

**ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**КОМИСИЯ ПО ЕВРОПЕЙСКИТЕ ВЪПРОСИ И КОНТРОЛ НА
ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ**

МЕЖДИНЕН ДОКЛАД

**относно приключването на програмите,
съфинансирани със средствата на Европейския съюз и
на страните от Европейското икономическо
пространство през програмен период 2007-2013 г.,
както и постигнатия напредък по програмите за
програмен период 2014-2020 г.
*(по данни към 30 юни 2017 г.)***

октомври 2017 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Използвани по-важни съкращения	4
УВОД	7
I. ПРИКЛЮЧВАНЕ НА ПРОГРАМИТЕ, СЪФИНАНСИРАНИ СЪС СРЕДСТВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И НА СТРАНИТЕ ОТ ЕВРОПЕЙСКОТО ИКОНОМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО ПРЕЗ ПРОГРАМЕН ПЕРИОД 2007 – 2013 Г.	10
А) ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ФИНАНСОВОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМИТЕ КЪМ 30 ЮНИ 2017 Г.	10
Б) НАПРЕДЪК И ФИНАНСОВО ИЗПЪЛНЕНИЕ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОГРАМИТЕ В РАМКИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО.....	11
II. ПОСТИГНАТ НАПРЕДЪК ПО ПРОГРАМИТЕ, СЪФИНАНСИРАНИ СЪС СРЕДСТВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ПРЕЗ ПРОГРАМЕН ПЕРИОД 2014 – 2020 Г.	13
А) Обобщена информация за финансовото изпълнение на програмите към 30 юни 2017 г.	13
Б) Прогнозен размер за разплащане до края на 2017 г.	14
В) Статус на изпълнението на всяка от програмите към 30.06.2017 г.	14
1. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ТРАНСПОРТ И ТРАНСПОРТНА ИНФРАСТРУКТУРА” 2014-2020 Г. (ОПТТИ)	14
2. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА“ 2014-2020 Г. (ОПОС).....	23
3. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РЕГИОНИ В РАСТЕЖ“ 2014-2020 Г. (ОПРР).....	35
4. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ИНОВАЦИИ И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ“ 2014-2020 Г. (ОПИК).....	43
5. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ИНИЦИАТИВА ЗА МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ” 2014-2020 Г. (ОПИМСП)	48
6. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ “ 2014-2020 Г. (ОПРЧР)	49
7. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ“ 2014-2020 Г. (ОПНОИР)	51
8. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ“ 2014-2020 Г. (ОПДУ)	55
9. ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020 Г. (ПРСР)	62
10. ПРОГРАМА ЗА МОРСКО ДЕЛО И РИБАРСТВО 2014-2020 Г. (ПМДР).....	68
11. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА ЗА ХРАНИ И/ИЛИ ОСНОВНО МАТЕРИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ ОТ ФОНДА ЗА ЕВРОПЕЙСКО ПОДПОМАГАНЕ НА НАЙ-НУЖДАЕЩИТЕ СЕ ЛИЦА В БЪЛГАРИЯ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. (ОПХ ФЕПНЛ).....	75

12. ПРОГРАМИ В РАМКИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО	82
13. ФИНАНСОВ МЕХАНИЗЪМ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ИКОНОМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО, НОРВЕЖКА ПРОГРАМА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО И ПРОГРАМА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО „БЪЛГАРИЯ – ШВЕЙЦАРИЯ“	91
Г) ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА ОТ ЕЛЕКТРОННОТО ПОДАВАНЕ НА ПРОЕКТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ПРЕЗ ИСУН 2020.	104
Д) ЗАКОНОДАТЕЛНА РАМКА ЗА УСВОЯВАНЕ НА СРЕДСТВАТА ОТ ЕСИФ.....	105
Приложение	108
ПРЕПОРЪКИ, КОМЕНТАРИ И БЕЛЕЖКИ	108

Използвани по-важни съкращения

АМ	Автомагистрала
БВП	Брутен вътрешен продукт
БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ДФЗ – РА	Държавен фонд „Земеделие“ – Разплащателна агенция
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕИБ	Европейска инвестиционна банка
ЕИФ	Европейски инвестиционен фонд
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЕСФ	Европейски социален фонд
ЕФР	Европейски фонд за рибарство
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ИА	Изпълнителна агенция
ИПП	Инструмент за предприсъединителна помощ
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България
ИСУТС	Информационна система за управление на териториалното сътрудничество
КЕВКЕФ	Комисия по европейските въпроси и контрол на европейските фондове
КН	Комитет за наблюдение
КФ	Кохезионен фонд
МЗ	Междинно звено

МОН	Министерство на образованието и науката
МС	Министерски съвет
МСП	Малки и средни предприятия
МТИТС	Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията
НКЖИ	Национална компания „Железопътна инфраструктура“
НПО	Национален партниращ орган
НПР	Национална програма за реформи
НС	Народно събрание
НСРР	Национална стратегическа референтна рамка
НФ	Дирекция „Национален фонд“ към Министерство на финансите
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОПХ	Оперативна програма за храни
ОО	Одитен орган
ОП	Оперативна програма
ОПАК	Оперативна програма „Административен капацитет“
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“
ОПРКБИ	Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“
ОПРР	Оперативна програма „Регионално развитие“
ОПРСР	Оперативна програма „Развитие на сектор Рибарство“
ОПРЧР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
ОПТ	Оперативна програма „Транспорт“
ОПТП	Оперативна програма „Техническа помощ“

ОПТИ	Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“
ОПРР	Оперативна програма „Региони в растеж“
ОПИК	Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“
ОПИМСП	Оперативна програма „Инициатива за малки и средни предприятия“
ОПРР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
ОПНОИР	Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“
ОПДУ	Оперативна програма „Добро управление“
ОСП	Обща селскостопанска политика
ПМДР	Програма за морско дело и рибарство
ПМС	Постановление на Министерския съвет
ПО	Приоритетна ос
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
РМС	Решение на Министерския съвет
СКН	Съвместен комитет за наблюдение
СКУСЕС	Съвет за координация при управлението на средствата от ЕС
СКФ	Структурни и Кохезионен фонд
СО	Сертифициращ орган
СП	Сметна палата
ТГС	Трансгранично сътрудничество
УО	Управляващ орган
ЦКЗ	Централно координационно звено

УВОД

Настоящият Междинен доклад за усвояването на средствата от Европейския съюз в Република България за първата половина на 2017 г. е изготвен в съответствие с чл. 7, ал. 4, от Правилата за организацията и дейността на КЕВКЕФ в 44-то Народно събрание на Република България. Документът е разработен на базата на информация за изпълнението на отделните програми и инструменти, съфинансирани с европейски средства, предоставена от съответните структури в държавната администрация, отговорни за тяхното управление или координация.

Докладът отразява статуса по управлението на средствата от Европейския съюз **към 30 юни 2017 г.**, като предлага преглед върху следните програми и инструменти:

- **Актуална информация, свързана с приключването на Програмен период 2007–2013 г.**
- **8 Оперативни програми, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ):**
 - Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ 2014-2020 г.;
 - Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г.;
 - Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.;
 - Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г.;
 - Оперативна програма „Инициатива за малки и средни предприятия“ 2014-2020 г.;
 - Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г.;
 - Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г.;
 - Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 г.
- **2 Програми, съфинансирани от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство:**
 - Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г.;
 - Програмата за морско дело и рибарство 2014-2020 г.
- **Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица (ОПХ ФЕПНЛ)**

- **Програми в рамките на Европейското териториално сътрудничество:**
- Програма за трансгранично сътрудничество България – Сърбия 2014-2020 г.;
- Програма за трансгранично сътрудничество България – Турция 2014-2020 г.;
- Програма за трансгранично сътрудничество България – Македония 2014-2020 г.;
- Програма за трансгранично сътрудничество Румъния – България 2014-2020 г.;
- Програма за трансгранично сътрудничество Гърция – България 2014-2020 г.;
- Програма Балкани – Средиземно море 2014-2020; Програма Дунав 2014-2020; Съвместна оперативна програма за ТГС Черноморски басейн 2014-2020; ИНТЕРРЕГ Европа 2014-2020; ЕСПОН 2014-2020; УРБАКТ III 2014-2020; ИНТЕРАКТ III.
- **Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство, Норвежка програма за сътрудничество и Програма за сътрудничество „България – Швейцария“.**

Прегледът по отделните програми и инструменти е извършен на база постъпилата информация от ресорните административни структури, както и на база проведените през годината изслушвания пред КЕВКЕФ.

Представената информация за **Програмен период 2014-2020 г.** е систематизирана в следните 7 раздела:

- Стратегически цели на програмата;
- Институционална рамка;
- Приоритети на всяка от програмите;
- Постигнат напредък по всяка от програмите;
- Напредък по отделните приоритетни оси;
- Идентифицирани проблеми от страна на управляващите органи и предприети мерки за преодоляването им;
- Предвидени дейности по програмите до края на годината.

С оглед постигането на съпоставимост, постъпилите финансови данни от структурите на изпълнителната власт са представени в доклада в националната валута на Република България – български лев, а там, където данните са предоставени в евро, те са трансформирани по фиксирания курс на Българска народна банка - 1,95583 лв. за 1 евро.

Преобразуването на валутите и закръгленията е възможно на места да са довели до минимално изменение на изходните данни за анализа.

КЕВКЕФ следи отблизо дейността на изпълнителната власт и допринася за успешната реализация на програмите през програмен период 2014-2020 г., приключването на програмен период 2007-2013 г., както и за изпълнението на целите на Стратегията „Европа 2020“, посредством правомощията на националните парламенти, предвидени в Договора от Лисабон и неформалния политически диалог с Европейските институции. Приносът на КЕВКЕФ се изразява и в провокирания широк дебат по темата с участието на всички заинтересовани страни – парламент, изпълнителна власт, граждански сектор, бизнес, синдикати и научни среди, по линия на Обществения съвет (ОС) към комисията.

Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове в 44-то Народно събрание на Република България благодари за съдействието от страна на структурите на изпълнителната власт за предоставената информация при подготовката на настоящия доклад, както и за активното им участие в редовните заседания на Комисията, посветени на темата "еврофондове". КЕВКЕФ изразява увереността си, че установеното ползотворно сътрудничество ще бъде успешно продължено и задълбочено.

I. ПРИКЛЮЧВАНЕ НА ПРОГРАМИТЕ, СЪФИНАНСИРАНИ СЪС СРЕДСТВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И НА СТРАНИТЕ ОТ ЕВРОПЕЙСКОТО ИКОНОМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО ПРЕЗ ПРОГРАМЕН ПЕРИОД 2007 – 2013 Г.

А) ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ФИНАНСОВОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМИТЕ КЪМ 30.06.2017 Г.

Едновременно със старта на програмите от програмния период 2014 – 2020 г., Управляващите и Сертифициращите органи са приключили отчитането на физическото и финансовото изпълнение на програмите от програмен период 2007-2013 г..

За изготвянето на пакета документи за окончателното приключване на седемте оперативни програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фондове, е била създадена стройна организация с ясни срокове и разпределение на отговорностите между Управляващите, Сертифициращия и Одитния органи. Това е позволило документите да бъдат изготвени и представени на Европейската комисия чрез електронната система за обмен на данни с Европейската комисия (SFC) в рамките на крайния срок 31 март 2017 г.

Подадената информация сочи, че равностметката за изминалия десетгодишен период е положителна, като всички програми са приключили с изпълнение над 95 % (*информация по програми в Таблица 1*). Република България е спазила зададените срокове и е предоставила пълния набор от необходимата информация на Европейската комисия. Ангажимент на страната остава регулярното предоставяне на информация на Европейската комисия във връзка с новорегистрирани случаи на нередности и финансови корекции по сертифицирани разходи, като сертифициращият орган изготвя процедура за докладването им към Европейската комисия.

Таблица № 1

ОП / Фонд	валута	Бюджет на ОП (ЕС част и национално съфинансиране)	Сертифицирани разходи към ЕК (ЕС част и национално съфинансиране) 30.06.2017	% на изпълнение на ОП
1. ОП "Транспорт" / ЕФРР и КФ	лева	3 737 889 390	3 684 613 619	98,57%
ЕФРР	лева	848 622 513	797 111 400	93,93%
КФ	лева	2 889 266 877	2 887 502 219	99,94%
2. ОП "Околна среда" / ЕФРР и КФ*	лева	3 210 735 805	3 216 782 004	95,83%
ЕФРР*	лева	846 790 184	986 626 590	100,00%
КФ	лева	2 363 945 622	2 230 155 415	94,34%
3. ОП "Регионално развитие" / ЕФРР	лева	3 131 821 212	2 990 095 437	95,47%
4. ОП "Развитие на човешките ресурси" / ЕСФ*	лева	2 374 122 531	2 377 878 291	100,00%
5. ОП "Конкурентноспособност на българската икономика" / ЕФРР	лева	2 273 096 043	2 199 498 314	96,76%
6. ОП "Административен капацитет" / ЕСФ	лева	340 426 991	336 662 146	98,89%
7. ОП "Техническа помощ" / ЕФРР*	лева	106 902 644	107 619 794	100,00%
* При изчисляване на процента на изпълнение за ОП/Фонд със сертифицирани разходи над 100% се отчита бюджета на ОП/Фонда				

Б) НАПРЕДЪК И ФИНАНСОВО ИЗПЪЛНЕНИЕ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОГРАМИТЕ В РАМКИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Напредък в изпълнението на програмите за ТГС по ИПП 2007-2013, управлявани от България (програмите между България и съответно Сърбия, Турция и Македония):

По отношение на общия напредък се посочва, че и трите програми, за които Главна дирекция „Управление на териториалното сътрудничество“, Министерство на регионалното развитие и благоустройството е Управляващ орган, са приключили своето изпълнение към 31.12.2016 г., като средният размер на усвояване на средствата възлиза на около 95 % (от общия бюджет на трите програми).

Дейностите през втората половина на 2017 и първото тримесечие на 2018 година, свързани с приключване на програмите, обхващат:

- финализиране на техническия мониторинг на проектите, финансирани по последните покани за проектни предложения (до 31 октомври 2017 г.);
- извършване на последващи проверки на място на приключили проекти;
- изготвяне на финални доклади в съответствие с чл.112 от Регламент (ЕС) № 718/2007 (до 31 октомври 2017 г.) и последващо изпращане в ЕК заедно с останалите документи, свързани с процедурата за приключване на програмите.

Финансов напредък:

Финансово изпълнение към 30.06.2017 г. в лева

Програма	Приоритетна ос	Общ бюджет по програмата	Бр. договори	Стойност на договорите	Разплатени средства	% разплатените средства	Сертифицирани средства от ЕК	Прогнозни плащания 2017
България - Сърбия	ПО 1	36 669 775	40	42 868 574	36 527 560	100%	36 615 639	0
	ПО 2	23 335 309	115	27 777 775	22 403 929	96%	22 340 112	0
	ПО 3	6 667 231	7	11 409 667	4 369 866	66%	3 942 674	567 191
Общо		66 672 314	162	82 056 016	63 301 355	95%	62 898 425	567 191
България - Турция	ПО 1	27 014 166	81	31 374 244	25 763 488	95%	25 400 264	192 869
	ПО 2	24 921 526	57	30 311 902	25 012 893	100%	25 133 974	192 869
	ПО 3	5 770 631	7	10 271 275	4 038 404	70%	3 748 630	664 542
Общо		57 706 324	145	71 957 420	54 814 784	95%	54 282 869	1 050 281
България - Македония	ПО 1	15 603 377	53	18 023 445	15 456 404	99%	15 927 626	0
	ПО 2	19 504 217	47	21 723 844	19 239 038	99%	19 235 349	0
	ПО 3	3 900 842	7	7 207 769	3 286 385	84%	3 230 601	215 141
Общо		39 008 437	107	46 955 058	37 981 827	97%	38 393 577	215 141

II. ПОСТИГНАТ НАПРЕДЪК ПО ПРОГРАМИТЕ, СЪФИНАНСИРАНИ СЪС СРЕДСТВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ПРЕЗ ПРОГРАМЕН ПЕРИОД 2014 – 2020 Г.

А) Обобщена информация за финансовото изпълнение на програмите към 30.06.2017 г.

Изпълнение на оперативни програми в лева							
Оперативна програма	Бюджет на	Договорени средства		РИС		Получени трансове от ЕК	
	Общо	Общо към 30.06.2017 г.	% на изпълнение	Общо към 30.06.2017 г.	% на изпълнение	Общо към 30.06.2017 г.	% на изпълнение
ОПТИ	3 691 799 790,72 лв.	1 768 083 681,96 лв.	47,89%	404 316 161,43 лв.	10,95%	313 072 570,33 лв.	9,98%
ОПОС	3 462 564 946,01 лв.	749 006 910,66 лв.	21,63%	116 142 136,41 лв.	3,35%	167 157 352,98 лв.	5,68%
ОПРР	3 018 201 866,00 лв.	1 764 894 189,74 лв.	58,48%	198 372 772,23 лв.	6,57%	206 602 212,97 лв.	8,05%
ОПИК	2 484 169 903,16 лв.	1 113 714 636,12 лв.	44,83%	415 354 333,37 лв.	16,72%	308 420 037,98 лв.	14,61%
ОПНОИР	1 371 383 547,82 лв.	338 676 352,85 лв.	24,70%	62 347 203,61 лв.	4,55%	54 787 905,47 лв.	4,70%
ОПРЧР	2 136 251 557,00 лв.	1 102 053 456,97 лв.	51,59%	350 094 192,48 лв.	16,39%	288 149 517,91 лв.	15,70%
ОПДУ	657 001 637,65 лв.	202 696 621,54 лв.	30,85%	23 745 145,02 лв.	3,61%	34 107 944,37 лв.	6,11%
ОПХ	241 177 458,00 лв.	165 941 724,54 лв.	68,80%	60 770 139,35 лв.	25,20%	44 568 369,07 лв.	21,74%
ОПИМСП	199 494 660,00 лв.	199 494 660,00 лв.	100,00%	186 457 683,97 лв.	93,47%	177 789 222,64 лв.	89,12%
ПМДР	222 071 249,13 лв.	5 608 047,82 лв.	2,53%	315 866,00 лв.	0,14%	0,00 лв.	0,00%
ПРСР 2014-2020	5 706 727 515,01 лв.	1 376 648 489,57 лв.	24,12%	667 665 485,94 лв.	11,70%	471 116 619,21 лв.	10,18%
ОБЩО ЕСИФ:	23 190 844 130,50 лв.	8 786 818 771,77 лв.	37,89%	2 485 581 119,81 лв.	10,72%	2 065 771 752,93 лв.	10,58%
ИНТЕРРЕГ – ИПП България - Македония	38 063 757,15 лв.	21 289 415,32 лв.	55,93%	4 428 728,72 лв.	11,64%	6 687 197,91 лв.	20,67%
ИНТЕРРЕГ – ИПП България - Сърбия	66 698 215,35 лв.	34 485 104,59 лв.	51,70%	4 338 938,89 лв.	6,51%	11 717 821,50 лв.	20,67%
ИНТЕРРЕГ – ИПП България - Турция	57 976 465,28 лв.	19 356 448,15 лв.	33,39%	2 288 345,31 лв.	3,95%	10 185 546,05 лв.	20,67%
ОБЩО ИНТЕРЕГ	162 738 437,79 лв.	75 130 968,07 лв.	46,17%	11 056 012,93 лв.	6,79%	28 590 565,46 лв.	20,67%
ОБЩО:	23 353 582 568,29 лв.	8 861 949 739,84 лв.	37,95%	2 496 637 132,74 лв.	10,69%	2 094 362 318,39 лв.	10,65%

Б) Прогнозен размер за разплащане до края на 2017 г.

ОП / Фонд	Прогноза на УО за плащания към бенефициенти за периода 01.07.2017 г. - 31.12.2017 г.
1. ОП "Транспорт" / ЕФРР и КФ	292 900 000 лв.
2. ОП "Околна среда" / ЕФРР и КФ	40 878 561 лв.
3. ОП "Наука и образование за интелигентен растеж" /ЕФРР и ЕСФ	118 966 719 лв.
4. ОП "Региони в растеж" / ЕФРР	210 143 999 лв.
5. ОП "Развитие на човешките ресурси" / ЕСФ и ИМЗ	179 323 075 лв.
6.ОП "Иновации и конкурентоспособност " / ЕФРР	160 987 200 лв.
7.ОП "Инициатива за малки и средни предприятия" / ЕФРР	0 лв.
8. ОП "Добро управление" / ЕСФ	35 076 682 лв.
9. Програма за морско дело и рибарство / ЕФМДР	7 611 879 лв.
10. Програма за развитие на селските райони / ЕЗФРСР	623 233 053 лв.
Сума	1 669 121 169 лв.

В) Статус на изпълнението на всяка от програмите към 30.06.2017 г.**1. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ТРАНСПОРТ И ТРАНСПОРТНА ИНФРАСТРУКТУРА” 2014-2020 Г. (ОПТТИ)****1.1. Стратегически цели**

Стратегията на ОПТТИ е разработена и се основава на поредица от релевантни документи в унисон с приложимите Общностни и национални стратегии и политики. Тя е изготвена на базата на нуждите, дефинирани в анализа на текущото състояние на транспортния сектор, изработен за целите на програмата.

Инвестициите по програмата следва да се концентрират основно върху завършване на приоритетните железопътни и пътни направления /включително последващо развитие на метро системата в столицата/ и насърчаване на мултимодалния транспорт – изграждане на интермодални терминали и подобряване на връзките на пристанищата и летищата с

пътната и железопътната мрежа. С постепенното завършване на модернизацията на направленията на Транс-европейската транспортна мрежа ще се постигне по-добра интеграция на националната мрежа в тази на ЕС, както и подобряване на връзките със съседните страни.

С Решение № 336/23.06.2017 г. на Министерския съвет е одобрена Интегрирана транспортна стратегия в периода до 2030 г. Документът е съобразен с изискванията за обхват, структура и съдържание на всеобхватен транспортен план и отговаря на приложимите тематични предварителни условия за ЕСИФ за периода 2014-2020 г., поети като ангажимент в Споразумението за партньорство с Република България. В документа са определени 3 стратегически цели относно националната транспортна политика до 2030 г: 1) повишаване на ефективността и конкурентоспособността на транспортния сектор; 2) подобряване на транспортната свързаност и достъпност (вътрешна и външна); 3) ограничаване на отрицателните ефекти от развитие на транспортния сектор.

1.2. Институционална рамка

Дирекция „Координация на програми и проекти“ в Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията (МТИТС) е определена за Управляващ орган на програмата. Към ОПТТИ няма междинни звена. Бенефициентите са предварително определени и техният брой е ограничен. Те са: „Национална компания железопътна инфраструктура“ (НКЖИ), Агенция „Пътна инфраструктура“, „Метрополитен“ ЕАД, Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура“, Изпълнителна агенция „Проучване и поддържане на река Дунав“, Изпълнителна агенция „Морска администрация“, Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“, Държавно предприятие „Ръководство на въздушното движение“ и УО на ОПТТИ.

Функциите на Сертифициращ орган по ОПТТИ, както и по всички други програми, финансирани със средствата от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Инициативата за младежка заетост и Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се, се изпълняват от дирекция „Национален фонд“ на Министерството на финансите.

1.3. Приоритети

ОП „Транспорт и транспортна инфраструктура“ има 5 Приоритетни оси (ПО):

ПО 1 - „Развитие на железопътната инфраструктура по „основната“ Трансевропейска транспортна мрежа“;

ПО 2 - „Развитие на пътната инфраструктура по „основната” и „разширената” Трансевропейска транспортна мрежа”;

ПО 3 - „Подобряване на интермодалността при превоза на пътници и товари и развитие на устойчив градски транспорт”;

ПО 4 - „Иновации в управлението и услугите – внедряване на модернизирана инфраструктура за управление на трафика, подобряване на безопасността и сигурността на транспорта”;

ПО 5 – Техническа помощ.

1.4. Постигнат напредък

Общ физически напредък по програмата.

Всички процедури по ОПТТИ са обявени на 01.09.2015 г. и представляват открити процедури за директно предоставяне на БФП¹ със срок до края на периода за кандидатстване по програмата - 31.12.2020 г. Към настоящия момент не се предвижда обявяване на други процедури по програмата. Кандидатстването от бенефициентите на ОПТТИ се извършва електронно чрез системата ИСУН 2020.

Подадени са 37 формуляра за кандидатстване (ФК): 12 ФК за инвестиционни проекти; 5 ФК за подготовка на инвестиционни проекти, 20 ФК по ПО „Техническа помощ“.

Подготвено е изменение на програмата, като предложените промени са съгласувани от Съвета за координация при управлението на средствата от ЕС с процедура по неписъствено приемане № 04.03-82/02.06.2017 г. от 02.06.2017 г. и от Комитета за наблюдение на ОПТТИ на 07.06.2017 г.

Изменението на ОПТТИ е в следните насоки:

- Намаляване обхвата на жп проекти „Пловдив – Бургас“ и проект „София– Септември“. Средствата за изграждането на отпадналите участъци са осигурени от Механизма за свързване на Европа (МСЕ);
- Ревизия на текстове, касаещи подготовката на жп проекти;
- Разширяване обхвата на жп проекта по направление – София – граница с Република Македония;
- Отпадане на дейност за изграждане на интермодален терминал в Русе;

¹ Безвъзмездна финансова помощ

- Разширяване обхвата на дейността за реконструкция на жп гарите;
- Промяна на финансовия план на програмата Изменение на обхвата на дейностите по ПО 3 и ПО 4 и прехвърлянето на 5 000 000 евро/9 779 150 лева (от ЕФРР по ТЦ 7) от ПО 3 към ПО 4;
- Отпадане на планираните дейности в областта на въздушния транспорт;
- Промяна на обхвата на дейностите по ос 4 Дейностите за оборудване с GSM-R отпадат и се заменят от дейностите по изграждане на ETCS по жп линия София– Септември. Промяна на резултати по ПО 4;
- Промяна на индикатори по ос 1, ПО 3, ПО 4 и ПО 5;
- Промяна на базова стойност по ПО 5. Промяна на базовата стойност (от 30 дни на 90 дни) и на целевата стойност (от 25 на 85 дни) на индикатор „Средно време за оценка на проект“ от Показателите за резултат;
- Допълнение на допустимите дейности по ПО 5 – дейности за подпомагане стратегическото управление на авиационния сектор.

1.5. Напредък по приоритетни оси

- **Приоритетна ос 1 „Развитие на железопътната инфраструктура по „основната“ Трансевропейска транспортна мрежа”**
 - **Рехабилитация на железопътната инфраструктура по участъците на железопътната линия Пловдив – Бургас – възстановяване, ремонт и модернизация на тягови подстанции Бургас, Карнобат и Ямбол**

В обхвата на проекта е предвидено да се извърши работно проектиране и изпълнение на строителни, монтажни, пусково-настроечни работи на тягови подстанции Бургас, Карнобат и Ямбол. По проекта има подписан договор № 5110/13.08.2015 г., с изпълнител „Енергоремонт Холдинг“ АД със срок на изпълнение 14 месеца и начална дата на стартиране на договора 04.01.2016 г. Подписан е договор за Оценка на съответствието и строителен надзор за проекта № 4764/16.10.2014 г. с изпълнител „ЕЛ ТРАНС ИНЖЕНЕРИНГ – ВМ“.

Физическо изпълнение на проекта към 30.06.2017 г. - 70 %

Очаквано приключване на проекта – 23.09.2017 г.

- **„Модернизация на железопътния участък Септември – Пловдив: част от Транс – европейската железопътна мрежа – изграждане на четири броя пътни надлеза“**

След проведени открити процедури по реда на ЗОП² са избрани изпълнители на строителството, строителния надзор и на авторския надзор за изграждането на четирите надлеза. В периода януари – април 2017 г. са подписани договори с избраните изпълнители по четирите позиции.

Пътен надлез на км 107+423.59 междугарие Септември- Пазарджик (сп. Ковачево)

В ход са процедури по учредяване на сервитутни права във връзка с необходимостта от изместване и реконструкция на съществуваща електропроводна линия и реконструкция на съществуващи водопроводи за целите на изграждането на надлеза. Очаква се процедурите да приключат до края на м. юли 2017 г.

Към 30.06.2017 г. физическият напредък е 0%.

Пътен надлез км 132 +592.42 в междугарието Огняново – Стамболийски (сп. Триводици)

Въведена е в действие временната организация на движението. Работи се по строително монтажните дейности по договора.

Към 30.06.2017 г. физическият напредък е 32,5 %.

Пътен надлез км 137 +336 в района на гара Стамболийски

Към 30.06.2017 г. физическият напредък е 0 %.

Пътен надлез км 146 +269 в района на гара Тодор Каблешков

Изпълнени са част „Временна организация на движението“, подготвителни и земни работи и са подготвени изкопи за съоръжения. Работи се по строително монтажните дейности по договора.

Към 30 юни 2017 г. физическият напредък е 48 %.

Общият физически напредък по проекта към 30.06.2017 г. е приблизително 20%.

Очаквано приключване на строителството на четирите надлеза – края на 2017 г.

- **Приоритетна ос 2 „Развитие на пътната инфраструктура по „основната” и разширената Трансевропейска транспортна мрежа”.**
- **Автомагистрала „Струма“ - Лот 3.1, Лот 3.3 и тунел Железница**

Очаквано приключване на проекта като цяло: края на 2022 г.

² Закон за обществените поръчки

СМР – 28.02.2022 г., Супервизия – 31.12.2022 г.

Идентифицирани към настоящия момент проблеми:

- Краят и началото съответно за Лот 3.1 и Лот 3.3 се влияят от проекта за изграждане на Лот 3.2.;
- Отчуждаване на допълнителни имоти поради допълване на Постановлението за отчуждаване на имоти за Лот 3.1 и промяна в края на Лот 3.1 при връзката с Лот 3.2 в района на гр. Симитли, поради разработката на новия вариант за изграждане на Лот 3.2.;
- Прекратена е тръжната процедура за възлагане на строителството на тунел „Железница“. Подготвя се нова тръжна документация по реда на Закона за обществени поръчки.
- Сключените договори по проекта са както следва:

АМ „Струма“ Лот 3.1 от Благоевград до Крупник (от км 359+000 до км 376+000)

Проектиране и строителство - Договор № 163/30.12.2015 г. с Изпълнител ДЗЗД „АМ Струма 3.1“ на стойност от 154 999 999,92 лв. без ДДС.

Дата за започване – 31.12.2015 г., крайна дата за завършване 29.12.2020 г.

Супервизия: Договор № 164/30.12.2015 г. с ДЗЗД „СН АМ Струма Лот 3.1“ АД на стойност 1 695 249,00 лв. без ДДС.

Физическо изпълнение за Лот 3.1 към 30.06.2017 г. – 0%

Тунел „Железница“

Сключените договори по проекта все още няма. Тръжната процедура за надзора продължава. Срокът за работа на комисията за разглеждане на офертите е удължен. Тръжната процедура за строителството на тунела е прекратена. Прекратяването не е обжалвано. Подготвя се нова тръжна документация по реда на Закона за обществени поръчки. Предстои откриване на нова процедура след актуализация на тръжната документация.

АМ „Струма“ Лот 3.3 от Кресна до Сандански (от км 397+000 до км 420+628.478 = км 420+624.51)

Проектиране и строителство - Договор № 137/25.09.2015 г. с Изпълнител „Консорциум Струма - Лот 3.3“ на стойност 234 123 012,00 лв. без ДДС.

Датата на започване е 25.09.2015 г. крайна дата на завършване 24.09.2020 г.

Супервизия - Договор № 138/25.09.2015 г. с Изпълнител „Пътинвест-инженеринг“ АД на стойност 2 998 161,28 лв. без ДДС.

Индикативен срок за завършване - февруари 2022 г.

Физическо изпълнение за Лот 3.3 към 30.06.2017 г. – 32%

- **Изграждане на АМ "Калотина-София", Лот 1 "Западна дъга на Софийски околовръстен път /СОП/", Фаза 2 Лот 1, Участък 2** от км 0+780 до км 6+309 (от р. Какач до Северна скоростна тангента) с дължина 5,5 км.

Напълно е завършена пътната част и за нея е подписан Акт образец № 15 от 30.09.2016 г. Участъкът е в експлоатация от 30.09.2016 г. До пълното приключване остават за изпълнение водопровод ф500 и ф400, водопровод ф110 и част от захранване на пътното осветление. В тези подобекти строителството не е започнало поради липса на разрешение за строеж и откриване на строителната площадка. В тази връзка на 24.02.2017 г. е подписано допълнително споразумение, с което срока на договора за строителство е удължен с един календарен месец.

Физическото изпълнение на участък 2 към 30.06.2017 г. е 99%.

- **Приоритетна ос 3 „Подобряване на интермодалността при превоза на пътници и товари и развитие на устойчив градски транспорт”**
- **Проект за разширение на метрото в София: линия 3, Етап I - участък „бул. Владимир Вазов - ЦГЧ - ул. Житница“**

За изпълнение на проекта за етап I на метродиаметър 3 са **подписани всички планирани 9 договора**, от които договорите за проектиране и строителство на основните участъци с обща дължина 7,8 км и 8 метростанции са на обща стойност 226 млн.евро/442 млн. лева; договорът за изграждане на депо „Земляне“ (от 19.10.2016 г.) е за 26 млн. евро/ 51 млн. лева, а на двата договора за Инженер-Консултанти и строителен надзор (от 25.09.2015 г. и 04.11.2016 г.) са за 2,625 млн.евро/ 5,134 млн. лева). Сключен е договор за доставка на метровлакове и системи 143 млн. евро/280 млн. лева за етап I. Издадени са разрешенията за строителство.

Основната част от метротунела се изпълнява с тунело-пробивна машина (ТПМ - щитова проходка), включително облицовката му, по цялата дължина на участъка от стартова шахта при МС III-14 до изходна шахта при МС III-6.

Очаквано завършване на проекта – до края на 2020 г.

Физическото изпълнение към 30.06.2017 г. – 31%.

- **Проект за разширение на метрото в гр. София, Линия 3, Етап II - участък „ул. Житница– жк Овча купел – Околовръстен път”**

Подписан е Договор № ДОПТТИ-6 от 16.05.2017 г. за предоставяне на БФП в размер на 68,5 млн. евро/ 134 млн. лева за финансиране на проекта. Дължина на участъка на етап II е 3805 м.

За изпълнение на проекта за етап II на метродиаметър 3 са **подписани всички планирани 4 договора**, два от които за проектиране и строителство са подписани на 20.02.2017 г. на обща стойност 90 млн. евро/176 млн. лева. Останалите два договора за изпълнение на системи за управление на стойност 11,4 млн. евро/22 млн. лева етап II.

Началната дата за започване на работите е 30.05.2017 г.

Физическото изпълнение към 30.06.2017 г. – 0 %.

- **Проект за разширение на Линия 2 на метрото в София, участък МС „Джеймс Баучер“ до МС „Витоша“ - Фаза 2**

Проектът е завършен и участъкът е въведен в експлоатация на 20.07.2016 г.

- **Приоритетна ос 4 „Иновации в управлението и услугите - внедряване на модернизирана инфраструктура за управление на трафика, подобряване на безопасността и сигурността на транспорта”**
- **Подобряване на системите за навигация и топохидрографните измервания по р. Дунав – Фаза 2**

За изпълнение на Дейност 1 „Покупка на специализиран плавателен съд за хидрографски проучвания“ е сключен договор № Д-11/11.03.2016 г. на обща стойност 6 млн. лв. и срок на изпълнение 13 месеца. Договорът е изпълнен и хидрографският кораб е пуснат на вода на 22.03.2017 г. Предстои подаване на окончателен доклад.

Физически напредък – 100 %

1.6. По-важни решения, взети на Комитета за наблюдение на ОПТТИ 2014-2020 г. в периода януари-юни 2017 г.

КН на ОПТТИ прие второто изменение на ОПТТИ.

1.7. Идентифицирани трудности и предприети мерки (с акцент върху избягване на риска от късен старт и спазване на правилото за автоматично освобождаване n+2/n+3)

Съгласно разпоредбите на чл. 136, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 за ЕФРР и КФ актуално е правилото n+3 за отмяна. За първи път то ще бъде приложено спрямо извършените разходи до 2017 г. към определения бюджет за 2014 г. по ОПТТИ.

Не се идентифицира риск от загуба на средства от автоматично освобождаване на средства по правилото n+3 към края на 2018 г.

На ниво приоритетни оси:

По ос 1 се очаква закъснение на два от проектите (Елин Пелин – Костенец и Пловдив- Бургас, Фаза 2). Формулярите за кандидатстване и на двата проекта са все още в процедура на оценка от УО на програмата.

По ос 2 проблемен е проект АМ „Струма“ по отношение на Лот 3.2 и тунел „Железница“ има забавяне в избора на вариант за трасе за АМ „Струма“ Лот 3.2, което забавя изготвянето формуляра за кандидатстване на проекта и стартирането на търгове за строителство и надзор. Липсата на сключени договори за строителство и строителен надзор за тунела, забавя стартирането на строителните работи.

На настоящия етап като се вземе предвид индикативната продължителност на строителството на гореизброените проекти и техническата сложност при изпълнение на строително-монтажните работи (СМР), все още е възможно те да приключат до края на програмния период. **В случай, че се натрупа допълнително закъснение, е налице висок риск проектите да не бъдат завършени в периода на допустимост на ОПТТИ.**

1.8. Отчет към 30.06.2017 г. на изпълнението на Индикативната годишна работна програма за 2017 г.

ИГРП за 2017 г. е в съответствие с одобрената ОПТТИ и процедурите за предоставяне на БФП, обявени на 01.09.2015 г., които обхващат пълния бюджет по програмата.

1.9. Планирани дейности през 2017 г.

Очаква се до средата на 2018 г. в УО на ОПТТИ да бъде подаден формуляра за кандидатстване на проекта за АМ „Струма“ Лот 3.2 (Кресненско дефиле).

2. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА“ 2014-2020 Г. (ОПОС)

2.1. Стратегически цели

Стратегията на оперативната програма се концентрира върху изграждане на ВиК инфраструктура, доизграждане и/или оптимизиране на мрежата за мониторинг на водите; управление на отпадъците съгласно йерархията на отпадъците по Рамковата директива за отпадъците, управление на зоните от мрежата Натура 2000 и опазване на биоразнообразието, превенция и управление на риска от наводнения и свлачища, подобряване качеството на атмосферния въздух.

Основните тематични цели, които ОПОС се стреми да постигне, са опазване и защита на околната среда и стимулиране на ефективното използване на ресурсите, както и насърчаване на адаптацията към изменението на климата и превенция и управление на риска.

2.2. Институционална рамка

Главна дирекция Оперативна програма „Околна среда“ в Министерството на околната среда и водите изпълнява функциите на Управляващ орган на Оперативна програма „Околна среда“ за програмен период 2014 –2020 г., с всички произтичащи от това задължения и отговорности, съгласно европейското и националното законодателство.

Функциите на Сертифициращ орган се изпълняват от дирекция „Национален фонд“ на Министерството на финансите.

2.3. Приоритети

ОП „Околна среда“ 2014-2020 г. има 6 Приоритетни оси (ПО):

ПО 1 - **“Води“**

ПО 2 - **“Отпадъци“**

ПО 3 - **„Натура 2000 и биоразнообразие“**

ПО 4 - **„Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища“**

ПО 5 - **„Подобряване качеството на атмосферния въздух“**

ПО 6 - **Техническа помощ**

2.4. Напредък по приоритетните оси (ПО) на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“

В предоставените данни се посочва, че в изпълнение са 43 договора/заповеди за безвъзмездно финансиране на обща стойност 749 006 911 лв.

➤ Приоритетна ос 1 „Води“

В рамките на приоритетната ос се изпълняват 18 договора и 2 заповеди за безвъзмездна финансова помощ на обща стойност 602 826 493,11 лв.

• *Процедура „Изготвяне на екологични оценки за целите на приемане на Планове за управление на речните басейни за периода 2016 - 2021 г. и Морската стратегия и програмите от мерки“*

В обхвата на процедурата се изпълнява проект „Изготвяне на екологични оценки и оценки за съвместимост за целите на приемане на Планове за управление на речните басейни за периода 2016-2021 г. и Морската стратегия и програмите от мерки към тях“, с бенефициент дирекция „Управление на водите“ в МОСВ. Размер на безвъзмездната финансова помощ: 440 559,65 лв. Целта на проекта е извършване на екологични оценки (ЕО) и оценка на съвместимост (ОС) на проектите на ПУРБ³ за Дунавския, Черноморския, Източнобеломорския и Западнобеломорския райони за басейново управление и на Морската стратегия и програмите от мерки към тях, които ще бъдат прилагани в периода 2016-2021 г. Основните дейности по проекта са изпълнени успешно.

• *Процедура „Подобряване мониторинга на качеството на питейните води“*

Проектът „Подобряване мониторинга на качеството на питейните води“, с бенефициент Министерство на здравеопазването, е в изпълнение. Размер на безвъзмездната финансова помощ: 10 000 000,00 лв. Проектът осигурява оборудване за лаборатории от системата на Държавния здравен контрол за извършване на мониторинг на качеството на питейните води.

Към настоящия момент не е сключен договор с изпълнител.

• *Процедура „Разработване и въвеждане на методи за анализ на води, седименти и биота и дооборудване на лаборатории на Изпълнителната агенция по околна среда“*

Изпълнява се проект „Разработване и въвеждане на методи за анализ на води, седименти и биота и дооборудване на лаборатории на Изпълнителната агенция по околна

³ План за управление на речните басейни

среда“, с бенефициент Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС) на стойност 5 049 925,00 лв. Основната цел на проекта е да се подпомогне ИАОС към Министерство на околната среда и водите (МОСВ) при набавянето на необходимите данни в Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС) за състоянието на водите.

• *Процедура „Подпомагане ефективността, управлението и институционалния капацитет във връзка с изпълнението на реформата във ВиК отрасъла“*

Изпълнява се проект „Подпомагане на ефективността, управлението и институционалния капацитет в отрасъл ВиК“, с бенефициент МРРБ на стойност 15 378 161,00 лв. Основната цел на проекта е да се развие и надгради институционалният капацитет на отговорните страни в отрасъл ВиК. Подписано е Споразумение за предоставяне на консултантски услуги за разработване на стратегия за финансиране, укрепване на регулаторния капацитет и повишаване ефективността на предоставяните услуги в отрасъл ВиК между МРРБ и Международната банка за възстановяване и развитие (Световна банка) на 23.02.2016 г. Проектът се изпълнява в предвидените срокове.

• *Процедура „Подпомагане регионалното инвестиционно планиране на отрасъл ВиК“*

Изпълнява се проект „Подпомагане регионалното инвестиционно планиране на отрасъл ВиК“, с бенефициент МРРБ на стойност 59 194 263,78 лв. Целите на проекта са чрез реализация на предвидените в него дейности и мероприятия да се подобри инвестиционното планиране и управление на отрасъл ВиК, като се приложи интегриран, регионален подход, както и да се осигури устойчивост и ефективност на инвестициите чрез възстановяване на разходите, и прилагане на унифицирани практики за добро финансово управление и контрол на инвестициите и предоставяните услуги. Избран е изпълнител за основните дейности.

• *Процедура „Подготовка на регионално прединвестиционно проучване за водоснабдяване и канализация за територията на Столична община“*

Изпълнява се проект „Подготовка на регионално прединвестиционно проучване за водоснабдяване и канализация за територията на Столична община“, с бенефициент Столична община на стойност 4 434 000,00 лв. Основната цел на проекта е изготвянето на регионално прединвестиционно проучване за територията на Столична община, подготовка на идейни проекти за инфраструктура, проектна документация, преценки и оценки за съответствие с екологичното законодателство и др. аналитични документи, подготовка на институционални, финансови и икономически анализи и анализи на

разходите и ползите (АРП), за консолидирания район, както и подготовка на документи за последващо кандидатстване по ОПОС 2014-2020 г. на идентифицирани в РПИП⁴ мерки, вкл. формуляр за кандидатстване. Все още не е избран изпълнител.

• Процедура „Втора фаза на проекти за изграждане на ВиК инфраструктура, чието изпълнение е стартирало по ОПОС 2007-2013 г.“

Изпълняват се следните проекти:

- Проектът „Интегриран воден проект за изграждане на ГПСОВ⁵, гр. Раднево“ е на стойност 5 319 850,47 лв. Основната цел на проекта е подобряване на качеството на предоставяните услуги за водоснабдяване, отвеждане и пречистване на отпадъчните води в гр. Раднево и повишаване качеството на живот на населението в региона. Пречиствателната станция за отпадъчни води в гр. Раднево е въведена в експлоатация.

- Проектът „Интегриран воден цикъл за гр. Шумен - II етап - втора фаза“ е на стойност 9 812 748,29 лв. Основната цел на проекта е подобряване на съществуващата система за управление на отпадъчните води на територията на град Шумен, посредством повишаване на качеството на услугите във ВиК сектора на територията на изпълнение на проекта, ограничаване на отрицателното въздействие на заустваните отпадъчни води и осигуряване на екологосъобразно заустване на битовите отпадъчни води, в съответствие с изискванията на Директива 91/271/ЕИО. Проектът предвижда:

- Изграждане на биологично стъпало с отстраняване на азот и фосфор за ПСОВ⁶;
- Изграждане на КПС⁷-Дивдядово с напорен колектор.

Обектите, цитирани по-горе са въведени в експлоатация.

- Проектът „Интегриран проект за водния цикъл на град Ямбол - изграждане на ГПСОВ и довеждащ колектор, разширение и реконструкция на канализационната и водопроводна мрежа на град Ямбол - втора фаза“ е на стойност 36 650 507,18 лв.

Проектът предвижда изграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води и доизграждане на ВиК мрежа. Строително-монтажните работи за доизграждане на ВиК мрежата са изпълнени. Към настоящия момент са прекратени договорите по двете основни

⁴ Регионални прединвестиционни проучвания

⁵ Градска пречиствателна станция за отпадни води

⁶ Пречиствателна станция за отпадни води

⁷ Канализационна помпена станция

дейности - строителство на ПСОВ и строителен надзор. Предстои обявяване на обществените поръчки за избор на изпълнител.

- Проектът „Подготовка и изпълнение на проект за развитие на инфраструктурата за отпадъчни води в агломерация к.к. „Златни пясъци“, Община Варна“ е на стойност 28 658 890,06 лв. Проектът предвижда да бъдат новоизградени канализационни мрежи (включително колектори) с обща дължина 4.80 км., както и да бъде реконструирана 1 бр. ПСОВ. Сключени са договори с избраните изпълнители. Към момента дейностите са временно спрени, във връзка с прилагане на разпоредбите на Закона за устройство на черноморското крайбрежие.

- Проектът „Втора фаза на проект Разширение и реконструкция на ПСОВ Тервел, реконструкция и доизграждане на канализационната мрежа и реконструкция на водопроводната мрежа на град Тервел“ е на стойност 4 898 642,95 лв. Основната цел на проекта е да се увеличи капацитетът и да се подобри състоянието на техническата инфраструктура за пречистване на отпадните води на територията на гр. Тервел. Проектът е в изпълнение.

- Проектът „Втора фаза на проект: Рехабилитация на водоснабдителната и канализационната мрежа на гр. Банско с изграждане на ПСОВ“ е на стойност 25 925 510,62 лв. Общата цел на проекта е постигане на изискванията на Директива на Съвета от 21 май 1991 година за пречистването на градските отпадъчни води (91/271/ЕИО) на територията на гр. Банско, чрез изграждане на необходимата базова инфраструктура за отвеждане и третиране на отпадъчните води и респективно намаляване на количествата непречистени води, които се отделят в околната среда. Проектът е в изпълнение.

- Проектът „Доизграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води (ПСОВ) - гр. Видин - Втора фаза“ е на стойност 17 921 570,83 лв. С изпълнението на проекта ще се постигне една от специфичните стратегически цели на ОПОС - опазване и подобряване състоянието на водите, както и ще се помогне в голяма степен за реализирането на друга цел - опазване на биологичното разнообразие и защита на природата в града и околностите. Проектът предвижда дейности по доизграждане на ПСОВ.

Предстои избор на изпълнител за основните дейности по проекта.

- Проектът „Интегриран проект за воден цикъл на град Враца - II-ра фаза“ е на стойност 80 362 797,17 лв. Основната цел на проекта е да подобри водната инфраструктура в полза на околната среда и населението на гр. Враца Проектът предвижда рехабилитация на ПСОВ - 1 бр., рехабилитация и доизграждане на ВиК мрежа и рехабилитация на

стоманен и реконструкция на съществуващ захранващ азбестоциментов водопровод от язовир „Среченска бара“ до град Враца.

До момента не е стартирало изпълнението на договора за рехабилитация на стоманен и реконструкция на съществуващ захранващ азбестоциментов водопровод от язовир „Среченска бара“ до град Враца.

• *Процедура „Изпълнение на ранни ВиК проекти“*

В обхвата на процедурата се изпълняват следните проекти:

- Проектът „Проект за рехабилитация на водоснабдителната и канализационната мрежа с изграждане на ПСОВ за град Асеновград, България“ е на стойност 80 033 191,56 лв. Основната цел на проекта е подобряване на съществуващата система за управление на питейните и отпадъчните води на територията на град Асеновград, посредством повишаване на качеството на услугите във ВиК сектора на територията на изпълнение на проекта, ограничаване на отрицателното въздействие на заустваните отпадъчни води и осигуряване на екологосъобразно заустване на битовите отпадъчни води, в съответствие с изискванията на Директива 91/271/ЕИО. Проектът предвижда изграждане на ПСОВ - 1 бр. и рехабилитация/доизграждане на ВиК мрежа. Проектът е в изпълнение.

- Проектът „Интегриран воден цикъл Плевен - Долна Митрополия“ е на стойност 87 911 636,37 лв. Основната цел на проекта е да се подобри водния цикъл на агломерациите Плевен, Тръстеник, Долна Митрополия, Ясен и Буковлък, чрез снабдяване с питейна вода, отвеждане и пречистване на отпадъчни води за постигане на целите на различните стратегически документи на местно, регионално и национално ниво. Проектът предвижда рехабилитация/реконструкция на ВиК мрежа и реконструкция и доизграждане на ПСОВ.

Процедурите за избор на изпълнители по основни дейности, изпълнявани от община Плевен все още не са приключили. Дейностите, изпълнявани от партньора – община Долна Митрополия са в процес на изпълнение.

- Проектът „Интегриран проект за подобряване на водния сектор в гр. Добрич - фаза 1“ е на стойност 86 227 183,30 лв. Основна цел на проекта е постигане на основните цели, поставени в Рамковата директива за водите (РДВ) и нейните дъщерни директиви, както и Директива 91/271/ЕИО относно пречистването на отпадъчните води от населени места и Директива 98/83/ЕО относно качеството на водите, предназначени за консумация от човека. Проектът предвижда реконструкция и рехабилитация на водопроводна и

канализационна мрежи на гр. Добрич, както и реконструкция и разширение на Пречиствателна станция за отпадни води.

Проектът е в изпълнение.

• Процедура „Изпълнение на ранни ВиК проекти - компонент 2“

В обхвата на процедурата се изпълняват следните проекти:

- Проектът „Интегриран инвестиционен проект във водния сектор на агломерация Приморско - Китен“ е на стойност 16 725 615,84 лв. Основната цел на проекта е подобряване на съществуващата система за управление на отпадъчните води на територията на гр. Приморско и гр. Китен, посредством повишаване на качеството на услугите във ВиК сектора на територията на изпълнение на проекта, ограничаване на отрицателното въздействие на заустваните отпадъчни води и осигуряване на екологосъобразно заустване на битовите отпадъчни води, в съответствие с изискванията на Директива 91/271/ЕИО. Проектът предвижда реконструкция на 1 брой пречиствателна станция за отпадни води и отвеждащ колектор от ПСОВ.

Обжалват се процедурите за избор на изпълнители по проекта.

- Проектът „Пречиствателна станция за отпадъчни води на гр. Айтос“ е на стойност 14 026 873,14 лв. Основна цел на проекта е постигане на основните цели, поставени в Рамковата директива за водите (РДВ) и нейните дъщерни директиви, както и Директива 91/271/ЕИО относно пречистването на отпадъчните води от населени места и Директива 98/83/ЕО относно качеството на водите, предназначени за консумация от човека. Проектът предвижда изграждане на пречиствателна станция за отпадни води и изграждане на довеждащ и отвеждащ колектори до ПСОВ, както и свързване на съществуващата канализационната система на града със станцията.

Обжалват се процедурите за избор на изпълнители по проекта.

- Проектът „Проектиране и строителство на Пречиствателна станция за отпадъчни води, довеждащ колектор и частична рехабилитация на ВиК мрежата в гр. Елхово“ е на стойност до 13 854 565,90 лв. Основната цел на проекта е прекратяване заустването на непречистени отпадъчни води във водоприемника - р. Тунджа, както и в по-общ план - постигане на изискванията, заложи в националното и европейското законодателство в областта на отвеждането и пречистването на отпадъчни води в градски агломерации. Проектът предвижда строителство на пречиствателна станция за отпадъчни води, довеждащ колектор и частична рехабилитация на ВиК мрежата в гр. Елхово.

Предстои обявяване на процедури за възлагане на обществени поръчки.

➤ **Приоритетна ос 2 „Отпадъци“**

В рамките на приоритетната ос по процедура „Предоставяне на финансиране по приоритетна ос 2 „Отпадъци“ на ОПОС 2014-2020 г. за финансови инструменти“ (ФИ) се изпълнява проект „Финансови инструменти по ПО2 „Отпадъци“ на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ на стойност от 52 431 581,62 лв. Основната цел е намаляване на количеството депонирани битови отпадъци чрез повторна употреба, рециклиране и оползотворяване. Финансовите инструменти по ПО 2 имат за цел да предоставят финансиране за допустими и финансово жизнеспособни инвестиции в сектор „Отпадъци“, като подкрепа, чрез ФИ по ПО 2 ще се предоставя за:

- проекти, свързани с проектиране и изграждане на центрове за повторна употреба, за поправка и подготовка за повторна употреба, включително осигуряване на съоръжения и техника за целите на дейността;

- други финансово жизнеспособни проекти, свързани с дейности в съответствие с целите на ПО 2 и Предварителната оценка за ФИ⁸ по ОПОС 2014-2020 г. или последващата ѝ актуализация.

В изпълнение на споразумението предстои избор на финансови посредници чрез сключване на оперативни споразумения по реда на ЗОП и в съответствие с чл. 38 (5) от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

➤ **Приоритетна ос 3 „Натура 2000 и биоразнообразие“**

В рамките на Приоритетната ос се изпълняват 2 проекта на обща стойност 19 102 412,00 лв.:

- Процедура „Развитие на управленски подход за мрежата Натура 2000 и за управление на Националната приоритетна рамка за действие (НПРД)“

Изпълнява се проект „Управленски подход за мрежата „Натура 2000“, с бенефициент Дирекция „Национална служба за защита на природата“ към МОСВ, на обща стойност 980 000,00 лв.

Основната дейност и цел на проекта е разработване и съгласуване на национален подход за управление на мрежата Натура 2000.

Проектът е в изпълнение.

⁸ Финансови инструменти

• *Процедура „Анализи и проучвания на видове и природни местообитания, предмет на докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията и чл. 12 от Директивата за птиците“*

Изпълнява се проект „Анализи и проучвания на видове и природни местообитания, предмет на докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията и чл. 12 от Директивата за птиците“, с бенефициент Изпълнителна агенция по околна среда, на обща стойност 18 122 412,00 лв.

Основната дейност и цел на проекта е свързана с набирането на данни за видове и природни местообитания за целите на ангажиментите на Република България за докладване през 2019 г. по чл. 17 от Директива за местообитанията и чл. 12 от Директива за птиците и попълване на форматите за докладване по двете директиви.

Предстои преобявяване на обществената поръчка отново.

➤ **Приоритетна ос 4 „Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища“**

В рамките на приоритетната ос се изпълнява 1 договор и е издадена 1 заповед за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на обща стойност 46 116 460,95 лв.

• *Процедура „Установяване на шест центъра за повишаване готовността на населението за адекватна реакция при наводнения и последващи кризи“*

Изпълнява се проект „Центрове за повишаване готовността на населението за реакция при наводнения“, с бенефициент Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ към Министерство на вътрешните работи, на обща стойност 39 116 460,95 лв. Проектът е насочен към развитието на единен модел за изграждане на капацитет за действия на населението при възникването на наводнения и последващи кризи.

Към настоящия момент е сключен договор с изпълнител за една от основните дейности по проекта. Обжалва се процедурата за избор на изпълнител по основните дейности по проекта.

• *Процедура „Пилотен проект по създаване на Национална система за управление на водите в реално време (НСУВРВ) - р. Искър“*

Изпълнява се проект „Пилотен проект по създаване на Национална система за управление на водите в реално време (НСУВРВ) - р. Искър“, с бенефициент Дирекция „Управление на водите“ към Министерството на околната среда и водите, на обща

стойност 7 000 000,00 лв. Проектът предвижда изграждане и внедряване на Национална система за управление на водите в реално време (НСУВРВ) - р. Искър.

Обжалва се процедурата за избор на изпълнител по основните дейности по проекта.

➤ **Приоритетна ос 5 „Подобряване качеството на атмосферния въздух“**

В рамките на приоритетната ос се изпълняват 12 проекта на обща стойност 2 220 635,43 лв.

• *Процедура „Създаване на информационна система за докладване на данни за качеството на атмосферния въздух (КАВ) като част от Националната системата за мониторинг на КАВ в реално време“*

Изпълнява се проект „Създаване на информационна система за докладване на данни за качеството на атмосферния въздух като част от Националната система за мониторинг на КАВ в реално време“ на обща стойност 699 997,70 лв.

Основната дейност и цел на проекта е създаване на информационна система за докладване на данни за качество на атмосферния въздух.

Проектът е в изпълнение.

• *Процедура „Разработване/Актуализация на общинските програми за качеството на атмосферния въздух“*

Изпълняват се 11 договора за безвъзмездна финансова помощ, сключени в периода май-юни 2017 г., на обща стойност 1 520 637,73 лв.

➤ **Приоритетна ос 6 „Техническа помощ“**

В рамките на приоритетната ос, по процедура „Техническа помощ за Управляващия орган на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ с бенефициент Министерство на околната среда и водите, Главна дирекция „Оперативна програма „Околна среда“, отдел „Координация, комуникация и техническа помощ“ са издадени 6 заповеди за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на обща стойност 26 309 327,55 лв.

В периода януари- юни 2017 г. са приключени дейностите по 3 бюджетни линии, а останалите три бюджетни линии се изпълняват съгласно предвидените срокове.

2.5 По-важни решения, взети на Комитета за наблюдение и евентуални извършени промени

През периода януари- юни 2017 г. са проведени едно заседание на КН и три писмени процедури за неприсъствено вземане на решения.

Първото заседание на КН е проведено на 8.06.2017 г. На заседанието е взето решение за изменение на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ по отношение на актуализиране на сроковете за изпълнение на два големи проекта – Втора фаза на интегрирания воден цикъл на Враца и проекта за изграждане на инсталация за комбинирано производство на енергия в София с оползотворяване на RDF.

2.6. Идентифицирани трудности и предприети мерки (с акцент върху избягване на риска от късен старт и спазване на правилото $n+2/n+3$)

При изпълнението на програмата, УО идентифицира трудности, които възпрепятстват планирания темп на усвояване на средствата от Европейските фондове:

- Забавяне при обявяването на процедури за предоставяне на БФП, поради възникване на необходимост от провеждането на допълнителни консултации с бенефициенти, уточняване обхвата, параметрите и изискванията към проектите и приложим режим на държавни помощи и др.;
- Забавяне в процеса на одобрение на проектите, породено от кандидатстването с проекти, които не отговарят в пълна степен на насоките за кандидатстване, в директни процедури за договаряне и необходимостта да бъдат приведени в съответствие с насоките за кандидатстване в процеса на провеждане на оценката. Кандидатстването с проекти за изграждане на инфраструктура на имоти с неизяснен статут и неприключили процедури по реда на ЗУТ;
- Забавянето в планирането и организирането на процедурите по ЗОП, което води до отлагане във времето на изпълнението на проектите, което се отразява на стойността на сертифицираните средства;
- Забавяне при стартиране на дейностите по ДБФП⁹, вследствие на обжалване на решения за обявяване на обществени поръчки при обявени процедури;
- Обжалвания и прекратявания на част от процедурите по ЗОП и решенията за избор на изпълнител;

⁹ Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

- Констатирано забавяне при сформирването на екипите по проектите;

➤ **Предприети мерки:**

Основните усилия на настоящия етап са насочени към осигуряване на необходимото ниво на договаряне и ускоряване темпа на изпълнение на проектите. За целта са предприети следните мерки:

- Управляващият орган провежда консултации с всички бенефициенти с цел проследяване подготовката на проектните предложения, дава допълнителни разяснения, осигурява комуникация и ефективно взаимодействие с други административни структури;
- От страна на УО се предоставят методически указания, както и конкретни практически решения в процеса на подготовката, разработването и подаването на проектни предложения чрез системата ИСУН 2020, като Управляващият орган организира обучения за използване на системата ИСУН от страна на бенефициентите;
- С цел преодоляване на установеното забавяне при организиране на процеса на провеждане на обществени поръчки, УО публикува на своята интернет страница ръководство: „Обществени поръчки - Ръководство за специалисти относно избягване на най - често допусканите грешки в проекти, финансирани от европейските структурни и инвестиционни фондове“. В допълнение УО е изготвил стандартизирани документи за възлагане на обществени поръчки за избор на изпълнител за ВиК инвестиции, които предстои да бъдат утвърдени;
- Провеждането на консултативни срещи с бенефициентите, на които се търсят оптималните решения за възникнали казуси на етапа на физическо изпълнение на проектите, е доказана практика в дейността на УО;
- Разработени са методически наръчници за бенефициентите на ОПОС с цел улесняване изпълнението на проектите;
- УО организира практически обучения за бенефициентите на програмата. Обученията са насочени към представяне на основните аспекти на управлението и изпълнението на проектите.

2.7. Отчет на изпълнението на Индикативната годишна работна програма към 30 юни 2017 г.

В отчетния период са обявени общо 5 процедури чрез директно предоставяне на БФП на обща стойност 137 534 980 млн. лв.

2.8. Планирани дейности през 2017 г.

През втората половина на 2017 г., съгласно ИГРП 2017 г. се планира обявяването на 10 процедури на индикативна стойност над 1 901 млрд. лв., както следва:

Приоритетна ос 1 „Води“ - 2 броя на обща стойност 1 620 млрд. лв.

Приоритетна ос 2 „Отпадъци“ – 3 броя на обща стойност на първите две процедури в размер на 59 779 150 лв.

Приоритетна ос 3 „Натура 2000 и биоразнообразие“ – подготвят се 2 броя процедури на обща стойност 75 983 219 лв.

Приоритетна ос 4 „Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища“ – 3 броя на обща стойност 34 000 000 лв.

Приоритетна ос 5 „Подобряване качеството на атмосферния въздух“ – 1 брой на стойност 111 348 825 лв.

3. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РЕГИОНИ В РАСТЕЖ“ 2014-2020 Г. (ОПРР)

3.1. Стратегически цели

„Региони в растеж“ е интегрирана оперативна програма, насочена към регионалното развитие и по-конкретно към постигане на целите на градската политика в България. ОПРР отделя специално внимание на енергийната ефективност в опорните центрове в периферните райони, съгласно националния полицентричен модел за развитие, формулиран в Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025 г. и допринася за териториалното измерение на секторните политики, включени в Споразумението за партньорство.

3.2. Институционална рамка

Управляващият орган на програмата е Главна дирекция „Програмиране на регионалното развитие“ към Министерство на регионалното развитие и благоустройството, която носи цялата отговорност за надеждното изпълнение на програмата съгласно изискванията на европейското и националното законодателство и осъществява цялостно наблюдение, финансово управление и контрол на средствата по програмата.

В изпълнение на изискванията на чл. 7 от Регламента за ЕФРР 1301/2013 и Решение № 422 на МС от 9 юни 2015 г. за изменение и допълнение на Решение № 792 на МС от 2013 г. за определяне на органи, отговорни за управлението, контрола, координацията и одита на ЕСИФ през периода 2014-2020 г., функциите на Междинни звена по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на програмата по отношение на оценка и избор на проекти ще се изпълняват от 39-те общини на градовете за подкрепа по Приоритетна ос 1¹⁰.

3.3. Приоритети

ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 г. има 8 Приоритетни оси (ПО):

ПО 1 – „Устойчиво и интегрирано градско развитие“

ПО 2 – „Подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове в периферните райони“

ПО 3 – „Регионална образователна инфраструктура“

ПО 4 - „Регионална здравна инфраструктура“

ПО 5 – „Регионална социална инфраструктура“

ПО 6 – „Регионален туризъм“

ПО 7 – „Регионална пътна инфраструктура“

ПО 8 – Техническа помощ

¹⁰ Това са общините Столична, Варна, Пловдив, Бургас, Русе, Стара Загора, Плевен, Благоевград, Велико Търново, Видин, Добрич, Хасково, Пазарджик, Шумен, Сливен, Габрово, Ямбол, Перник, Враца, Ловеч, Кърджали, Разград, Смолян, Казанлък, Асеновград, Монтана, Горна Оряховица, Гоце Делчев, Дупница, Кюстендил, Силистра, Димитровград, Търговище, Лом, Петрич, Свищов, Велинград, Карлово и Панагюрище.

3.4. Постигнат напредък

Към 30.06.2017 г. по ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 г. са обявени процедури за предоставяне на БФП и се изпълняват проекти по 5 от 8-те приоритетни оси на програмата.

3.5. Напредък по приоритетни оси

➤ Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“

Процедура за предоставяне на БФП BG16RFOP001-1.001-039 „Изпълнение на Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие 2014-2020“

Конкретни бенефициенти по настоящата процедура са общините на 39 града с бюджет от 1,644 млрд. лв. Към 30.06.2017 г. общо подадените проектни предложения са 119, като 11 проекта са подадени през отчетния период. Общо по приоритетната ос към момента са сключени 81 договора (вкл. договор с Фонд мениджър на финансови инструменти на стойност на БФП 271,2 млн. лв.) на стойност на БФП 830,5 млн. лв. (51% от бюджета на приоритетната ос).

➤ Приоритетна ос 2 „Подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове в периферните райони ”

Процедура за предоставяне на БФП BG16RFOP001-2.001 "Енергийна ефективност в периферните райони"

Конкретни бенефициенти по процедурата са 28 общини на малки градове от 4-то ниво с бюджет от 206,7 млн. лв. или 7% от бюджета на ОПРР. Общо са сключени 170 договора на стойност на БФП 172 млн. лв. (83% от бюджета на приоритетната ос). От тях 1 проектно предложение е през първото полугодие на 2017 г. на стойност от 1,3 млн. лв.

➤ Приоритетна ос 3 „Регионална образователна инфраструктура“

По Приоритетна ос 3 „Регионална образователна инфраструктура“ са сключени общо 58 договора на стойност на БФП 219,3 млн. лв. (98% от бюджета на приоритетната ос):

Процедура BG16RFOP001-3.001 „Култура и спорт в училище“

В рамките на процедурата конкретни бенефициенти са Министерство на културата и Министерство на младежта и спорта. Общо по процедурата са сключени 5 договора за предоставяне на БФП в размер на 14 млн. лв.

2 договора за 7,4 млн.лв. на Министерство на културата и 3 договор за 6,7 млн. лв. на Министерство на младежта и спорта

През 2017 г. са оценени и одобрени за финансиране с решение на Ръководителя на УО 2 проектни предложения. За тях са сключени договори за предоставяне на БФП в размер на 4 млн. лв.

Процедура за предоставяне на БФП BG16RFOP001-3.003 Подкрепа за професионалните училища в Република България

Бюджетът на процедурата е в размер на 166,5 млн. лв. В рамките на процедурата са обособени Компонент 1 „Ветеринарна медицина, Горско стопанство и Растениевъдство и животновъдство“ (23 училища, от които 22 общински и 1 към МОН) и Компонент 2 „Професионални гимназии с изключение на доминиращите направления Ветеринарна медицина, Горско стопанство и Растениевъдство и животновъдство“ (117 училища, от които 16 общински и 101 към МОН).

Общо по процедурата са сключени 40 договора за предоставяне на БФП в размер на 162,6 млн. лв. От тях през отчетния период одобрени за финансиране с решение за предоставяне на БФП са 7 проектни предложения. В допълнение, през периода са били сключени общо 12 договора на стойност на БФП 99,4 млн. лв.

Процедура за предоставяне на БФП BG16RFOP001-3.003 "Подкрепа за висшите училища в Република България"

Процедурата е с бюджет БФП 43,4 млн. лв. и конкретни бенефициенти по нея са 13 Висши училища съгласно приоритизиран списък в съответствие с Методиката за приоритизация на държавните висши училища за целите на изпълнението на Оперативна програма „Региони в растеж 2014-2020“. По процедурата към момента са подписани общо 13 договора за БФП в размер на 42,7 млн. лв. През първото шестмесечие на 2017 г. е било подадено 1 проектно предложение на Медицински университет – София, което е оценено и одобрено за финансиране. За него е сключен договор на стойност на БФП 3 млн. лв.

➤ Приоритетна ос 4 „Регионална здравна инфраструктура“

Процедурата за БФП по приоритетна ос 4 „Регионална здравна инфраструктура“ на ОПРР 2014-2020 предстои да бъде обявена до края на 2017 г. Тя ще бъде насочена към модернизация на системата за спешна медицинска помощ в България, с конкретен бенефициент Министерство на здравеопазването (МЗ). Общият ресурс за подкрепа е 163,5 млн. лева. Модернизацията на системата за спешна медицинска помощ ще се извърши с един голям проект в съответствие с чл. 100 от Регламент (ЕС) № 1303/2013. Във връзка с напредъка по изготвяне на големия проект и с оглед ускоряване на процеса по подготовката на МЗ за кандидатстване по ОПРР 2014-2020 и наваксване на натрупаното

закъснение е изготвена пътна карта с линеен план график със заложените дейности, междинни срокове и отговорни институции. Създадена е Направляваща група по проекта, включваща представители на УО на ОПРР, Министерство на здравеопазването, Централно координационно звено към администрацията на Министерски съвет и Дирекция „Национален фонд“ към Министерство на финансите за проследяване на напредъка по подготовката на проекта.

➤ **Приоритетна ос 5 „Регионална социална инфраструктура“**

Процедура BG16RFOP001-5.001 „Подкрепа за деинституционализация на грижите за деца“

Процедурата е обявена през месец май 2017 г. с бюджет 58 млн. лв. Конкретни бенефициенти по нея са МЗ и община съгласно Картата на услугите за подкрепа в общността и в семейна среда и Картата на резидентните услуги, утвърдени от Междуведомствената работна група за управление и координация на процеса по деинституционализация на грижата за деца.

Основната ѝ цел е да осигури подходяща и ефективна социална инфраструктура, допринасяща за предоставяне на нов вид резидентни и съпътстващи услуги в общността, включително и здравно-социални, които да заменят институционалния модел на грижа за деца. Обособени са 2 компонента:

- Компонент 1 – 54 общини съгласно Картата на услугите за подкрепа в общността и в семейна среда и Картата на резидентните услуги на територията на цялата страна. Общ размер на БФП по компонента - 44 млн.лв.

- Компонент 2 - Министерство на здравеопазването и общ размер на БФП по компонента 14 млн. лв.

За двата компонента са определени 2 срока за кандидатстване - 03.08.2017 г. и 03.11.2017 г.

До 1-вия краен срок конкретният бенефициент е длъжен да подаде проектни предложения в размер на минимум 50% от бюджета на БФП, който му е определен съгласно Насоки за кандидатстване.

Процедура BG16RFOP001-5.002 „Подкрепа за деинституционализация на социалните услуги за възрастни и хора с увреждания“

Съгласно ИГРП за 2017 г. е предвидено през месец септември 2017 г. да бъде обявена и процедура BG16RFOP001-5.002 „Подкрепа за деинституционализация на

социалните услуги за възрастни и хора с увреждания” с общ ресурс за подкрепа от 41,3 млн. лева. Обявяването на процедурата е в пряка зависимост от подготовката на Плана за деинституционализация на грижата за възрастни хора и хора с увреждания за периода 2016-2020 г., в изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа, за който отговорна институция е МТСП. С писмо, изх. № 0411-264/07.07.2017 г. на министъра на труда и социалната политика се информира за стартирането на първия етап от процеса на деинституционализация на грижата за възрастните хора и хората с увреждания, който е основен приоритет на МТСП, като ще бъдат положени максимални усилия за постигане на съгласие за приемане от Министерски съвет на плана до края на 2017 г. В тази връзка, възможностите за обявяването на процедурата са в началото на 2018 г.

➤ **Приоритетна ос 6 „Регионален туризъм“**

През месец ноември 2016 г. в рамките на приоритетната ос е сключен договор на стойност на БФП 98,5 млн. лв. (50% от бюджета на ПО 6) с Фонд мениджър на финансови инструменти в България (ФМФИБ) за управление на предоставените с финансово споразумение средства по Приоритетна ос 6. Обявяването на процедурата за предоставяне на БФП ще бъде координирано с избора на финансови посредници от страна на Фонд мениджъра на финансовите инструменти. Предвид забавяне в процеса по избор на Финансови посредници и отлагане на планираната дата за обявяване на процедурата от страна на ФМФИБ от месец юли 2017 г. за месец септември 2017 г., което е било докладвано от страна на фонда по време на 9-то заседание на Комитета за наблюдение на ОПРР 2014-2020, се предвижда процедура за предоставяне на БФП по приоритетната ос да бъде обявена през 2018 г. след подписване на Оперативни споразумения между Фонд мениджъра и финансовите посредници.

➤ **Приоритетна ос 7 „Регионална пътна инфраструктура“**

Цел на процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е подобряване на свързаността и достъпността до TEN-T мрежата за товари и пътници чрез строителство, реконструкция и рехабилитация на първокласни, второкласни и третокласни пътища. Конкретен бенефициент е Агенция "Пътна инфраструктура" (АПИ). Общо към 30.06.2017 г. са сключени 23 договора за предоставяне на БФП в размер на 343,7 млн. лв. (90% от бюджета на приоритетната ос). В рамките на първото шестмесечие на 2017 г. по процедурата са подадени 8 проектни предложения с конкретен бенефициент АПИ. В допълнение, през отчетния период са издадени решения за предоставяне на БФП за 8

проектни предложения (за които са сключени и договори за предоставяне на БФП на обща стойност 139 млн. лв.

➤ **Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“**

Общо по приоритетната ос са сключени 72 договора на стойност на БФП 100,9 млн. лв. (98% от бюджета на приоритетната ос).

Подписани са детайлни правила за предоставяне на съвместна подкрепа чрез ФИ в комбинация с БФП по ОПРР 2014-2020 г.

3.6. По-важни решения, взети от Комитета за наблюдение на ОПРР 2014-2020 г.

КН на ОПРР 2014-2020 е дал мандат на Ръководителя на Управляващия орган, чрез Министъра на регионалното развитие и благоустройството, да представи проект на Решение на Министерски съвет за наддоговаряне на бюджета на програмата с 10%, с оглед постигане на максимална усвояемост на програмата към края на програмния период и обезпечаване на одобрени и готови за реализация проекти, отговарящи на приоритетите на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, постигане на целите ѝ, както и тези на Споразумението за партньорство на Република България.

КН на ОПРР 2014-2020 е одобрил изменение на План за оценка на ОПРР 2014-2020.

3.7. Идентифицирани проблеми и предприети мерки

През първата половина на 2017 г. е финализиран процеса по изготвяне на анализ на инвестиционните програми на 39-те града от 1-во до 3-то йерархично ниво от националната полицентрична система по Приоритетна ос 1 (ПО1) „Устойчиво и интегрирано градско развитие“, процедура BG16RFOP001-1.001-039 „Изпълнение на интегрирани планове за градско възстановяване и развитие“, както и на изпълнението на рамката за изпълнение на всички приоритетни оси на ОПРР 2014-2020, като бяха формулирани съответни изводи и препоръки.

Изготвеният анализ показва риск по отношение на постигането на етапните и на крайните цели на индикатори за продукт от рамката за изпълнение на приоритетните оси на програмата. В отговор на идентифицирания риск, УО на ОПРР е предприел своевременни мерки, като за ключово решение се отчита възможността за наддоговаряне на бюджета на програмата, с оглед обезпечаване на изпълнението на готови за реализация проекти по програмата, включително за инвестиции в общинска образователна инфраструктура по Приоритетна ос 1 на ОПРР 2014-2020 в размер на над 213 млн. лв. В тази връзка УО на ОПРР е стартирал процедура по приемане на Решение на Министерски

съвет за наддоговаряне на програмата, като Комитетът за наблюдение на ОПРР 2014-2020 одобри внасянето му за разглеждане от Министерски съвет.

По отношение на възможността за забава в изпълнението на индивидуалните проекти, поради късно обявяване на процедурите за избор на изпълнители, УО на ОПРР въведе в административните договори за БФП изискване за обявяване на обществените поръчки от бенефициентите в 3-месечен срок от сключването на ДБФП, както и клаузи за сключване на договори с изпълнители в 12-месечен срок от стартирането на проектите.

След влизане в сила на ЗУСЕСИФ¹¹ УО на ОПРР е издал 300 акта за определяне на финансови корекции по ОПРР 2007-2013, а по новия програмен период 2014-2020 – към настоящия момент са издадени 12 акта. След влизането в сила на ЗУСЕСИФ се забелязва тенденцията бенефициентите да обжалват всяка наложена им финансова корекция.

Във връзка с правната защита на ръководителя на УО по делата, образувани по повод жалби/искови молби срещу актове на УО на ОПРР, издадени през ОПРР 2007-2013 и през новия програмен период, се извършват допълнителни административни разходи (съдебни разноски и разходи за адвокати), както и се ангажират голям брой експерти във връзка с ангажиментите по делата.

Риск от загуба на средства в резултат от прилагането на правилото за автоматично освобождаване.

Съгласно разпоредбите на чл. 136 , параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 за ЕФРР и КФ актуално е правилото n+3 за отмяна. За първи път би могло да бъде приложено през 2018 г. към определения бюджет за 2015 г. по ОПРР, който е в размер на 385 546 861,29 лв. без резерва за изпълнение и 410 156 235,04 лв. с включен резерв за изпълнение.

Не се идентифицира риск от автоматично освобождаване на средства по правилото n+3 към края на 2018 г.

УО извършва текущ анализ при осъществяването на мониторинг по изпълнение на проектите, като е констатирано известно забавяне при изпълнението на проектните дейности на част от сключените договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (БФП) в резултат от обжалване на процедурите за избор на изпълнители.

3.8. Отчет към 30.06.2017 г. на изпълнението на Индикативната годишна работна програма (ИГРП) за 2017 г.

¹¹ Закон за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове

В рамките на ИГРП за 2017 г. се предвижда да бъдат обявени 5 процедури за предоставяне на БФП на обща стойност над 376 млн. лв., както следва:

На проведено на 27.06.2017 г. девето заседание на КН на ОПРР 2014-2020 е било обсъдено, че предстоят допълнителни промени в одобрената ИГРП за 2017 г. по отношение на сроковете за обявяване на част от процедурите.

3.9. Планирани дейности до края на 2017 г.

Планирано е до края на годината да стартира работата по извършването на средносрочна оценка на ОПРР 2014-2020 (в периода октомври 2017 г. – март 2019 г.), с междинно докладване през април 2018 г., като въз основа на нея ще бъдат формулирани предложения за вземане на решения за необходимото изменение на програмата, включително по отношение на промяна на индикатори или преразпределение на средства, в т.ч. в рамките на приоритетните оси, след преговори с Европейската комисия и вземане на решения от Комитета за наблюдение на програмата.

През месец август 2017 г. предстои да бъде изменена ИГРП за 2017 г. по отношение на сроковете за обявяване на част от процедурите. В тази връзка, до края на годината се очаква да бъде обявена 1 процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Приоритетна ос 4 „Регионална здравна инфраструктура“ с конкретен бенефициент Министерство на здравеопазването и с ресурс за предоставяне на БФП на обща стойност 163,5 млн. лв.

УО по ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 г. е осигурил необходимите предпоставки за плавното изпълнение на сключените договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и очаква значително ускоряване на темпа на плащанията до края на 2017 г.

4. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ИНОВАЦИИ И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ“ 2014-2020 Г. (ОПИК)

4.1. Стратегически цели

Стратегията на ОПИК 2014-2020 г. е тясно свързана с целите на стратегията „Европа 2020“ за растеж и заетост (Growth and Jobs) и приноса на България за постигането на трите взаимно допълващи се типа растеж:

- интелигентен растеж: изграждане на икономика, основаваща се на знания и иновации;
- устойчив растеж: насърчаване на по-екологична и по-конкурентоспособна икономика с по-ефективно използване на ресурсите;
- приобщаващ растеж: стимулиране на икономика с високи равнища на заетост, която да доведе до социално и териториално сближаване.

ОПИК пряко се ангажира с интелигентен растеж (чрез приоритетни оси 1 и 2) и с устойчив растеж (чрез приоритетни оси 3 и 4), като цели допълващ ефект по отношение на приобщаващия растеж.

Подкрепата по Оперативната програма е насочена към адресиране на нуждите, преодоляване на предизвикателствата и оползотворяване на възможностите за развитие пред българската икономика.

4.2. Институционална рамка

Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“ към Министерството на икономиката изпълнява функцията на Управляващ орган на ОПИК. Сред основните ѝ цели е организацията и координацията на дейностите по изпълнение на ангажиментите на министерството, предвидени в европейското и националното законодателство за изпълнение на кохезионната политика на Общността. ГД „Европейски фондове за конкурентоспособност“ е структурирана в шест отдела, към единия от които има регионални звена/сектори в областни градове на страната.

4.3. Приоритети

ОП „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г. има следните 5 Приоритетни оси (ПО):

ПО 1 – „Технологично развитие и иновации“

ПО 2 – „Предприемачество и капацитет за растеж на МСП“

ПО 3 – „Енергийна и ресурсна ефективност“

ПО 4 – „Премахване на пречките в областта на сигурността на доставките на газ“

ПО 5 – Техническа помощ

4.4. Напредък по приоритетни оси

- **Приоритетна ос 1 „Технологично развитие и иновации“**

В рамките на Приоритетна ос 1 към 30.06.2017 г. са обявени общо 5 процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, три от които чрез конкурентен подбор и две процедури чрез директно предоставяне, сред които е Фаза 2 на проект „Създаване на научно-технологичен парк“.

По две от процедурите са оценени 1 376 проектни предложения. Сключени са 169 договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на стойност 126,4 млн. лева. Към момента няма приключени договори.

По приоритетната ос има две отворени процедури:

- BG16RFOP002-1.005 „Разработване на продуктови и производствени иновации“, с индикативен бюджет 68,5 млн. лв. и краен срок за подаване на проектни предложения 26.09.2017 г.
- BG16RFOP002-1.004 „Развитие на модерна система за индустриална собственост чрез подкрепа за дейността на Патентно ведомство на Република България“, с индикативен бюджет 8,8 млн. лв. краен срок за подаване на проектни предложения 31.08.2017 г.

➤ **Приоритетна ос 2 „Предприемачество и капацитет за растеж на МСП“**

В рамките на Приоритетна ос 2 към 30.06.2017 г. са обявени общо 8 процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, от които три процедури чрез конкурентен подбор и пет процедури чрез директно предоставяне на следните конкретни бенефициенти: ИАНМСП¹², ДАМТН¹³, КЗП¹⁴, БАИ¹⁵ и ИА БСА¹⁶.

По приоритетната ос са сключени общо 989 договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

В рамките на приоритетната ос в процес на изпълнение са 561 договора безвъзмездна финансова помощ. Прекратени са 19 договора. Всички договори са прекратени по искане от страна на бенефициентите поради липса на финансова възможност за осигуряване на необходимия ресурс и/или поради настъпили промени в инвестиционните и технологични планове на дружествата.

В рамките на отчетния период е приключило изпълнението на 409 договора за безвъзмездна финансова помощ.

¹² Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните

¹³ Държавна агенция за метрологичен и технически надзор

¹⁴ Комисия за защита на потребителите

¹⁵ Българска агенция за инвестиции

¹⁶ Изпълнителната агенция "Българска служба за акредитация"

➤ **Приоритетна ос 3 „Енергийна и ресурсна ефективност“**

Към 30.06.2017 г. по Приоритетна ос 3 на програмата са обявени 2 процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на МСП и големи предприятия на обща стойност 273,8 млн. лева. Процедурите са в процес на оценка.

➤ **Приоритетна ос 4 „Премахване на пречките в областта на сигурността на доставките на газ“**

Отчитайки идентифицирания риск от непостигане на етапните цели по Приоритетна ос 4, през 2016 г. УО на ОПИК е предприел мерки за извършване на промени в ОПИК 2014-2020 г. В рамките на Третото официално заседание на КН на ОПИК и ОПИМСП (24.11.2016 г.) са одобрени принципно промени в ОПИК, водещи до разширяване на обхвата на индикативните дейности/мерки, предвидени по ИП 4.1. „Подобряване на енергийната ефективност и осигуряване на доставки чрез разработване на интелигентни системи за пренос на енергия“ чрез включването на проект „Изграждане на междусистемна газова връзка Гърция-България“ с бенефициент „Ай Си Джи Би“ АД.

Към 30.06.2017 г. УО на ОПИК е в процес на подготовка на конкретното предложение за изменение на ОПИК и неформалното му съгласуване със службите на ЕК, въз основа на обосновката за исканата промяна, представена от страна на Министерството на енергетиката.

➤ **Приоритетна ос 5 „Техническа помощ“**

През програмен период 2014-2020 г. обезпечаването на ефективното и ефикасно изпълнение на дейностите на ГД ЕФК¹⁷ като Управляващ орган на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г. се извършва със средства от четири бюджетни линии на Приоритетна ос 5 „Техническа помощ“ на ОПИК на обща стойност 41 млн. лв. и със срок на изпълнение до 31.12.2017 г.

➤ **Финансови инструменти**

Общият принос за финансови инструменти по ОПИК възлиза на 235 млн. евро/459 млн. лева, разпределени в 7 финансови инструмента в приоритетни оси 1, 2 и 3.

През месец януари и февруари 2017 г. ФМФИБ е публикувал индикативни технически спецификации и е стартирал пазарни консултации с цел финализиране на параметрите на 2 финансови инструмента за дялови/квази-дялови инвестиции: „Фонд за ускоряване и начално финансиране“ (ФУНФ) и „Фонд Мецанин/Растеж“. През месец април 2017 г.

¹⁷ Главна дирекция "Европейски фондове за конкурентоспособност"

ФМФИБ е приключил пазарните консултации по двата инструмента, както и по инструмент за дялови/квази-дялови инвестиции „Фонд за технологичен трансфер“, стартирали през м. декември 2016 г.

През втората половина на 2017 г. се очаква обявяването от страна на ФМФИБ на процедура по ЗОП за избор на финансови посредници по инструмент ФУНФ.

4.5. По-важни решения, взети от Комитета за наблюдение:

Към 30.06.2017 г. Комитетът за наблюдение (КН) на ОПИК и ОПИМСП е провел общо 7 заседания - 6 редовни и 1 извънредно, както и 13 писмени процедури за неprisъствено вземане на решение от КН.

4.6. Идентифицирани проблеми и предприети мерки

Правилото n+3 ще бъде изпълнено за пръв път през 2018 г. Средствата по ОПИК, които трябва да бъдат заявени до края на 2018 г. съгласно правилото „n+3“, са в размер на 194 269 055 евро (участие от ЕФРР).

УО на ОПИК 2014-2020 не идентифицира риск от загуба на средства по правилото за автоматично освобождаване за 2018 г.

4.7. Отчет към 30.06.2017 г. на изпълнението на Индикативната годишна работна програма (ИГРП) В изпълнение на ИГРП за 2017 г.:

В изпълнение на ИГРП за 2017 г. от началото на годината до 30.06.2017 г. са обявени общо 3 процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на обща стойност 175 046 785 лв.

До 30.06.2017 г. са извършени две промени в ИГРП 2017 г. – чрез писмена процедура, проведена през месец януари 2017 г. и с решение на 4-то заседание на КН през месец май 2017 г.

В актуализираната през месец май ИГРП 2017 г. е предвидено до 31.12.2017 г. да се обявят още 8 процедури на обща стойност 297 889 262.17 лева.

4.8. Планирани дейности през 2017 г.

Съгласно ИГРП за 2017 г. до края на годината е предвидено да се обявят общо 8 процедури (3 процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез конкурентен подбор и 5 процедура чрез директно предоставяне) на обща стойност 297,8 млн. лева.

5. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ИНИЦИАТИВА ЗА МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ” 2014-2020 Г. (ОПИМСП)

5.1. Стратегически цели

Настоящата Оперативна програма цели да приложи наличните възможности за подкрепа на достъпа до финансиране на МСП чрез съчетаване на средствата от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) с друго финансиране от бюджета на ЕС. Целта е да се продължи развитието на МСП посредством създаването на благоприятни условия за засилване взаимодействието между съществуващите програми за подкрепа на МСП, както на национално, така и на равнище ЕС.

5.2. Институционална рамка

Функциите на Управляващ орган на ОПИМСП се изпълняват от Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“ към Министерството на икономиката, която ги съвместява с ролята си на Управляващ орган на ОПИК.

5.3. Приоритети

ОП „Инициатива за малки и средни предприятия“ 2014-2020 г. има една-единствена Приоритетна ос: ПО 1 – „Подобряване на достъпа до дългово финансиране за МСП в България“.

5.4. Постигнат напредък

През 2017 г. продължава изпълнението на стартирания в края на 2016 г. финансов инструмент за предоставяне на неограничени гаранции. Договорен е 100% от бюджета на програмата, 199 494 660 лв., като са подписани 10 оперативни споразумения с избраните от ЕИФ финансови посредници. Общият размер на портфейла е 608 млн. евро/1189 млн. лева.

В края на първото тримесечие на 2017 г. усвояването на средствата по програмата е близо 10%, като са осъществени общо 611 трансакции към МСП на обща стойност приблизително 60 млн. евро/117 млн. лева. Следва да се има предвид, че отчетените данни са към 31.03.2017 г. съгласно подадените доклади от ЕИФ. Данните за второто тримесечие ще бъдат на разположение на УО 3 месеца след отчетния период (до края на септември 2017 г.), съгласно клаузите във Финансовото споразумение между двете институции.

Към 30.06.2017 г. реално изплатените средства по ОПИМСП са в размер на 186 млн. лв. Получени са траншове от ЕК в размер на 179 млн. лв.

Средствата по ОПИМСП, които трябва да бъдат заявени до края на 2018 г. съгласно правилото „n+3“ са в размер на 91 млн. евро/178 млн. лева (участие от ЕФРР). До 30.06.2017 г. са заявени за възстановяване от ЕК средства в размер на 95 млн. евро/186 млн. лева (участие от ЕФРР), сума която надвишава целта за 2018 г.

6. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ “ 2014-2020 Г. (ОПРЧР)

6.1. Стратегически цели

Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020 г. ще допринася активно за изпълнението на две от целите на Стратегията на ЕС за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и за постигането на икономическо, социално и териториално сближаване „Европа 2020”. Това са целите в областта на трудовата заетост и борбата с бедността и социалното изключване.

България, както и останалите държави-членки на ЕС, също формулира свои национални цели в изпълнение на стратегията „Европа 2020”, а именно: 1. не по-малко от 76% от населението между 20 и 64-годишна възраст да е в заетост към 2020 г. и 2. намаляване броя на хората в бедност с 260 хиляди души до 2020 г. Постигането на тези цели е от основополагащо значение за визията и стратегията на ОП РЧР. В тази връзка програмата се основава на три стълба. Това са:

- По-висока и по-качествена заетост.
- Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване.
- Модернизиране на публичните политики.

6.2. Институционална рамка

Управляващ орган на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” е Министерство на труда и социалната политика (МТСП) чрез Главна дирекция „Европейски фондове, международни програми и проекти”.

6.3. Приоритети

ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г. има 5 Приоритетни оси (ПО):

ПО 1 – „Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места”

ПО 2 – „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване”

ПО 3 – „Модернизация на институциите на пазара на труда, социалното включване и здравеопазването”

ПО 4 – „Транснационално сътрудничество”

ПО 5 – Техническа помощ

6.4. Общ реализиран напредък към 30 юни 2017 г. и напредък по всяка от приоритетните оси

До края на юни броят на включените по схемите от ОП РЧР лица достигна почти 80 хил., като близо 2/3 от тях са включени в мерки по превенция на бедността и социалното изключване, а останалите в мерки, насочени към интегриране на пазара на труда на неактивни и безработни лица. По-голямата част от тях са младежи, подкрепени в рамките на Инициативата за младежка заетост, по която е осигурена заетост на над 25 хил. младежи на възраст до 29 г.

Един факт, на който следва да бъде обърнато сериозно внимание е, че повече от половината от лицата, включени в мерки финансирани по ОП РЧР живеят в слабо населени райони по цялата територия на Република България, което е показателно за равномерния обхват на оперативната програма, която не е фокусирана единствено върху населението на големите градове, а реално достига и до малките населени места, където хората са най-уязвими и по отношение на пазара на труда и по отношение на риска от социално изключване.

Също така, следва да се отбележи, че при извършеното проучване сред лицата, приключили участието си в мерки от пазара на труда финансирани по програмата, показва изключително висок дял на тези, които са в заетост след приключване на периода на субсидираната заетост. Част от тези лица запазват работата си при същия работодател, част намират работа при друг работодател, но така или иначе е отчетен висок дял на лицата в заетост шест месеца след напускане на операциите, което всъщност се явява и един от основните приоритети по оперативната програма – още повече, че става дума за младежи на възраст до 29 г.

6.5. По-важни решения, взети на Комитетите за наблюдение:

През първата половина на 2017 г. се е провело едно редовно заседание на КН на ОПРЧР (09.06.2017г.).

6.6. Планирани дейности през 2017 г.

Във второто изменение на ИГРП за 2017 след Осмото редовно заседание на КН на ОПРЧР (09.06.2017 г.) се добавиха 3 нови операции: „Бъдещето на труда“ с индикативен месец на обявяване - септември, 2017 г.. Целта ѝ е да разработи и приложи комплекс от аналитични инструменти за формиране на политики, свързани с очакваните промени в сферата на организацията на труда, заетостта, нововъзникващите „нови форми на труд“, в следствие на интензивното навлизане на съвременните информационни и комуникационни технологии, иновациите, очакваните промени в демографската ситуация в страната.

Във втората половина на 2017 г. УО на ОПРЧР планира обявяването на още одобрени от КН операции.

7. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ“ 2014-2020 Г. (ОПНОИР)

7.1. Стратегически цели

Оперативна програма “Образование и наука за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. вписва своята логика в две основни задачи:

- Да бъде сред ключовите инструменти за постигане на целите, приети от България в рамките на Стратегията “Европа 2020”.
- Да служи като ефикасно средство за прилагане на политики по сближаване, съгласно дневния ред на национално и общностно равнище.

В тази връзка, програмата се стреми да постигне три тематични цели: засилване на научно изследователската и развойната дейност в областта на технологиите и иновациите; насърчаване на социалното приобщаване, борба с бедността и всяка форма на дискриминация; и инвестиции в образование, обучение и професионално обучение за придобиване на умения и учене през целия живот.

Конкретните цели на ОП НОИР, в контекста на стратегията „Европа 2020“ са:

- повишаване на инвестициите за наука и научни изследвания до 1,5% от БВП;
- намаляване на процента на преждевременно напусналите училище до под 11%;
- увеличаване на процента на завършилите висше образование до 36% от хората между 30 и 34 годишна възраст.

7.2. Институционална рамка

Главна дирекция “Структурни фондове и международни образователни програми“ на Министерството на образованието и науката е определена за Управляващ орган на ОП НОИР. Дирекцията има изградени териториални звена на територията на Република България.

7.3. Приоритети

ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. има 4 Приоритетни оси (ПО):

ПО 1 – „**Научни изследвания и технологично развитие**“

ПО 2 – „**Образование и учене през целия живот**“

ПО 3 – „**Образователна среда за активно социално приобщаване**“

ПО 4 – „**Техническа помощ**“

7.4. Напредък по всяка от приоритетните оси:

По Приоритетна ос 1 са в процес на оценка две процедури. Приключила е оценката на административно съответствие и допустимост и предстои техническа и финансова оценка на проектните предложения. с общ планиран бюджет 350 млн. лв.;

По Приоритетна ос 2 са издадени 7 броя заповеди и са сключени 17 броя договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (БФП).

По Приоритетна ос 3 са издадени 2 броя заповеди и са сключени 113 броя договори за предоставяне на БФП.

Към настоящия момент по Приоритетна ос 2 и 3 в Министерството на образованието и науката се изпълняват 9 проекта, които подпомагат основните политики на МОН в областта на предучилищното и училищно образование, деца със специални образователни потребности, професионално образование, ограмотяване на възрастни и др. В тази връзка вече са постигнати резултати, които стимулират и подпомагат децата, учениците и младежите с цел по-добрата им бъдеща реализация на пазара на труда.

В областта на предучилищното образование над 500 деца със специални образователни потребности от 34 детски градини получават специализирана подкрепа от психолози, педагози, терапевти и др.

Над 2 000 деца със специални образователни потребности в 150 училища получават специализирана подкрепа за интеграция в образователната система по проект „Включващо обучение“.

В областта на училищното образование: над 300 000 ученици от над 2 300 училища от цялата страна са включени в извънкласни дейности по интереси и за преодоляване на обучителни затруднения, които да повишават мотивацията за учене умения, допринасяйки към постигането на националната цел за намаляване на дела на преждевременно напусналите училище.

Над 50 000 ученици са обхванали от дейности за кариерно ориентиране в създадените 28 центъра за кариерно ориентиране в областните градове на страната.

В областта на висшето образование продължават мерките в посока сближаване на висшето образование и пазара на труда. Над 19 000 студенти участват в практики в реална работна среда.

Над 10 000 студенти са получили европейски стипендии за успех и за специални постижения, предоставените средства по програмата са близо 20 млн. лв.

В областта на политиката за учене през целия живот над 20 000 неграмотни лица на възраст над 16 г., вкл. роми, ще бъдат включени в курсове по ограмотяване и в курсове за усвояване на учебно съдържание, предвидено за изучаване в класове от прогимназиалния етап на основното образование.

Близо 3 000 деца, ученици и младежи от етнически малцинства, вкл. роми, участват в дейности за интеграция в образователната система. С тях работят учители и представители на НПО сектора в партньорство с общините, за да се гарантира устойчивост на постигнатите резултати.

По Приоритетна ос 4 „Техническа помощ“ са издадени 6 броя заповеди за предоставяне на БФП.

7.5 По-важни решения, взети на Комитетите за наблюдение:

Съгласно актуализираната ИГРП, одобрена от Комитета за наблюдение, до края на 2017 г. е предвидено по Приоритетна ос 2 да стартират 5 процедури за предоставяне на

БФП на обща стойност 25 млн. лв., а по Приоритетна ос 3 са заложили 4 процедури за предоставяне на БФП на обща стойност 99,5 млн. лв.

7.6. Идентифицирани трудности и предприети мерки (с акцент върху избягване на риск от късен старт и спазване на правилото $n+2/n+3$);

Съгласно УО е идентифициран риск от забавяне и непълно изпълнение на Индикативната годишна работна програма за 2017 г. поради забавяне в стартирането на процедурите за предоставяне на БФП. Набелязани са следните мерки: текущ мониторинг на напредъка на изпълнението на ИГРП за 2017 г. и предприемане на съответните действия за нейното навременно изпълнение. Укрепване на капацитета за програмиране на УО на ОПНОИР при изграждането на нова структура за управление на програмата.

Относно риска от неизпълнение на средносрочните цели на програмата е било забелязано забавяне при програмирането и стартирането на нови схеми, както и в оценката и договарянето. Съгласно предоставената информация се предвижда с цел ускоряване на оценителния процес, съставянето на оценителни комисии да бъде с по-голям брой оценители, както на етап оценка на административно съответствие и допустимост, така и на етап техническа и финансова оценка. Посочено е, че тези идентифицирани трудности ще се имат предвид при изготвянето на проект за нова структура на УО, като и че мерките ще бъдат специално насочени към укрепване на капацитета за програмиране, оценка и договаряне на УО на ОПНОИР.

Най-висок е рискът от загуба на средства по ПО 1 „Научни изследвания и технологично развитие“. Към момента в процес на оценяване са 2 процедури. Забавянето на оценката на проектите е предпоставка за риск от загуба на средства по програмата, които съгласно правилото за автоматично освобождаване на бюджетен ангажимент ($n+3$) от УО на ОПНОИР се оценя на 70 млн. лева.

УО е предприел следните спешни мерки за преодоляване на натрупаното закъснение:

На 23.06.2017 г. е излязло решението на ВАС за избор на изпълнител, който да предостави международните външни експерти. В следствие на това решение УО и избраният изпълнител полагат съвместни усилия за ускоряване на процедурата по подготовката и сключването на договор, както и за осигуряване на максимален брой международни оценители за стартиране на оценителния процес през м. август 2017 г., което да доведе до намаляване риска от загуба на средства по ПО1.

7.7. Планирани дейности през 2017 г.

В ИГРП до края на 2017 г. се предвижда да бъдат обявени 9 процедури на обща стойност 125 млн. лева.

До края на 2017 г. ще бъдат одобрени и две нови операции, свързани с изграждане на регионални научни центрове и уникални инфраструктури на обща стойност 144 млн. лв. Предстои одобрението на три нови операции в областта на висшето образование на обща стойност 39 300 000 лв., насочени към системата на висшето образование (кариерно ориентиране, студентски практики и стипендии).

8. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ“ 2014-2020 Г. (ОПДУ)

8.1. Стратегически цели

ОПДУ е основният инструмент на Република България за реализиране на административната и съдебната реформа, включително въвеждането на електронното управление. Визията на програмата се основава на разбирането, че силните, ефективни и прозрачни държавни и съдебни институции имат пряко хоризонтално отношение към постигането на всички цели, заложи в Стратегия „Европа 2020“, още повече, че тези цели са взаимосвързани. ОПДУ се стреми да подпомогне реализацията им чрез подобряването на човешкия капитал в администрацията, разширяването на приложението на информационните и комуникационните технологии, внедряването на комплексното административно обслужване и разширяване на електронните услуги на администрациите за гражданите и бизнеса, както и повишаването на прозрачността на публичния сектор.

8.2. Институционална рамка

За Управляващ орган на програмата е определена дирекция „Добро управление“ в Администрацията на Министерския съвет. Дирекцията е създадена с ПМС №125/20.05.2015 г. и считано от 26.05.2015 г. изпълнява също така функциите на УО на ОПАК 2007-2013 г. и ОП „Техническа помощ“ 2007-2013 г.

8.3. Приоритети

ОП „Добро управление“ 2014-2020 г. има 5 Приоритетни оси (ПО):

ПО 1 – „Административно обслужване и е-управление“

ПО 2 – „Ефективно и професионално управление в партньорство с гражданското общество и бизнеса“

ПО 3 – „Прозрачна и ефективна съдебна система“

ПО 4 – „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ“

ПО 5 – Техническа помощ

8.4. Напредък по всяка от приоритетните оси

➤ Приоритетна ос 1

По приоритетната ос към 30.06.2017 г. се изпълняват 19 проекта с бенефициенти: Агенция „Митници“, Администрация на Министерския съвет (АМС), Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, Държавна агенция „Електронно управление“ (ДАЕУ), Национален статистически институт, Министерство на правосъдието, ИА „Автомобилна администрация“, Министерство на вътрешните работи, Агенция по геодезия, кадастър и картография, Министерство на здравеопазването, Агенция по вписванията, АОП¹⁸ и НАП¹⁹.

От осъществявания мониторинг е констатирано закъснение при изпълнението на дейности при по-голяма част от проектите, като забавянето е значително по ключовите проекти с бенефициенти: ДАЕУ, АМС, Министерство на здравеопазването, Агенция по вписванията.

Към 30.06.2017 г. УО на ОПДУ променени Насоките за кандидатстване по процедура BG05SFOP001-1.001, като срокът на същата бе удължен до 30.06.2018 г. и са били подписани допълнителни споразумения за удължаване срока за изпълнение на проектите на ДАЕУ и АМС, за компенсиране натрупаното закъснение в изпълнението на дейностите им.

По проектите на Министерство на здравеопазването и Агенция по вписванията закъснението е породено от ненавременното обявяване на обществените поръчки, от трудностите при изготвянето на техническите задания, както и на документацията за поръчките.

➤ Приоритетната ос 2

¹⁸ Агенцията по обществени поръчки

¹⁹ Националната агенция за приходите

По приоритетната ос в изпълнение са 16 проекта, шест, от които са сключени през отчетния период. Като основен проблем се очертава забавянето при подготовката, обявяването и провеждането на обществените поръчки.

По проект „Изграждане на статистическа база и на информационна система за мониторинг на европейски и национални стратегии и регионална политика“ с бенефициент Националният статистически институт изпълнението ще се забави значително вследствие на постъпила жалба пред КЗК²⁰ срещу решението на възложителя за определяне на изпълнител по обществената поръчка за възлагане на основната по проекта дейност. Забавянето в произнасянето от страна на КЗК и риска решението на комисията да бъде оспорено пред ВАС²¹ от една от двете страни поставя в риск изпълнението на проекта в срок. Предприети са мерки от УО на ОПДУ за удължаване на срока за изпълнение на дейностите по проекта чрез промяна в първоначално посочения срок за изпълнение на проектите, посочен в критериите за допустимост.

По пет проекта за повишаване на експертния капацитет на служителите в администрацията (ИПА, НСОРБ²², Академията на МВР, Института по психология към МВР и Дипломатическия институт) е предвидено да се проведат обучения на общо 42 544 служители (индикатор О2-6 „Обучени служители от администрацията“). Четири от тях са на етап подготовка и провеждане на обществени поръчки. Само по проекта на Дипломатическия институт възлагането на ключовите дейности е приключило и проектът се изпълнява по същество.

Два от проектите с бенефициент АМС (дирекция МДА²³) са със срок на изпълнение съответно 31.01. и 31.03.2018 г. С оглед на липсата на напредък до момента и естеството на проектните дейности се очаква, че проектите няма да се изпълнят в определения срок, което вероятно ще доведе до удължаването им.

➤ **Приоритетна ос 3**

По **приоритетната ос** са сключени и се изпълняват 9 проекта с бенефициенти Висш съдебен съвет, Прокуратура на Република България, Министерство на правосъдието и Национален институт на правосъдието. Отчетено е закъснение във възлагането на дейности по изпълнение на един от проектите на Висш съдебен съвет. По проектите на Министерство на правосъдието, стартирали изпълнението си в периода след януари 2017

²⁰ Комисия за защита на конкуренцията

²¹ Върховен административен съд

²² Национално сдружение на общините в Република България

²³ Дирекция „Модернизация на администрацията“

г., също е акумулирано закъснение от 4-5 месеца. През 2017 г. се очаква основополагащият за електронното правосъдие проект на Министерство на правосъдието за инвентаризация на ИКИ и регистри в сектор „Правосъдие“ да бъде приключен.

➤ **Приоритетна ос 4**

По процедура „Техническа помощ за хоризонталните структури за програмиране, наблюдение, управление, контрол, координация, сертифициране и одит на ЕСИФ“ са осигурени средства за възнаграждения и е обезпечено изпълнението на функциите на хоризонталните структури за периода от 21.12.2015 г. до 31.12.2018 г. Договорените средства по тази процедура са в размер на 41 136 322,11 лв.

Сключени са и 27 договора за предоставяне на БФП с бенефициенти 27-те общини по процедура „Осигуряване функционирането на националната мрежа от 27 областни информационни центрове“. Договорените средства по тази процедура са в размер на 9 923 656.15 лева.

Към момента не са констатирани проблеми в изпълнението на проектите и финансовите планове.

➤ **Приоритетна ос 5**

По процедура „Техническа помощ за ОПДУ“ се изпълнява:

- финансов план „Техническа помощ по ОПДУ за подготовка, изпълнение, наблюдение, контрол, информация и комуникация“ на стойност 12 052 500 лв. за периода от 01.06.2015 г. до 31.12.2018 г. Провеждат се обучения на служителите на управляващия орган в страната и чужбина, осигурено е участието в работни срещи за партньорството на ЕСФ²⁴ за оценка, на неформалната мрежа на експертите по информация и комуникация и др. Провеждат се заседания на КН на ОПДУ, организират се информационни дни за потенциални кандидати и обучения на бенефициенти по програмата.

- финансов план „Оценки и анализи по ОПДУ“ на стойност 2 895 000 лв. за периода от 01.05.2016 г. до 31.12.2023 г. Осигурява изпълнението на плана за оценка, чрез финансирането на оценки и анализи на ОПДУ, приоритетните ѝ оси и процедури, включително събиране на данни. Анализите, проучванията и докладите подпомагат изпълнението на програмата и подготовката за следващия програмен период. Към момента са изготвени от външен изпълнител и приети два окончателни доклада (оценки), съдържащи анализ на изпълненото на ОПАК и ОПТП за периода 2007-2013 г.

²⁴ Европейският социален фонд

8.5. Идентифицирани трудности и предприети мерки (с акцент върху избягване на риска от късен старт и спазване на правилото n+3);

➤ Приоритетна ос 1

Съществените промени в Закона за електронно управление, влезли в сила от юли 2016 г., новата подзаконова нормативна уредба и структурирането на Държавна агенция „Електронно управление“ в края на 2016 г. въвели промени в реда и процедурите за утвърждаване на проектните предложения, включително и нови изисквания за предварително одобрение на техническите задания от страна на ДАЕУ (ПМС № 3/09.01.2017 г.). УО на ОПДУ е провел срещи с ДАЕУ за обсъждане на възникналите въпроси и поддържа постоянна комуникация с агенцията. В допълнение е била създадена постоянна работна група с участието на УО и ЦКЗ, в рамките на която да се координират действията на отделните органи по отношение на проектите и дейностите, съфинансирани от ЕСИФ, както и да бъдат обсъждани конкретни казуси и проблеми, свързани с процедурата по утвърждаване от страна на ДАЕУ.

Съгласно предоставената информация основният и най-важен проблем при изпълнението на проектите по приоритетната ос е възлагането на обществените поръчки. Проблемите са породени от трудностите при изготвянето на техническите задания и документацията за поръчките, след това провеждането на самите процедури и риска от оспорване на решенията на възложителя. Предвид обема и сложността на предвидените за изпълнение дейности, целевите стойности на индикаторите, които следва да бъдат постигнати и сравнително краткото оставащо време до края на 2018 г. поставя под риск тяхното изпълнение, което вероятно ще доведе и до искане за удължаване на срока на изпълнението им. Също така, стои и въпросът относно административния капацитет на бенефициентите за управлението на проектите.

Предприети мерки: УО на ОПДУ е в непрекъсната комуникация с бенефициентите от най-ранен етап след сключване на договора за БФП. Текущо се провеждат срещи с бенефициентите за дискутиране на проблемите и трудностите при изпълнението на проектите. На провежданите обучения на бенефициентите е акцентирано върху изпълнението на дейностите по проекта, допустимостта на извършените разходи, често допусканите грешки при планиране и провеждане на процедури по ЗОП, както и на техническо отчитане на изпълнението на проектите в ИСУН. С цел минимизиране на риска от загуба на средства към 2018 г., ежесечно се изготвя анализ на проектите в изпълнение.

➤ **Приоритетна ос 2**

- Първоначално включената в ИГРП 2016 г. процедура „Повишаване на обществената осведоменост и на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“ е прехвърлена в ИГРП 2017 г. поради идентифицирани проблеми с начина на изпълнение. Поради това отлагане на процедурата, към края на 2016 г. няма напредък по индикатор СО20, който е част от рамката за изпълнение на ПО 2. В т. 7.2.2 от ОПДУ е предвидено част от дейностите по СЦ 3 на ПО 2, по-специално дейностите на НПО и СИП, да бъдат изпълнявани посредством глобална субсидия на стойност 10 млн. евро/19,5 млн. лева. Междинното звено за тази глобална субсидия трябва да бъде неправителствена организация, избрана чрез конкурс на база способността си и доказания си опит да управлява проекти на НПО с донорско финансиране. На петото си заседание, проведено на 12.12.2016 г., КН на ОПДУ е одобрило изпълнението на СЦ3 на ПО2 без междинно звено, създаването на Подкомитет „Повишаване на обществената осведоменост и на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“, в чийто състав влизат представителите на НПО и СИП в КН на ОПДУ, както и е даден мандат на УО да предложи на ЕК техническо изменение на ОПДУ, което включва отпадане на текстовете за глобална субсидия и включване на пояснения относно новия начин на изпълнение. Техническото изменение на ОПДУ е било одобрено от ЕК през месец март 2017 г. Процедурата се предвижда бъде обявена в края на 2017 г.

Проектите на обучителните институти, които имат принос към целевите стойности за 2018 г. на индикатори О2-6 и R2-2 са договорени през месец декември 2016 г., единствено Дипломатическият институт към Министъра на външните работи е използвал предоставената допустимост на разходите от месец май 2016 г. В рамките на текущия мониторинг по процедурата е било установено, че договорената стойност по финансираните пет проекта за постигане на индикатор О2-6 „Обучени служители от администрацията“ от 44 250 няма да може да бъде постигната. Може да се очаква неизпълнение на целевите стойности на индикатора по проектите на ИПА и Академията на Министерството на вътрешните работи (АМВР), което поставя под риск постигането на целевата стойност на индикатор О2-6 за 2018 г. Същевременно била наблюдавана тенденция на невявяване на предварително заявени участници в обученията, като остава неясна причината за тази незаинтересованост – висока служебна ангажираност, неудовлетвореност от качеството на лекторите, неудовлетвореност от нивото на представяното учебно съдържание. В рамките на тази процедура по предварителни

изчисления ще бъде постигната стойност от около 26 750 обучени. В тази връзка и с оглед постигане на целевата стойност за 2018 г. и за 2023 г. по индикатор О2-6, на Шестото заседание на КН на ОПДУ в ИГРП 2017 е била включена процедура чрез подбор на проектни предложения „Специализирани обучения за централната администрация“. Процедурата ще бъде обявена през третото тримесечие на 2017 г.

➤ **Приоритетна ос 3**

Въпреки, че процедурите по ПО 3 са отворени още в края на 2015 г., съгласно информацията на УО, съдебната система не е била активна в подготовката и подаването на проектни предложения през 2016 г. Основната част от проектите (с изключение на 5 бр.) са били подадени в последните 15 дни преди изтичане на крайния срок за кандидатстване – 31.12.2016 г. УО на ОПДУ е предприел редица действия за ускоряване процеса по подготовка и подаване на проектните предложения: поредица официални писма и срещи с бенефициентите; изискани и представени графици за подаване на проектни предложения включени в двете пътни карти от страна на МП²⁵; постоянен диалог и съдействие от страна на експертите от УО при разработване на проектните предложения; работни срещи. Във връзка с това, както и предвид зрелостта на подадените проекти, към 30.06.2017 г. все още 8 проекта са в оценка. В бъдеще, УО предвижда промяна в подхода при програмирането и отварянето на процедури за съдебната система: кратки срокове за кандидатстване за конкретни бенефициенти и мерки, за които има доказана проектна готовност и капацитет.

- Основните проблеми, които са идентифицирани от УО при изпълнение на проектите са забавяне в подготовката на тръжни документации и обявяване на обществените поръчки за избор на изпълнители по ЗОП. В допълнение, се констатира обжалвания на процедури, които допълнително имат негативен ефект върху времевия график за изпълнение на проектите.

- От Националния институт на правосъдието, който изпълнява проект за обучения на магистрати, съдебни служители и други лица от сектор „Правосъдие“, са били идентифицирани затруднения в събирането и обработването на микроданни за участници съгласно Регламент (ЕС) 1304/2013 г. на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно Европейския социален фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1081/2006 г., тъй като значителна част от участниците са отказали и/или пропускат да представят информацията, необходима за попълването на таблицата. Предвид естеството на целевите групи по проектите по ОПДУ, процесът по събиране на тези данни се отчита

²⁵ Министерство на правосъдието

като административна тежест, тъй като динамиката в трудовия и социален статус на лицата, обучаеми по проектите, е минимална и по-скоро несъществуваща.

8.6. По-важни решения, взети на Комитетите за наблюдение и евентуални извършени промени;

Първото изменение и допълнение на ИГРП 2017 е било одобрено от КН на ОПДУ на 21.06.2017 г., на шестото редовно заседание на Комитета. ИГРП 2017 е била допълнена с 5 нови процедури (вкл. 2, които са преместени от ИГРП 2016), параметрите по две от процедурите по Приоритетна ос 2 са били прецизирани и една от процедурите, включена първоначално в ИГРП 2017 е отпаднала. Били са одобрени и Критерии за подбор на операции по 6 от процедурите, включени в ИГРП 2017. След приетите изменения ИГРП 2017 г. включва 7 процедури.

8.7. Планирани дейности през 2017 г.

Съгласно одобрената от КН на ОПДУ ИГРП за 2017 г. предстои да бъдат обявени 6 процедури на обща стойност 30 млн. лева.

8.8. Прогнозен размер на договарянето и разплащането до края на 2017 г.

Прогнозите на УО на ОПДУ по отношение на договорените и разплатени средства за второто шестмесечие на 2017 г. са както следва:

- *Договорени средства – 54 млн. лева;*
- *Предстоящи плащания – 35 млн. лева.*

9. ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020 Г. (ПРСР)

9.1. Стратегически цели

В съответствие с целите на политиката на ЕС за развитие на селските райони, ПРСР 2014–2020 г. си поставя три цели:

- Повишаване на конкурентоспособността и балансирано развитие на селското и горското стопанство и преработваща промишленост;

- Опазване на екосистемите и устойчиво управление, използване на природните ресурси в земеделието, горското стопанство и хранителната промишленост, предотвратяване на климатичните промени и приспособяване към тях;
- Социално-икономическо развитие на селските райони, осигуряващо нови работни места, намаляване на бедността, социално включване и по-добро качество на живот.

9.2. Институционална рамка

Както и през изминалия програмен период, за Управляващ орган е определена Дирекция „Развитие на селските райони” в Министерството на земеделието и храните (МЗХ), а Държавен фонд „Земеделие“ ще продължи да изпълнява ролята си на Разплащателна агенция (РА), в съответствие с чл. 6 от Регламент (ЕС) 1290/2005 г. и съгласно заповед № РД 09-863 на министъра на земеделието и храните от 25.11.2008 г. Същевременно, с Постановление на Министерския съвет № 89 от 18 април 2016 г. е създадена Изпълнителна агенция „Сертификационен одит на средствата от европейските земеделски фондове” към МЗХ, която ще поеме функциите на Сертифициращ орган на Разплащателната агенция през новия период.

9.3. Приоритети

Програмата е структурирана около 5 тематични приоритета + 1 хоризонтален и 16 приоритетни области на политиката за развитие на селските райони:

- **Приоритет 1** (хоризонтален, допринася за трите цели): Стимулиране на трансфера на знания и иновациите в областта на селското и горското стопанство и селските райони;
- **Приоритет 2** (допринася за 1-ва цел): Повишаване на жизнеспособността на земеделските стопанства и конкурентоспособността на всички видове селскостопанска дейност във всички региони, и насърчаване на новаторските технологии в селското стопанство и устойчивото управление на горите – заделен бюджет в размер на 372 млн. евро/ 728 млн. лева публични средства (12,7% от всички средства);
- **Приоритет 3** (допринася за 1-ва цел): Насърчаване на организацията на хранителната верига, включително преработката и предлагането на пазара на селскостопански продукти, на хуманното отношение към животните и управлението на риска в селското стопанство – заделен бюджет в размер на 273 млн. евро/534 млн. лева публични средства (9,4% от всички средства);

- **Приоритет 4** (допринася за 2-ра цел): Възстановяване, опазване и укрепване на екосистемите, свързани със селското и горското стопанство – заделен бюджет в размер на 983 млн. евро/1 923 млн. лева публични средства (33,7% от всички средства);
- **Приоритет 5** (допринася за 2-ра цел): Насърчаване на ефективното използване на ресурсите и подпомагане на прехода към нисковъглеродна и устойчива на изменението на климата икономика в селското стопанство, сектора на храните и горското стопанство – заделен бюджет в размер на 430,6 млн. евро/842 млн. лева публични средства (14,8% от всички средства);
- **Приоритет 6** (допринася за 3-та цел): Насърчаване на социалното приобщаване, намаляването на бедността и икономическо развитие в селските райони – заделен бюджет в размер на 815,2 млн. евро/1 594 млн. лева публични средства (27,9% от всички средства по ПРСР);
- Техническа помощ – заделен бюджет в размер на 44,1 млн. евро/86 млн. лева публични средства (1,5% от всички средства по ПРСР).

9.4. Напредък на рамката на изпълнението на ПРСР 2014 – 2020 г. по приоритети:

В края на 2018 г., се предвижда оценка по т.нар. „Рамка на изпълнението“ (Performance framework), установена за целите на член 21 от Регламент (ЕС) № 1303/2013, която като стойности на показателите е заложена в глава 7 на ПРСР 2014 – 2020 г., и финансово обхваща общо усвояването на програмата. От степента на изпълнението на рамката за изпълнение зависи последващото разпределение на 6% от средствата по ПРСР 2014 – 2020 г., или 140 млн. евро/274 млн. лева ЕЗФРСР²⁶ (оценката на изпълнението е разписана в чл. 22 от Регламент (ЕС) № 1303/2013), като при прекалено ниско ниво на изпълнение и липса на корективи от страна на държавата членка, в същия регламент е предвидено дори блокиране на междинните плащания.

От общо пет приоритета по ПРСР, по информация на УО, към момента съществен риск за неизпълнение на поставените цели е наличен по два от тях – трети и шести приоритет. По трети приоритет са планирани мерки, които минимизират риска, по шести приоритет, ако не бъде променено европейското законодателство в посока отчитане на проекти не само с окончателни плащания, е налице сериозен риск от неизпълнение на междинните цели, и последващо преразпределение на средствата от резерва към друг приоритет.

²⁶ Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони

По един от петте приоритета целите се предвижда да бъдат изпълнени, и риск от неизпълнение не съществува. Това е Приоритет 4, към който допринасят главно мерките с плащане на площ.

По останалите два приоритета (Приоритет 2 и Приоритет 5) е наличен минимален риск от неизпълнение.

С цел минимизиране на риска от непостигане на междинните цели, на 20 юли 2017 г. УО на ПРСР е представил на Комитета по наблюдение предложение за четвърто изменение на Програмата, което включва прехвърляне на финансови средства в размер на 70 млн. евро/137 млн. лева публични разходи от Фокус област 5А „Повишаване на ефективността при потреблението на вода в селското стопанство“ към Фокус област 3А „Подобряване на конкурентоспособността на първичните производители чрез по-доброто им интегриране в селскостопанската и хранителната верига посредством схеми за качество, които да добавят стойност към селскостопанските продукти, популяризиране на местните пазари и къси вериги на доставки, групи на производителите и организации и междубраншови организации“, както и промяна в заложените индикатори в съответствие с предложения трансфер на средства.

По този начин се очаква, в допълнение към извършените промени, в подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ по отношение на финансовите параметри, изразяващи се в намаляване на тавана на разходите, помощта да достигне до по-голям брой ползватели, респективно в по-висока степен да се изпълнят целите, заложи в Програмата.

9.5. Извършени промени в ПРСР следствие решения взети на Комитета по наблюдение на ПРСР, към 30 юни 2017 г.

През периода 1.01.-30.06.2017 г. е проведена само 1 писмена процедура на Комитета по наблюдение, с която одобрява текста на Годишния доклад за изпълнението на ПРСР 2014 -2020.

Към 30 юни 2017 г. са подадени и одобрени общо три изменения на ПРСР, по-важните промени, от които са обсъждани предварително, както в рамките на Комитет по наблюдение, така и в рамките на съответните тематични работни групи. Третото изменение на ПРСР 2014 - 2020 г. е одобрено на 22.02.2017 г.

Трето изменение на ПРСР 2014 – 2020:

Предложени изменения в подраздел 8.2.3.3.8 „Финансови условия“ от подмярка 4.2 са както следва:

- Намалване на максималния размер на допустимите разходи за един кандидат за периода на прилагане на Програмата от 5 867 490 лева на 3 911 660 лева;
- Намалване на максималния размер на допустимите разходи за един кандидат за интегриран проект за периода на прилагане на Програмата от 5 867 490 лева на 3 911 660 лева;
- Намалване на максималния размер на допустимите разходи за проекти, представляващи колективни инвестиции представени от 6 до 10 производители за периода на прилагане на Програмата от 7 823 320 лева на 3 911 660 лева;
- Намалване на максималния размер на допустимите разходи за проекти, представляващи колективни инвестиции представени от над 10 производители и/или групи/организации на производители за периода на прилагане на Програмата от 9 779 150 лева на 3 911 660 лева.

Чрез предлаганото намалване на тавана на разходите до левовата равностойност на 2 млн. евро/4 млн. лева за един ползвател за целия период на прилагане, се цели да се подпомогнат по-голям брой проекти, включително да се предостави възможност на повече земеделски стопани и повече преработвателни предприятия да реализират планираните си инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти.

Предложени изменения в подраздел 8.2.5.3.1.2 „Вид подкрепа“ от подмярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“:

В подраздел 8.2.5.3.1.2 „Вид подкрепа“ от подмярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ се разширява обхвата на допустимите дейности за образователна инфраструктура чрез включване на дейности за изграждане на открита и/или закритата спортна инфраструктура в нея.

Съгласно новоприетият Закон за предучилищното и училищно образование (обн., ДВ, бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 1.08.2016 г.) един от основните групи ключови компоненти в общообразователната подготовка в училищата е уменията за подкрепа на устойчиво развитие и за здравословен начин на живот и спорт. В резултат на предложеното допълнение по дейността ще може да се осигури постигането на ключов

компонент в общообразователната подготовка в училищата, а именно – подкрепа на устойчиво развитие и на здравословен начин на живот и спорт. Ще се създадат съвременни условия за провеждане на часовете по физическо възпитание и спорт, ще се насърчи практикуването на физически упражнения и спорт в училище.

Предложени изменения в раздел 8.2.5.7 „Друга важна информация, необходима за по-доброто разбиране и прилагане на мярката“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“:

Съгласно § 10 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за предучилищното и училищно образование (обн. ДВ. бр. 79 от 2015 г., в сила от 1.08.2016 г.) държавните професионалните гимназии, които бяха финансирани от Министерството на земеделието и храните, стават общински.

9.6. Идентифицирани трудности и предприети мерки

- **Спазване на законодателната рамка за усвояване на средствата от ЕСИФ**

Като основно предизвикателство пред програмата, по становище на УО, все още е гарантирането законосъобразност на приемите при стриктно спазване на разпоредбите на ЗУСЕСИФ и подзаконовата нормативна уредба.

- **Интегриране на ПРСР в ИСУН 2020**

Предизвикателство е и интегрирането на Програмата в Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ИСУН 2020) по отношение на всички инвестиционни мерки. На 30 юни 2017 г. беше обявен за първи път прием по ПРСР чрез използването на ИСУН 2020 във връзка с втория прием на стратегии по подхода „Водено от общностите местно развитие“ (ВОМР) по подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за ВОМР". Местните инициативни групи (МИГ) също ще провеждат своите приеми на проекти, в рамките на одобрените стратегии за ВОМР, в ИСУН 2020. Предстоящите приеми по мерките от индикативната годишна работна програма на ПРСР, които започват от месец август също се подготвят за провеждане в ИСУН 2020, но същевременно следва да бъде отбелязано, че УО на ПРСР и ДФ „Земеделие“ имат резерви по отношение законосъобразността на приемите в ИСУН при така съществуващите разпоредби в Закона за подпомагане на

земеделските производители (ЗПЗП). Необходимо е до края на месец септември да се предприемат действия за изменение на ЗПЗП.

9.7. Планирани дейности и изпълнение на Индикативна годишна работна програма (ИГРП) за 2017 г.

Индикативен график за прием на проектни предложения по ПРСР 2014-2020 г. до края на 2017 г. е изготвен в края на 2016 г.

Актуализираният вариант е публикуван на следния интернет адрес: <http://www.mzh.government.bg/MZH/bg/ShortLinks/PRSR.aspx>

На същия адрес може да бъде намерена и ИГРП, както и материали, свързани с прилагането на ПРСР 2014-2020 г.

Следва да бъде отбелязано, че през първите 6 месеца на 2017 г. не са стартирали мерки, и като причина се посочва голямата натовареност на Държавен фонд „Земеделие“ – Разплащателна агенция свързано с обработка на постъпилите заявления през 2016 г.

През втората половина на 2017 г. е планирано да бъдат отворени приеми по 16 мерки.

10. ПРОГРАМА ЗА МОРСКО ДЕЛО И РИБАРСТВО 2014-2020 Г. (ПМДР)

10.1. Стратегически и специфични цели

- Подобряване на конкурентоспособността и жизнеспособността на рибарските предприятия, включително малките и вътрешния флот.
- Опазване и възстановяване на водното биологично разнообразие и на водните екосистеми
- Осигуряване на равновесие между риболовния капацитет и наличните възможности за риболов чрез окончателно преустановяване на риболовните дейности.
- Подобряване на конкурентоспособността и жизнеспособността на предприятията в сектора на аквакултурите, включително подобряване на безопасността и условията на труд, по-специално на МСП; предоставяне на подпомагане за засилването на технологичното развитие, иновациите и трансфера на знания.

- Опазване и възстановяване на водното биологично разнообразие и подобряване на екосистемите; насърчаване на аквакултури, характеризиращи се с високо равнище на опазване на околната среда и популяризиране на здравето на животните и хуманното отношение към тях, както и на общественото здраве и безопасност, чрез предоставянето на екологични услуги от стопанствата в зони от Натура 2000.
- Подобряване на пазарната организация за продуктите от риболов и аквакултури посредством създаването на ОП²⁷ и изпълнение на техните производствени и пазарни проекти; насърчаване на инвестициите в секторите на преработването и предлагането на пазара посредством създаването и модернизирането на преработвателни предприятия.

10.2. Институционална рамка

С промяна в РМС 792/2013 за определяне на органи, отговорни за управлението, контрола, координацията и одита на Европейските структурни и инвестиционни фондове и други инструменти и инициативи на Европейския съюз през новия програмен период дирекция „Морско дело и рибарство” на Министерството на земеделието и храните е определена за Управляващ орган по Програмата за морско дело и рибарство 2014-2020 г. За междинни звена по програмата са определени Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури и Държавен фонд „Земеделие“ – Разплащателна агенция. Сертифициращ орган е звеното „Сертификация на разходите по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство” в ДФ „Земеделие” (ДФЗ).

10.3. Приоритети

Приоритет на Съюза 1 – **„Насърчаване на устойчиво в екологично отношение, иновативно, конкурентоспособно и основано на знания рибарство, характеризиращо се с ефективно използване на ресурсите“**

Приоритет на Съюза 2 – **„Насърчаване на устойчиви в екологично отношение, характеризиращи се с ефективно използване на ресурсите, иновативни, конкурентоспособни и основани на знания аквакултури“**

Приоритет на Съюза 3 – **„Насърчаване на изпълнението на ОПОР“**

Приоритет на Съюза 4 – **„Повишаване на заетостта и териториалното сближаване“**

²⁷ Организации на производителите

Приоритет на Съюза 5 – „Насърчаване на предлагането на пазара и преработването“

Приоритет на Съюза 6 – „Насърчаване на изпълнението на ИМП“

Приоритет на Съюза 7 – Техническа помощ

10.4. Напредък по всяка от приоритетните оси

- **Приоритет на Съюза 1 „Насърчаване на устойчиво в екологично отношение, иновативно, конкурентоспособно и основано на знания рибарство, характеризиращо се с ефективно използване на ресурсите”**

На 23.03.2017 г. започна приемът по Мярка 1.8. „Рибарски пристанища, кейове за разтоварване, рибни борси и покрити лодкостоянки“, Сектор „Инвестиции в съществуващи рибарски пристанища“ и Сектор „Инвестиции насочени към изграждане и/или модернизация на покрити лодкостоянки“.

Очаква се прилагането на мярката да допринесе за постигане на специфична цел „Подобряване на конкурентоспособността и жизнеспособността на предприятията в сектора на рибарството, включително на дребномащабния крайбрежен флот, и подобряване на безопасността и условията на труд”.

Предвид важността на риболовните пристанища, кейовете за разтоварване и покритите лодкостоянки, Програмата за морско дело и рибарство подпомага инвестиции, целящи:

- повишаване на енергийната ефективност;
- опазването на околната среда и качеството на разтоварваните на сушата продукти;
- подобряване безопасността и условията на труд.

Общият размер на БФП по процедурата е 10 млн. лева, разпределени както следва:

1. Сектор „Инвестиции в съществуващи рибарски пристанища“ - 8 млн. лева.
2. Сектор „Инвестиции насочени към изграждане и/или модернизация на покрити лодкостоянки“ - 2 млн. лева.

Крайният срок за подаване на проектни предложения бе 21.06.2017 г. Поради липсата на подадени проектни предложения в рамките на посочения срок, е взето решение от УО на ПМДР приемът да бъде удължен от 21.06.2017 г. до 30.09.2017 г.

Приемът по *Мярка 1.3 „Окончателно преустановяване на риболовните дейности”* с бюджет от 1 681 036 лева стартира на 21.04.2017 г. Крайният срок за подаване на проектни предложения е 20.06.2017 г.

С помощта на мярката се очаква да бъде постигнато приспособяване на риболовното усилие на българския риболовен флот в съответствие с наличните и достъпни ресурси и съобразно капацитета на риболовния флот на ниво сегмент, като се скрапират част от старите и неефективни плавателни съдове в небалансираните по отношение на възможностите за риболов сегменти, а именно тези до 24 м. По този начин се намалява вредното въздействие на флота като цяло върху морската среда и ще се допринесе за балансирането на флота към възможностите за риболов.

➤ **Приоритет на Съюза 2 „Насърчаване на устойчиво в екологично отношение, иновативно, конкурентоспособно и основано на знания рибарство с ефективно използване на ресурсите“**

На 27.06.2016 г. е отворена *мярка 2.2 „Продуктивни инвестиции в аквакултурите”, сектор „Малки проекти“*. Тя е насочена към модернизация на съществуващи аквакултурни ферми, повишаване на тяхната конкурентоспособност и подобряване на условията на труд. Сред допустимите дейности са и инвестиции, които водят до по-малко потребление на вода, намаляват употребата на химикали и антибиотици и насърчават използването на възобновяеми източници на енергия. Предвижда възможност и за диверсификация на доходите на стопанствата чрез развиване на допълнителни дейности, като повишаване на знанията в областта на аквакултурите и опазването на околната среда.

Приемът по *мярка 2.2 „Продуктивни инвестиции в аквакултурите”, сектор „Малки проекти“* е затворен на 25 октомври 2016 г. Бюджетът на приема е бил 2 000 000 лева. Подадени са 17 броя проектни предложения на обща стойност 1 370 346,19 лева. Размерът на БФП е бил 679 533,09 лева. Две проектни предложения не са допуснати до техническа и финансова оценка (ТФО). Така одобрената сума за подпомагане е за 15 проектни предложения в размер на 579 766,85 лева.

На 24.02.2017 г. стартира приемът по *мярка 2.2, „Продуктивни инвестиции в аквакултурите“*, сектор *„Рециркуляционни системи“* и сектор *„Изграждане на нови, както и разширяване и модернизация на съществуващи аквакултурни стопанства“*.

Дейностите, предвидени в мярката *„Продуктивни инвестиции в аквакултурите”* по отношение на изграждането и осъвременяването на обектите и диверсификация на доходите на предприятията за аквакултури, се очаква да допринесат за подобряване на

конкурентоспособността и жизнеспособността на предприятията в сектора на аквакултурите, включително подобряване на безопасността и условията на труд.

Общият размер на БФП по процедурата е 16 872 000 лева, от които 12 654 000 лева съфинансирани от ЕФМДР²⁸ и 4 218 000 лева от националния бюджет.

Крайният срок за подаване на проектни предложения е бил 25 май 2017 г. Подадени са 65 броя проектни предложения, от които два броя – след обявения срок за кандидатстване, а четири са оттеглени. Общата стойност на подлежащите на оценка за административно съответствие и допустимост (АСД) 59 проектни предложения е 70 869 548,21 лева, а размерът на БФП - 30 482 069,11 лева. Индикативна дата за приключване на оценката - 8 септември 2017 г.

➤ **Приоритет на Съюза 3 „Насърчаване на изпълнението на Общата политика в областта на рибарството”**

На 20 декември 2016 г. стартира приемът по мярка 3.2 „Събиране на данни по Национална програма за събиране и управление на данни от сектор „Рибарство“ 2014-2016 година“.

Дирекция „Морско дело и рибарство” в качеството на Управляващ орган на Програма за морско дело и рибарство 2014-2020 г. отправя покана към Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (ИАРА) в качеството ѝ на конкретен бенефициент да представи проектно предложение по процедура чрез директно предоставяне BG14MFOR001-3.002.

Индикативният бюджет по процедурата е 1 200 000,00 лева. Полученото проектно предложение от ИАРА е на стойност 1 123 920,76 лева. Одобрената сума за подпомагане е 1 123 920,76 лева.

Прилагането на мярка 3.2. „Събиране на данни по Национална програма за събиране и управление на данни от сектор „Рибарство” 2014 – 2016 г.” се очаква да допринесе за постигане на специфичната цел „Подобряването и предоставянето на научни знания, както и подобряване на събирането и управлението на данни”. Чрез прилагането на мярката се планира да се подпомогне събирането, управлението и използването на първични биологични, технически, екологични и социално-икономически данни в рамките на Националната програма за събиране, управление, и използване на данни в сектор „Рибарство” 2014 – 2016 г.

²⁸ Европейски фонд за морско дело и рибарство

➤ **Приоритет на Съюза 4 "Повишаване на заетостта и териториално сближаване"**

На 23 ноември 2016 г. стартира приемът по мярка 4.1 „Подготвителна помощ за стратегии за ВОМР”.

С прилагането на мярка 4.1 „Подготвителна помощ за стратегии за ВОМР” се цели увеличаване участието на секторите на рибарството и аквакултурата в устойчивото развитие на крайбрежните и вътрешните рибарски райони и се гарантира пълноценното използване на възможностите, които предлага ВОМР. Изпълнението на дейностите по тази мярка има за цел да допринесе за изготвяне на стратегии за ВОМР, които ще доведат до насърчаване на икономическия растеж, социалното приобщаване, създаването на работни места и предоставяне на подпомагане за пригодността за заетост в общностите в крайбрежните райони и районите на вътрешните водоеми, които зависят от риболова и производството на аквакултура, включително диверсификация на дейностите в рамките на сектора на рибарството, както и в други сектори на морската икономика.

Крайният срок за подаване на проектни предложения е 22.01.2017 г. Подадени са 16 броя проектни предложения на обща стойност 744 762 лева. Размерът на БФП е 744 762 лева. Две проектни предложения не са допуснати до Техническа и финансова оценка (ТФО). Така одобрената сума за подпомагане е за 14 проектни предложения в размер на 647 041 лева.

Първите договори за предоставяне на БФП по ПМДР 2014 – 2020 г. са подписани с одобрените 14 кандидат-бенефициенти по мярка 4.1. на 27 юни 2017 г. в гр. София.

➤ **Приоритет на Съюза 5 „Насърчаване на предлагането на пазара и преработката“**

На 18 юли 2016 г. стартира приемът на заявления по мярка 5.4 „Преработване на продуктите от риболов и аквакултури”. Мярката има за цел да подпомогне модернизацията на рибопреработвателни предприятия, внедряването на нови продукти, подобряване на условията на труд и добавянето на стойност към продуктите от риболов и аквакултура. Общият размер на безвъзмездната финансова помощ е 10 млн. лева.

Максималният размер на допустимата безвъзмездна финансова помощ за един бенефициент и свързаните с него лица по мярката за целия програмен период е 1 400 000 лева.

Крайният срок за подаване на проектните предложения е 16 октомври 2016 г. Подадени са 28 проектни предложения на обща стойност 44 717 779.67 лева. Размерът на БФП е 20 695 812,64 лева. Преминали оценка са 15 проектни предложения.

В края на 2016 г. стартира приемът по мярка „Техническа помощ” с бюджет на приема 5 500 000 лева. Постъпили са общо пет бюджетни линии на обща стойност 5 479 394 лева. Извършено е авансово плащане в размер на 315 866,00 лева.

10.5. Решения взети на Комитета за наблюдение

На 27 юни 2017 г. е проведено трето заседание на КН на ПМДР в гр. София. Приети са предложените от УО на ПМДР промени във вътрешните правила за работа на КН и промени в ИГРП за периода до края на 2017 г. Взето е решение за провеждане на още едно заседание на КН до края на 2017 г. В ИГРП са добавени още четири мерки, които трябва да бъдат отворени до края на 2017 г. на обща стойност 105 млн. лева.

10.6. Идентифицирани трудности и предприети мерки (с акцент върху избягване на риска от късен старт и спазване на правилото n+3)

По информация на УО, за да се избегне загубата на средства съгласно правилото „n+3”, към декември 2018 г., следва да са сертифицирани 18 182 457,40 евро (35 561 796 лева). Съгласно последните прогнози, очакванията за сертифицираните от ЕФМДР средства по ПМДР към края на 2018 г. са за 22 194 224,24 евро (43 408 130 лева). Идентифицирани са следните предизвикателства:

- Административен капацитет - УО е предприел действия за запълване на свободните позиции с експерти с подходящи знания и квалификация, както и провеждане на регулярни обучения. Очава се тези коригиращи действия да спомогнат за качествената и навременна оценка на проектните предложения;
- Необходимост от ускоряване на изпълнението - до края на 2018 г. Следва да се усвои бюджета за 2015 г. и да се прегледа изпълнението на заложените етапни цели. Адекватното планиране ще намали евентуалните негативни последствия върху бюджета на програмата. Във връзка с намаляване на този риск, УО е предприел действие за планиране на процесите така, че загубите да бъдат намалени до минимум.

10.7. Друга важна информация относно изпълнението на ПМДР 2014 – 2020 г.

На 11.01.2017 г. ръководителят на УО на ПМДР е одобрил описание на действащите функции и процедури на ПМДР и Наръчник по ПМДР, които са изпратени до

Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“ в качеството ѝ на одитен орган на ПМДР 2014-2020.

На 23.02.2017 г. Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС“, в качеството ѝ на независим одитен орган за оценка на съответствието започва одит за акредитация на органите по Програмата за морско дело и рибарство 2014-2020 г. Одитът приключва на 31.03.2017 г.

На 12.04.2017 г. УО на ПМДР получава предварителния одитен доклад от Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС“ относно резултатите от одита за акредитация на органите по ПМДР 2014 -2020. Докладът съдържа констатации, свързани с установените пропуски и препоръки за предприемане на корективни действия. УО на ПМДР предприема необходимите мерки за отстраняване на констатираните пропуски.

На 24.04.2017 г. функциите на одитен орган по ПМДР изпълнявани до този момент от Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“ се поемат от Изпълнителна агенция „Сертификационен одит на средствата от Европейските земеделски фондове.“

Промяната на одитния орган е в резултат на Решение № 223 на Министерски съвет от 24.04.2017 г. за изменение и допълнение на Решение № 792 на Министерския съвет от 2013 г.: „Функциите на Одитен орган за програмата, финансирана със средства от Европейския фонд за морско дело и рибарство, се изпълняват от Изпълнителна агенция „Сертификационен одит на средствата от Европейските земеделски фондове“.

11. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА ЗА ХРАНИ И/ИЛИ ОСНОВНО МАТЕРИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ ОТ ФОНДА ЗА ЕВРОПЕЙСКО ПОДПОМАГАНЕ НА НАЙ-НУЖДАЕЩИТЕ СЕ ЛИЦА В БЪЛГАРИЯ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. (ОПХ ФЕПНЛ)

11.1. Стратегически цели

Мерките по ОПХ са насочени към хората, които живеят в най-висока степен на бедност и социална изолация. Целта е до края на програмния период (2020 година) броят на живеещите в бедност българи да бъде намален с 260 хил. души. По програмата могат да

бъдат подпомагани и лица и семейства, инцидентно пострадали от бедствия и аварии при форсмажорни обстоятелства, които са получили еднократна помощ по реда на Закона за социално подпомагане.

11.2. Институционална рамка

За Управляващ орган на програмата е определена Агенцията за социално подпомагане към Министерството на труда и социалната политика.

11.3. Приоритети

Оперативната програма има 4 Приоритетни оси (ПО):

ПО 1 – „Закупуване на хранителни продукти“

ПО 2 – „Предоставяне на индивидуални пакети хранителни продукти“

ПО 3 – „Осигуряване на топъл обяд“

ПО 4 – Техническа помощ

11.4. Напредък по приоритетни оси

➤ Операция тип 1 - „Закупуване на хранителни продукти“

Процедура - директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Бенефициент- Агенция за социално подпомагане чрез отдел „Търгове“.

Закупените хранителни продукти се доставят от избраните изпълнители до складовете на избрана партньорска организация за раздаването им на представителите на целевите групи. Към 30.06.2017 г. в процес на изпълнение е процедурата от 2016 г.

- **Напредък по Операция тип 1 „Закупуване на хранителни продукти“ – 2016 г.**

През 2016 г. е предвидено пакетите да съдържат 19 хранителни продукта от 5 основни групи храни.

Проведена е открита процедура по реда на Закона за обществените поръчки с прогнозна стойност 48 225 223,20 лева с ДДС. Към 19.07.2017 г. са сключени договори с избраните изпълнители за 14 хранителни продукта на обща стойност 32 621 428.75 лева с ДДС. Предстои сключване на 3 договора за закупуване на хранителни продукти след влизане в законна сила на Решение на Възложителя, в съответствие с Решения на Комисия за защита на конкуренцията и Върховния административен съд. Обществената поръчка е

прекратена в частта ѝ по 2 обособени позиции, поради отказ за сключване на договор от определените за изпълнители участници.

- **Напредък по Операция тип 1 „Закупуване на хранителни продукти“ – 2017-2019 г.**

Процедурата е обявена на 07.02.2017 г.

Подадено и оценено е едно заявление за финансиране за ежегодно закупуване и доставка на хранителни продукти за над 250 000 лица от целевите групи. На 17.03.2017 г. е издадено решение за предоставяне на БФП на обща стойност 50 млн. лева за периода 2017-2019 г. Предстои издаване на заповед за директно предоставяне на БФП.

- **Операция тип 2 „Предоставяне на индивидуални пакети хранителни продукти“**

Операцията се реализира чрез процедура за подбор на партньорска организация, която да раздава закупените по Операция тип 1 хранителни продукти на лицата от целевите групи. Партньорската организация предоставя храните в съчетание със съпътстващи мерки, изразени в информиране и консултиране на представителите на целевите групи за възможностите им за социално включване, получаване на обратна връзка от крайните потребители за удовлетвореността от предоставената помощ.

- **Напредък по Операция тип 2 „Предоставяне на индивидуални пакети хранителни продукти“ – 2016 г.**

През 2016 г. избраната партньорска организация е Сдружение „Български червен кръст“, с която е сключен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на стойност 4 822 522 лева.

Пакетите за 2016 г. са предназначени за най-малко 297 147 лица и семейства от основната целева група, определена в Наредба № РД-07-1 от 4 април 2016 г. за реда и условията за определяне на целевите групи по ОПХ ФЕПНЛ.

Всички конкретни представители на целевите групи се определят от дирекциите „Социално подпомагане“ в списъци, които се предоставят на партньорската организация.

Първият транш на предоставяне на индивидуални пакети хранителни продукти се е осъществил в периода 04.01.2017 г. - 20.03.2017 г. в 309 пункта на Български Червен кръст. Пакетите са предоставени на 257 567 лица и семейства от основната целева група.

Пакетът съдържа 10 хранителни продукта на стойност 67,19 лв. с ДДС. Общото количество продукти в един пакет е с тегло 38,550 кг. и включва брашно; ориз; спагети; пюре от картофи; гювеч; компот; конфитюр; говеждо в собствен сос; захар; вафли. Общото количество разпределени хранителни продукти през първи транш е повече от 9 929 тона.

В допълнение към предоставянето на индивидуални пакети хранителни продукти партньорската организация реализира и съпътстващи мерки, които се изразяват в индивидуално или групово консултиране и съдействие за:

- Балансиран режим на хранене;
- Управление на семейния бюджет;
- Насочване за отпускане на социални помощи и предоставяне на социални услуги;
- Информирание на предоставяните услуги, финансирани от Европейския социален фонд;
- Други форми на подкрепа, съдействие, индивидуално или групово консултиране, реализирани в отговор на установени конкретни нужди и проблеми на представителите на целевите групи, в помощ на тяхното социално включване.

На допълнителна целева група - 58 200 лица в периода: 26.04 – 30.05.2017 г., в 293 пункта на Български Червен кръст са били предоставени нераздадените и неразпределени хранителни продукти от първи транш на раздаването на основната целева група, като реално са подпомогнати 41 380 лица.

За периода 12.06.2017 г. – 30.06.2017 г. за 11 974 лица от допълнителната целева група – лица ползващи социални услуги в общността, в т.ч. резидентен тип, са били разпределени нераздадените хранителни продукти от първи транш на раздаването на основната целева група.

Стартира раздаване по подготвени от РДСП списъци с допълнителна целева група на лица: ползващи социални услуги в специализирани институции; ползващи услуги в държавни психиатрични клиники; терапевтични общности; подпомогнати по реда на чл. 16 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане (ППЗСП), във връзка с бедствените наводнения в засегнатите от обилните валежи в началото на месец 07.2017 г; лица от дом за сираци „Св. Николай“ с. Нови хан, община Елин Пелин, София област и с. Якимово, област Монтана, което ще доведе до пълното раздаване на хранителните продукти от 1-ви транш.

➤ **Операция тип 3 „Осигуряване на топъл обяд“**

Операцията се реализира чрез процедура на директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, при която допустими кандидати са общини и райони на общини.

Към момента Операция тип 3 за 2015 г. е приключила. В рамките на нейното изпълнение са сключени 86 договора за 111 трапезарии. „Топъл обяд“ е предоставян на 8 291 потребители. Общият брой разпределени ястия е 1 159 300 бр. Общият размер на изплатените по операцията средства е: 2 296 885,16 лв. Неусвоеният ресурс е препрограмиран своевременно.

Операцията „Осигуряване на топъл обяд – 2016 г.“ е обявена на 25.04.2016 г. с бюджет 9 883 472,00 лв. за 6 000 потребители.

Поради големия интерес от страна на общините, бюджетът на операцията и нейната продължителност са увеличавани неколккратно. Към момента общият бюджет на операцията е 82 535 624,82 лв. Процедурата е отворена за кандидатстване до 31.01.2019 г., като дейностите по нея на този етап е предвидено да се изпълняват до 31.12.2019 г.

В отговор на отправени препоръки от Одитна дирекция на ГД „Заетост, социални въпроси и приобщаване“ на Европейската комисия и Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС“, считано от 01.05.2017 г., управляващият орган е въвел процедури за опростено отчитане на разходите по операцията, въз основа на утвърдена Методика за прилагане на единна ставка за единица продукт с цел опростяване на разходите по операциите от тип 3, съгласно чл. 25 §1, б) от Регламент (ЕС) № 223/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11.03.2014 г. относно Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица. Едновременно с въвеждането на методиката се е увеличила и стойността на разхода за единица продукт - топъл обяд от 2.30 лв./ EUR 1,18/ на 2.50 лв./EUR 1,28/.

Методиката за прилагане на единна ставка за единица продукт, както и увеличената стойност на разхода за топъл обяд са били приложени и по отношение на действащите договори по операцията.

По този начин се е осигурила равнопоставеността на всички участници в процедурата - тези, които изпълняват договори в момента, както и на тези, за които предстои да кандидатстват.

От обявяването на процедурата до 30.04.2017 г. са сключени 204 договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на обща стойност 16 626 952,79 лв. за 34 233 потребители, които се хранят в 247 трапезарии.

В периода 25-28.04.2017 г. са изготвени 196 допълнителни споразумения към договорите с общините, с които УО инициира въвеждането на промените в операцията, считано от 01.05.2017 г. Към момента всички допълнителни споразумения са подписани и за 196 общини вече се прилагат новите правила.

Със сключените допълнителни споразумения, към момента размерът на предоставената безвъзмездна финансова помощ е 78 357 915,72 лв.

Общините ще изпълняват договорите си до края на 2019 г. и ще осигуряват топъл обяд на повече от 39 000 потребители, които ще се хранят в 253 трапезарии.

➤ **Операция тип 4 „Техническа помощ“**

Операцията се реализира чрез процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез бюджетни линии. Бенефициент е Агенция за социално подпомагане чрез отдел „Техническа помощ“. На 11.05.2015 г. е открита процедура за предоставяне на БФП. На 10.07.2015 г. са издадени Заповеди за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и за утвърждаване на финансови планове по операцията:

- „Възнаграждение на служителите на Агенция социално подпомагане, изпълняващи функции по управление и изпълнение на Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица 2014-2020“;
- „Подкрепа на Агенция за социално подпомагане за управление и изпълнение на Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица 2014-2020“.

По операция 4 „Техническа помощ“ общата стойност на предоставената безвъзмездна финансова помощ до края на 2017 г. се очаква да бъде в размер на 6 549 106,59 лв. /EUR 3 348 556,39 /.

През 2017 г. продължава изпълнението на финансов план по бюджетна линия 2014BG05FMOP001-04.01-1 „Възнаграждение на служителите на Агенция социално подпомагане, изпълняващи функции по управление и изпълнение на ОПХ ФЕПНЛ“.

В рамките на финансовия план по бюджетна линия 2014BG05FMOP001-04.01-2 „Подкрепа на Агенция за социално подпомагане за управление и изпълнение на

Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица 2014-2020“ са реализирани дейности с оглед гарантиране качествено управление и изпълнение на Оперативната програма.

11.5. Идентифицирани проблеми и предприети мерки

За 2014 година финансовият план на програмата е в размер на 32 440 752,90 лв. общ размер на публичното финансиране (Фонд за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица и национално съфинансиран), което съгласно Регламент /ЕС/223/2014 г. представлява сумата, която следва да бъде включена в Доклади по сертификация, сертифицирани от Сертифициращия орган до края на 2017 г., за да се избегне риска от загуба на средства по програмата.

Програмираните средства към 30.06.2017 г. за трите основни операции за подпомагане с храни са в размер на 207 458 911,37 лв.

Програмиран е и целият ресурс по Операция тип 4 - „Техническа помощ“- 12 058 874,00 лв.

След сертифицирането на подадените във ФМДС №3/5 от 10.07.2017 г. разходи в размер на 7 351 482,36 лв., прагът за избягване на риска от загуба на средства ще бъде преизпълнен с над 23 млн.лв. Текущото състояние на оперативната програма дава увереност, че към момента няма риск от загуба на средства.

11.6. Планирани дейности през 2017 г.

Операциите по програмата се реализират в рамките на целия програмен период. Процедурите до края на 2016 г. са се обявявали ежегодно.

За да се гарантира ритмичност на изпълнението на програмата и да се намали административната тежест за бенефициентите, всички операции са предвидени за тригодишен период - до края на 2019 г.

Изпълнението на програмата до момента, отчитаните тенденции в броя на лицата, живеещи в крайна бедност в страната, както и прилаганите мерки за намаляване на административната тежест при изпълнението на договорите дават увереност на УО, че в следващите години програмата ще се разгърне в още по-голям мащаб.

Това ще гарантира обхващане на по- голям брой нуждаещи се лица, което в пълна степен ще съответства на целите на Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица и на целите на българската оперативна програма.

12. ПРОГРАМИ В РАМКИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

12.1. Обща информация за напредъка

През програмен период 2014-2020 г. Република България участва в общо 12 програми на Европейския съюз за териториално сътрудничество по различните компоненти (трансгранично, транснационално и междурегионално сътрудничество).

В съответствие с Решение № 156/21.03.2014 г. на Министерския съвет за определяне на органи за управление, контрол, одит и изпълнение на програмите на Европейския съюз за териториално сътрудничество, в които Република България участва за периода 2014 – 2020 г., Главна дирекция „Управление на териториалното сътрудничество“ изпълнява функциите на Управляващ орган по програмите за трансгранично сътрудничество по външните граници на ЕС (със Сърбия, Турция и Македония), а за останалите програми е определена за Национален орган и Национално звено за контакт.

❖ ПРОГРАМА ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО БЪЛГАРИЯ – СЪРБИЯ 2014-2020

Общ реализиран напредък по програмата към 30.06.2017 г. и напредък по приоритетни оси

Общият бюджет на програмата е 66 698 215 лв.

На 17 август 2015 г. е публикувана първата покана за подаване на проектни предложения, като до крайния срок – 18.01.2016 г. са получени 388 проекта. На 15.07.2016 г. Съвместният комитет е одобрил предложените за финансиране проекти в резултат, на което са сключени 36 договора на обща стойност 32 295 216 лв.

Информация за разплатените средства към бенефициенти към 30.06.2017 г. по приоритетни оси е налична в таблица № 2

Планирани дейности до края на 2017 г.

Изпълнение на сключените договори и обявяване на нова покана в края в 2017 г.

❖ ПРОГРАМА ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО БЪЛГАРИЯ – ТУРЦИЯ 2014-2020

Общ реализиран напредък по програмата към 30.06.2017 г. и напредък по приоритетни оси

Общият бюджет на програмата е 57 976 465 лв.

На 16.11. 2015 г. е публикувана първата покана за подаване на предложения с краен срок – 16.03.2016 г. Към тази дата са получени 195 проекта. На 08.11.2016 г. Съвместният комитет е одобрил предложените за финансиране проекти в резултат, на което са сключени 34 договора на обща стойност 17 323 295 лв.

Информация за разплатените средства към бенефициенти към 30.06.2017 г. по приоритетни оси е налична в таблица № 2.

Планирани дейности до края на 2017 г.

Изпълнение на сключените договори и обявяване на нова покана в края в 2017 г.

❖ ПРОГРАМА ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО БЪЛГАРИЯ – МАКЕДОНИЯ 2014-2020

Общ реализиран напредък по програмата към 30.06.2017 г. и напредък по приоритетни оси

Общият бюджет на програмата е 38 063 757 лв.

Първата покана за подаване на предложения е обявена на 23 септември 2015 г. с краен срок – 25.01.2016 г. Към тази дата са получени 213 проекта. На 23.06.2016 г. Съвместният комитет е одобрил предложените за финансиране проекти и след проведените преговори с водещите партньори на проектите, предложени за финансиране, и на проектите от списъка с резерви, 48 проекта бяха одобрени за сключване на договори. Към 30.06.2017 г. са сключени 47 договора за субсидия на обща стойност 19 495 660 лв. Изпълнение на сключените договори и обявяване на нова покана в края в 2017 г.

Информация за разплатените средства към бенефициенти към 30.06.2017 г. по приоритетни оси е налична в таблица № 2.

Таблица № 2: Финансово изпълнение към 30.06.2017 г. в лева

Програма	Приоритетна ос	Общ бюджет	Сключени договори	Обща стойност на договорите	Общо плащания*	% на плащанията спрямо бюджета на програмата	Сертифицирани средства от ЕК**
България - Сърбия	ПО 1	23 344 376	13	12 508 382	1 372 455	6%	0
	ПО 2	16 674 556	13	9 298 969	1 434 830	9%	0
	ПО 3	20 009 463	10	10 487 866	1 140 906	6%	0
	ПО 4	6 669 820	3	2 189 888	309 156	5%	0
Общо		66 698 215	39	34 485 104	3 948 191	6%	0
България - Турция	ПО 1	26 089 409	14	9 551 605	984 940	4%	0
	ПО 2	26 089 409	20	7 771 690	947 392	4%	0
	ПО 3	5 797 647	3	2 033 154	662 340	11%	0
Общо		57 976 465	37	19 356 449	2 594 673	4%	0
България - Македония	ПО 1	13 322 316	14	7 558 952	1 284 795	10%	0
	ПО 2	15 225 503	16	8 488 553	1 545 941	10%	0
	ПО 3	5 709 563	17	3 448 155	937 742	16%	0
	ПО 4	3 806 376	3	1 793 756	324 275	9%	0
Общо		38 063 757	50	21 289 417	3 768 478	10%	0

*В т.ч. авансови и междинни

**Предстои изпращане на искания за сертификация по трите програми към 31.07.2016 г.

❖ ПРОГРАМА ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО РУМЪНИЯ – БЪЛГАРИЯ 2014-2020

Общ реализиран напредък по програмата към 30.06.2017 г. и напредък по приоритетни оси

- ✓ *Общият бюджет* на програмата е 493 млн. лева.
- ✓ По *Първата покана* са сключени 39 договора на обща стойност над 164 млн. лева.
- ✓ По *Втората покана* са сключени 35 договора от общо одобрени 50 с осигурено финансиране.

- ✓ Трета покана – в ход е оценка на над 220 подадени (on-line) заявления за интерес. Резултатите от оценката се очаква да бъдат одобрени на предстоящото заседание на Комитета за наблюдение на 02.08.2017 г.

Финансов напредък:

За периода от началото на изпълнение на програмата до юни 2017 г. са извършени авансови плащания по сключени договори за национално съфинансиране, в общ размер от 5 833 287,66 лв.

Информация за програмата е достъпна на: <http://www.interregrobg.eu/ro/>

Планирани дейности през 2017 г.

Одобряване на проекти за финансиране по трета покана за набиране на проектни предложения по приоритетни оси 1, 2 и 3.

❖ ПРОГРАМА ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ГЪРЦИЯ – БЪЛГАРИЯ 2014-2020

Общ реализиран напредък по програмата към 30.06.2017 г. и напредък по приоритетни оси

- ✓ *Общият бюджет* на програмата е 254 млн. лева.

По Първа (стратегическа) покана е сключен един договор за субсидия в размер на 74 781 737 лева, с партньори от българска страна – Агенция „Пътна инфраструктура“ и Областна администрация Смолян, а от гръцка страна – „Егнатия одос“ АД. В рамките на проекта ще се реализират следните обекти:

- Реконструкция на Път II-86 Средногорци – Рудозем, в т.ч. обходен път на гр. Рудозем;
- Отваряне на нов граничен преход Рудозем – Ксанти, в т.ч. прилежаща инфраструктура и сграден фонд;
- Реконструкция на Път II-59 Момчилград – Ивайловград;
- Изграждане на пътна отсечка Демарио (Гърция) – границата с България;

- ✓ По Втора покана (с общ бюджет от 68,85 млн. лева) са одобрени за финансиране 49 проекта и 14 в резервен списък. Предстои сключването на договори за субсидия между Управляващия орган (Гърция) и водещите партньори по проектите;

✓ Трета (стратегическа) покана – в размер на 22,49 млн. лева, с предварително определени инвестиционните дейности насочени към справяне с риска от наводнения, като партньори от българска страна са областни администрации Смолян, Благоевград, Кърджали и Хасково, а от гръцка страна – Регион на Централна Македония, регион на Източна Македония и Тракия и децентрализирана администрация на Македония и Тракия. Предстои подписване на договора за субсидия.

Финансов напредък:

Към 30 юни 2017 г. са извършени авансови плащания по сключения договор за национално съфинансиране, в размер на 4 млн. лева.

Отворени въпроси:

- Предстои дискусия относно отваряне на покана по ПО 1 „Конкурентен и иновативен трансграничен регион“, в т.ч. обхват, дейности и потенциални бенефициенти.

Информация за програмата е достъпна на: <http://www.greece-bulgaria.eu/>

Планирани дейности през 2017 г.

Сключване на договори за субсидия с одобрените проекти, както и сключване на договори за съфинансиране с българските партньори в одобрените проекти.

През месец септември предстои обявяване на четвърта стратегическа покана за финансиране на проект по Приоритетна ос 2, Инвестиционен приоритет 5b "Интегрирани действия за съвместна координация и готовност/отговорност към риска от наводнения в трансграничния регион", оценка на проектното предложение и сключване на договор за субсидия с водещия партньор.

❖ ПРОГРАМА ЗА ТНС „БАЛКАНИ – СРЕДИЗЕМНО МОРЕ“ 2014- 2020

- ✓ Общият бюджет на програмата е 77,65 млн. лева.
- ✓ Първа покана – одобрени 37 проекта (с участието на 50 български партньора), на обща стойност около 68,85 млн. лева, от които 612,52 млн. лева е бюджета на българските партньори, в т.ч. 1,1 млн. евро/ 2,15 млн. лева национално съфинансиране. Предстои сключване на договорите за субсидия между Управляващия орган (Гърция) и водещите партньори.

Информация за програмата е достъпна на: <http://www.interreg-balkanmed.eu/>

❖ ПРОГРАМА ЗА ТГС „ДУНАВ“ 2014-2020

- ✓ *Общият бюджет* на програмата е над 512,43 млн. лева.
- ✓ По *Първа покана* в проекти по програмата участват 62 български партньора с общ бюджет над 15,65 млн. лева, от които 2 млн. лева национално съфинансиране;
- ✓ *Втора покана* – в ход е оценка на подадените проектни предложения

Финансов напредък:

За периода от началото на изпълнение на програмата до юни 2017 г. са извършени авансови плащания по сключени договори за национално съфинансиране, в общ размер от 999 899 лева.

Информация за програмата е достъпна на: <http://www.interreg-danube.eu/>

❖ СЪВМЕСТНА ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА ЗА ТГС ЧЕРНОМОРСКИ БАСЕЙН 2014 – 2020

- ✓ *Общият бюджет* на програмата е 105,42 млн. лева.
- ✓ *Първа покана* – в ход е оценка на подадените проектни предложения.

Информация за програмата е достъпна на: <http://blacksea-cbc.net/>

❖ ПРОГРАМА ЗА МЕЖДУРЕГИОНАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО „ИНТЕРРЕГ ЕВРОПА“ 2014-2020

- ✓ *Общият бюджет* на програмата е 833,18 млн. лева.
- ✓ По *Първа покана* в проекти по програмата участват 13 български партньора, с общ бюджет на българските партньори 2 млн. евро/4 млн. лева, от които 626 634 лева национално съфинансиране;
- ✓ По *Втора покана* – 9 български партньора, с общ бюджет на българските партньори 1 млн. евро/2 млн. лева, от които 369 726 лева национално съфинансиране;
- ✓ *Третата покана* - в ход е оценка на подадените проектни предложения

Финансов напредък:

За периода от началото на изпълнение на програмата до 30 юни 2017 г. са извършени авансови плащания по сключени договори за национално съфинансиране, в размер на 638 795,51 лева .

Информация за програмата е достъпна на: <https://www.interregeurope.eu/>

❖ ПРОГРАМА ЗА МЕЖДУРЕГИОНАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ЕСПОН 2020

- ✓ *Общ бюджет* на програмата 95 207 557,15 лева
- ✓ Програмата се изпълнява чрез един конкретен бенефициент – Европейска група за териториално сътрудничество ЕГТС ЕСПОН 2020.
- ✓ По Специфична цел (СЦ) 1 „Приложни изследвания“ се работи по 7 приложни изследвания, като 6 от тях ще приключат до края на 2017 г., а едно през 2018 г. съгласно одобрения график;
- ✓ По Специфична цел (СЦ) 2 „Целеви анализи“ се работи по 3 целеви анализа, които ще приключат до края на 2017 г.;
- ✓ По Специфична цел 3 – „Наблюдение и инструменти“ през 2017 г. е започнло изпълнението на 2 проекта, които ще приключат през 2020 г.

❖ ПРОГРАМА ЗА МЕЖДУРЕГИОНАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО УРБАКТ III 2014-2020

- ✓ *Общ бюджет:* 96 324 550 евро/188 394 444,63 лева
- ✓ *Първа покана* - в 4 проекта участват български партньори - общините Варна, Смолян и Бургас (с участие в два проекта), като общият бюджет на българските партньори възлиза на около 110 хил. евро.
- ✓ *Втора покана* – в 2 проекта участва български партньор - Столична община.
- ✓ *Трета покана* - в ход е оценка на подадените проектни предложения.

Финансов напредък:

Към 30 юни 2017 г. е сключен един договор за национално съфинансиране (с община Бургас), по който следва да бъде извършено авансово плащане.

Информация за програмата е достъпна на: <http://www.urbact.eu/>

❖ ПРОГРАМА ИНТЕРАКТ III

✓ *Общ бюджет* на програмата 90 641 415,80 лева

Основната цел на програмата е да повиши институционалния капацитет на органите, отговорни за изпълнението и управлението на програмите за европейско териториално сътрудничество чрез оказването на тематична експертиза.

12.2. Идентифицирани трудности и предприети мерки (с акцент върху избягване на риска от късен старт и спазване на правилото n+2/n+3)**1. Спазване на правилото n+3-**

По отношение прилагането на правилото n+3 за 2018 г. по Интеррег – ИПП програмите за трансгранично сътрудничество България – Сърбия, България – Турция и България – Македония на този етап не са идентифицирани рискове, които биха могли да доведат до освобождаването на средства.

2. Проблемни области при прилагането на правилата за държавни помощи -

Отчитайки спецификите при изпълнение на Интеррег – ИПП програмите за трансгранично сътрудничество България – Сърбия, България – Турция и България – Македония, ГД УТС²⁹ идентифицира следните трудности при прилагане на режима за държавни/минимални помощи а именно:

- Предвид характера на програмите и широкия тематичен обхват на финансираните проекти, УО не може да предостави изчерпателен списък на дейностите, които попадат в хипотезата за държавна/минимална помощ, като от своя страна бенефициентите изпитват затруднение при дефинирането им като държавна помощ. Това често води до разминаване в становищата на УО и на бенефициентите по отношение на даден конкретен случай.
- Затруднения създава и фактът, че приложимото законодателство по отношение на държавните помощи в партниращите държави кандидат-членки на

²⁹ Главна дирекция "Управление на териториалното сътрудничество"

ЕС (Република Сърбия, Република Македония и Република Турция) липсва или не е хармонизирано с европейското законодателство. Проверката за наличие/ липса на държавна помощ по проектите се извършва само за българските партньори, а за сръбските, македонските и турските партньори важи съответното национално законодателство в областта. На практика се получава така, че за един и същи проект се прилагат различни правила в зависимост от националността на партньорите. Този подход води до неравнопоставеност между проектните партньори и често остава неразбран от самите бенефициенти.

- Предвид двустранния характер на програмите и изискването за изпълнение на съвместни дейности по проектите, бенефициентите участват заедно в планирането и реализацията им. В случаите, когато дадена съвместна дейност бъде дефинирана като попадаща в режима на държавна/минимална помощ, е трудно да се определи с точност каква част от нея ще бъде изпълнена от българския/те и каква от останалите партньори, респективно - точният размер на финансирането, което следва да се отпусне под формата на минимална помощ.
- В преобладаващата част от случаите крайни получатели на помощта са не партньорите по проекта, а трети лица (целеви групи). Такива са например случаите, в които дейностите по даден проект предоставят икономическо предимство на определени субекти чрез обучения, квалификация, реклама и др. Партньорите по проекта изпитват затруднения при дефинирането на конкретните ползватели на помощта и получаването на тяхното съгласие, както и определяне на конкретния момент, от който помощта ще се счита за отпусната и съответно следва да бъде докладвана. Практиката показва, че минималната помощ получавана от тези трети лица е много малка (под 1955,83 лева).

12.3. Проблеми, произтичащи от прилагането на съществуващата нормативна уредба

Към 30.06.2017 г. е налична следната информация за съдебните производства, касаещи проекти по програмите за териториално сътрудничество:

- общ брой съдебни производства: 33
- приключили с влязъл в сила съдебен акт: 6 - **в полза на Управляващия орган/Националния орган;**
- висящи: 27, от тях на първа инстанция решени в полза на Управляващия орган – 4;
- Прекратени производства: 5, от които 3 в сила и 2 висящи.

13. ФИНАНСОВ МЕХАНИЗЪМ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ИКОНОМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО, НОРВЕЖКА ПРОГРАМА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО И ПРОГРАМА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО „БЪЛГАРИЯ – ШВЕЙЦАРИЯ“

13.1. Информация относно напредъка по програмите, съфинансирани със средства на страните от Европейското икономическо пространство

➤ Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство (ЕИП) и Норвежкия финансов механизъм (НФМ) 2009 – 2014 г.

Обща информация за изпълнение на финансовите механизми

В рамките на двата финансови инструмента на България са предоставени общо 247.6 млн. лв. (153.7 млн. лв. по Финансовия механизъм на ЕИП и 93.9 млн. лв. по Норвежкия финансов механизъм) за финансиране на проекти и инициативи по 16 програми. Срокът на допустимост на разходите по проектите е бил 30.04.2016 г., а на разходите за управление и фондовете за двустранни отношения – 30.04.2017 г. В резултат на одобрено официално искане за удължаване на тези срокове, изпълнението на 5 програми е приключило в съответните предвидени от Регламентите срокове, а изпълнението на 11 програми продължава съгласно следните срокове:

30 април 2017 г. краен срок на допустимост на разходите по проектите;

31 декември 2017 г. краен срок на допустимост на разходите за управление и по фондовете за двустранни отношения на национално ниво;

28 февруари 2018 г. – краен срок за представяне на финален отчет по програмата.

Всички 467 проекта, финансирани по неудължените програми, както и 156 мобилности на студенти, преподаватели и научни работници по Фонда за стипендии, са приключили успешно и към 30.06.2017 г. са подадени финалните доклади по програмите.

Общият размер на безвъзмездната финансова помощ, преведена от страна на ОФМ към Програмните оператори е на стойност 211,487,802 лв., като очакваната усвояемост на национално ниво е около 85%.

➤ Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство (ЕИП) и Норвежкия финансов механизъм (НФМ) 2014 - 2021 г.

На 9 декември България е подписала меморандуми за разбирателство за изпълнението на Финансовия механизъм на Европейско икономическо пространство и

изпълнението на Норвежкия финансов механизъм за периода 2014-2021 г. с общ размер на безвъзмездната финансова помощ от 210,1 млн. евро/410,92 млн. лева (115 млн. евро/224,92 млн. лева по ФМ на ЕИП и 95,1 млн. евро/186 млн. лева по НФМ). България е сред първите от общо 15 държави, която подписа меморандумите за разбирателство, което ще даде и възможност за по-нататъшно задълбочаване на двустранните отношения.

В съответствие с Меморандумите за разбирателство за периода 2009 – 2014 г., за България са договорени следните програми:

- Програма „*Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи*“ - с бюджет: 41 176 471 евро/80 534 177,28 лева (35 000 000 евро/ 68 454 050,00 лева безвъзмездна финансова помощ и 6 176 471 евро/ 12 080 127,28 лева национално съфинансиране);
- Програма „*Предприемачество в областта на културата, културно наследство и културно сътрудничество*“ с бюджет: 11 764 706 евро/23 009 764,94 лева (10 000 000 евро/ 19 558 300,00 лева безвъзмездна финансова помощ и 1 764 706 евро/ 3 451 464,94 лева национално съфинансиране);
- Програма „*Енергия от възобновяеми източници, енергийна ефективност, енергийна сигурност*“ с бюджет: 32 941 176 евро/ 64 427 340,26 лева (28 000 000 евро/54 763 240,00 лева безвъзмездна финансова помощ и 4 941 176 евро/ 9 664 100,26 лева национално съфинансиране);
- Програма „*Околна среда и изменение на климата*“ с бюджет: 15 294 118 евро/ 29 912 694,81 лева (13 000 000 евро/25 425 790,00 лева безвъзмездна финансова помощ и 2 294 118 евро/4 486 904,81 лева национално съфинансиране);
- Програма „*Вътрешни работи*“ Бюджет: 25 294 118 евро/49 470 994,81 лева (21 500 000 евро/42 050 345,00 лева безвъзмездна финансова помощ и 3 794 118 евро/ 7 420 649,81 лева национално съфинансиране);
- Програма „*Правосъдие*“ с бюджет: 35 294 118 евро/69 029 294,81 лева (30 000 000 евро/58 674 900,00 лева безвъзмездна финансова помощ и 5 294 118 евро/10 354 394,81 лева национално съфинансиране);
- Програма „*Гражданско общество*“ с бюджет: 15 500 000 евро/30 315 365,00 лева;
- Програма „*Развитие на бизнеса, иновации и малки и средни предприятия*“ с бюджет: 28 500 000 евро/55 741 155,00 лева;

- Програма „Социален диалог – достойни условия на труд“ с бюджет: 951 000 евро/1 859 994,33 лева.
- Процесът на програмиране стартира с подготовка, съвместно с партньорите от страните – донори, на т.нар. идейни концепции за всяка програма. По две програми „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“ и „Развитие на бизнеса, иновации и малки и средни предприятия“), идейните концепции са изпратени официално до ОФМ, а по останалите програми са в процес на разработване и съгласуване с ОФМ.

По програми „Предприемачество в областта на културата, културно наследство и културно сътрудничество“, „Енергия от възобновяеми източници, енергийна ефективност, енергийна сигурност“, „Околна среда и изменение на климата“, „Вътрешни работи“ и „Правосъдие“ идейните концепции следва бъдат изпратени официално до ОФМ до края на месец август 2017 г.

13.2. БЪЛГАРО-ШВЕЙЦАРСКА ПРОГРАМА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО (БШПС)

➤ **Обща информация към 31.06.2017 г.**³⁰

- Срок за изпълнението на програмата **2010 г. – 2019 г.**
- Финансови средства от Швейцария - **76 млн. шв. франка или 136,9 млн. лв.**
- **100% от всички средства са договорени**
- Изплатени са 37 833 952 шв. франка (безвъзмездна помощ) или 65 155 362 лв., което е 50 % от бюджета на програмата.

➤ **Изпълнение на програмата към 31.06.2017 г.**

Тематични области

Сигурност, стабилност и подкрепа за реформи

Бюджет: 30 258 687 шв. франка, безвъзмездна финансова помощ или 52 109 695 лв.

Изплатени средства: 22 857 327 шв. франка или 39 363 517 лв. (75,53 %).

Тематичен фонд „Сигурност“

Бюджет: 9 850 000 шв. франка, безвъзмездна финансова помощ или 16 963 079 лв.

Изплатени са 7 398 293 шв. франка или 12 740 896 лв. (75,11%)

³⁰ Всички суми в лева са изчислени по курс **1 шв. франк = 1.72214 лева**

- В изпълнение са общо 12 проекта, от които 2 са завършени успешно. Проект *"Предпоставки за предоставяне на услуги с хеликоптери за спешна медицинска помощ в България (ХЕМС)"* е прекратен.

Основни резултати по проектите:

- *Детско правосъдие и престъпност* - изградени са 3 „Сини стаи“ (Варна, Козлодуй и Враца) и магистратите са обучени да използват методи съобразени с нуждите на децата. Всички детски педагогически стаи в страната са оборудвани и имат достъп до единна база данни.
- *Противопоставяне на трафика на хора* – разработен е двустранен протокол за жертви на трафик. 90 жертви са получили подкрепа и подпомогне за реинтеграция.
- *Съдебна медицина* – ДНК лабораторията към Научноизследователския институт по криминалистика и криминология (НИКК–МВР) е оборудвана и акредитирана. Подготвени са нови учебни програми на Академията на МВР и е обновена техническа база за обучение на студенти.
- Повече от 1800 български прокурори са запознати с природозащитното законодателство.
- Ще бъде осигурено оборудване на поне 30 автомобили на КАТ с мобилни камери.
- Открити са 3 защитени убежища за жертви на трафик и кампания за превенция
- Изгражда се тренировъчен полигон към Академията на МВР.
- С цел надграждане на постигнатите резултати и използване на спестените средства по този Тематичен фонд е взето решение за удължаване срока за изпълнение на оставащите проектите.

➤ Фонд за реформи, свързани с участието на гражданското общество

Бюджет: 8 000 000 шв. франка, БФП или 13 777 120 лв.

Изплатени средства: 7 860 593 шв. франка или 13 537 042 лв. (98,26%).

- Всички 35 (23 „социални“ и 12 „природозащитни“) проекта в рамките на блок-грантовата схема са приключили успешно.
- Почти всички подкрепени организации/проекти подпомагат с експертен капацитет институциите на национално и местно ниво при разработването и въвеждането на национални стандарти за качествени, приобщаващи публични услуги.

- Постигнат е значителен напредък по Проект „За Балкана и хората“, като е удължен срокът за неговото изпълнение до септември 2017 г.:
 - ✓ 4 плащания за екосистемни услуги (ПЕС) схеми са тествани и опита е пренесен в предложения за промени в съответната нормативна уредба.
 - ✓ 39 ферми са получили подкрепа за въвеждането на практики опазващи биоразнообразието, а други 19 са насърчени да добавят стойност към семейното производство.
 - ✓ ДНК лабораторията в Изпълнителната агенция за селекция и репродукция в животновъдството (ИА „СРЖ“ - МЗХ) е напълно оборудвана и предоставя научна обосновка (онлайн) за опазването на българските автохтонни породи.
 - ✓ През 2016 г. проектът получи престижната награда на ЕК за принос към Natura 2000 в категорията "Социално-икономически ползи".
 - ✓ Външна оценка на проекта е в ход и ще приключи до края на юни 2017.
 - ✓ На 8 юни 2017 г. в рамките на проекта в гр. София бе проведен Международен форум, посветен на екосистемите услуги и постиженията.
 - ✓ Финалното събитие по проекта бе проведено на 5 юли 2017 г.
- Швейцарското междинно звено извършва финална оценка на всички проекти, финансирани чрез блок-грантовите схеми на двата Тематични фонда гражданското общество и партньорства.
 - **Фонд за реформи, свързани с включването на ромите и други уязвими групи (ЗОВ)**

Бюджет: 6 920 000 шв. франка БФП или 11 917 209 лв.

Изплатени средства: 4 033 984 шв. франка или 6 947 085 лв. (58,29%).

- Програмата адресира един сложен проблем, като досегашните постижения са оценени и 6-те проекта се изпълняват и съществуващите работни групи в МТСП и МОН са активни.
- НКЗ³¹ следва да подкрепи създаването на работна група (РГ) в Министерството на здравеопазването (МЗ). Да координира работата на участващите партньори в

³¹ Националното координационно звено

групите, да има активна роля при определянето на участниците/органите имащи лидерство и ангажираност към интегрирания подход за приобщаване на ромите.

- Стартирали са и 2-та нови проекта –общините Пловдив и Шумен.
- В останалите 4 общини:
 - ✓ Изпълняват се дейностите по здравеопазване и образование, обхващащи стотици представители на всяка община. Над 200 деца с достъп до предучилищно образование. Близко 40 здравни и образователни медиатори.
 - ✓ Очаква се приключване на инфраструктурните дейности в общините Бургас и Русе
- Предстои регистриране на професията „образователен медиатор“.
- Фокусът е насочен към качествено изпълнение на меките мерки.
- Ще бъде повишен капацитета на учители и медиатори чрез обучения.
- Предстои приключване на инфраструктурните дейности и по останалите проекти.
 - **Фонд за реформи, свързани с включването на ромите и другите уязвими групи относно услуги за предоставяне на грижи по домовете (Домашни грижи)**

Бюджет: 2 418 187 шв. франка БФП или 4 164 457 лв.

Изплатени средства: 2 399 200 шв. франка или 4 131 758 лв. (99,21%).

- Резултати по проекта:
 - ✓ Предоставяните интегрирани услуги са достъпни за всички възрастни хора (420) без значение от тяхната етническа принадлежност.
 - ✓ Външната оценка на проекта показва важноста и навременността на проекта.
 - ✓ Четирите центъра функционират самостоятелно.
 - ✓ Предприети са действия за въвеждане на опита от проекта в дългосрочните (интегрирани) политики на България.
 - ✓ Заключителна международна конференция бе проведена на 9 юни 2017 г. в София.
- Предстои изработване и представяне на сравнителен, финансов модел на предоставяните интегрирани „домашни услуги“.

➤ **Тематичен фонд „Дуална система за професионално обучение”
(ДОМИНО)**

Бюджет: 3 070 500 шв. франка БФП или 5 287 831 лв.

Изплатени средства: 1 165 257 шв. франка или 2 006 736 лв. (37,95 %).

- Постигнати резултати:
 - ✓ В рамките на проекта са обхванати 16 училища , 63 фирми, 11 града и 425 ученика.
 - ✓ Повишени са информираността и интереса от страна на бизнеса и обществото към проекта.
 - ✓ Активно работещи са Форумът и Национална координационна група по проекта.
 - ✓ 3 нови професии стартират през учебната 2017/2018 г.
- Продължава работата по осъществяване на мониторинг, обучения и изготвяне на учебни планове и програми.
- Предстои провеждане на Национална кампания за популяризиране на ДОО.
- Предстои 8-мият Форум по проекта да бъде проведен през септември 2017 г.
 - ✓ Избрани 3 са нови професии за учебната 2018/2019 г.
 - ✓ Подготвени са предложения за законови промени, които да бъдат представени пред ръководствата на отговорните министерства.

➤ **Околна среда и инфраструктура**

Бюджет: 29 978 874 шв. франка БФП или 51 627 818 лв.

Изплатени средства: 909 973 шв. франка или 1 567 101 лв. (3,04 %).

➤ **Проект "Екологосъобразно обезвреждане на излезли от употреба пестициди и други препарати за растителна защита"**

Бюджет: 19 929 098 шв. франка БФП или 34 320 697 лв.

Изплатени средства: 12 782 шв. франка или 22 012 лв. (0,06 %).

- Проектът е с най-голям риск и ще остане такъв до края на 2017 г. Той трябва да бъде завършен без компромиси по качеството на строителните работи и услугите, които трябва да бъдат предоставени.

- Проектът е сериозно забавен и под потенциален риск да не успее да постигне целите си през оставащия кратък период от време до официалния край на БШПС.
- Проведено е посещение в България на експерт на Държавния секретариат за икономически въпроси (SECO) - backstopper - 12-13.06 2017 г. Коментарите на SECO бяха обсъдени и изчистени по време на посещението.
- Обществена поръчка „Техническа помощ за подготовка на тръжни документации, консултантски услуги по време на проекта и мониторинг“ – подписан договор на 20.12.2016 г. с Обединение „Евростарт Да Транс“. Стойността на договора е 380 800,00 лв. без включен ДДС.
- Обществена поръчка „Външен одит от сертифицирана одитираща организация” – преработената, коригирана документация (отразени бележки на НКЗ) е била одобрена неофициално. Очаква се официалното ѝ одобрение и същата ще бъде качена в сайта на АОП за предварителен контрол.
- Обществена поръчка „Изграждане на информационна система за управление на опасни отпадъци” – Изпълнителната агенция (ИА) е изготвила окончателната версия на документацията. Всички бележки от становища са били отразени. Същата е предоставена за преглед на НКЗ и изпращане за одобрение към SECO;
- Обществена поръчка „Преупаковане, транспорт и окончателно обезвреждане на пестициди и саниране на складове“ - във връзка с направените констатации и взетите решения по време на работната визита на представителите на SECO обществената поръчка се преработва и се изготвят допълнителни приложения.
- Обществена поръчка „Осигуряване на информация и публичност при изпълнение на проекта - на 25.05.2017 г. МО изпрати до ИА своите коментари по документацията. Същите са препратени към изпълнителите на Техническата помощ за нанасяне на съответните корекции.
- Стартира паралелното разглеждане на обществена поръчка с предмет „Осигуряване на информация и публичност при изпълнение на проекта“.

Проблеми/Трудности:

Генерирано е забавяне по проекта, дължащо се на обжалванията на обществена поръчка „Техническа помощ за подготовка на тръжни документации, консултантски услуги по време на проекта и мониторинг“.

Предприети мерки:

- ПУДООС³² следва да представи актуализиран план за изпълнение на дейностите по проекта.
- ПУДООС подпомага изпълнителя на „Техническата помощ“ с цел да ускори максимално изготвянето на тръжните документации (без това да се отразява на качеството) с цел да се навакса част от времето загубено от обжалването на поръчката пред КЗК и ВАС.
- ПУДООС, Междинния орган (МО) и НКЗ работят паралелно по одобряването на тръжните документации предоставени от Изпълнителя на „Техническата помощ“, с цел съкращаване на сроковете.
- Организирант се чести технически срещи с членовете на работната група по БШПС с цел по-бързото и качествено обработване на тръжните документации.
- **Проект "Изследване и разработване на пилотни модели за събиране и временно съхранение на опасни битови отпадъци"**

Бюджет: 7 499 776 шв. франка БФП или 12 915 664 лв.

Изплатени средства: 56 085 шв. франка или 96 586 лв. (0,75 %).

- Проектът е сериозно забавен и има потенциален риск да постигне частично своите цели през оставащия кратък период от време до приключването на БШПС.
- След реализирано закъснение, през март 2017 г. е бил обявен търг за "Инженеринг" за изграждане на пилотните центрове. Изготвени и подписани от членовете на Комисията са били Протокол 2, Протокол 3 и Доклад до Възложителя от работата на Комисията за разглеждане, оценка и класиране на офертите по обществена поръчка с предмет „Проектиране с авторски надзор и изпълнение на строеж по смисъла на чл. 3, ал. 1, т. 1 буква "б" от ЗОП“ по проекта;
- По-голямата част от важните търгове (морфологичен анализ, доставка на оборудване все още са в процес на преглед от експертите и стартират през 2017 г.)
- Подписани са споразуменията с всичките пет пилотни общини.
- Предвижда се всички пет пилотни центъра да бъдат изградени и отворени за експлоатация до края на 2017 г. / началото на 2018 г.

³² Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда

- На 09.05.2017 г. е обявена и публикувана в сайта на АОП и ПУДООС обществена поръчка с предмет „Извършване оценка на съответствието и строителен надзор при строеж на пет пилотни общински центъра“ по проекта
- Обществени поръчки: „Извършване оценка на съответствието и строителен надзор при строеж на пет пилотни общински центъра“ и „Проектиране с авторски надзор и изпълнение на строеж“ и Извършване на медийна/информационна (местна и национална) кампания“ са в процес на оценка от Комисия по ЗОП – публикуван е Протокол 2 от работата на комисията.
- За вписване на Договорите за учредено право на строеж в съответните служби по вписвания е подписано Допълнително споразумение между ПУДООС и община Съединение, в което са включени границите на имота, отреден за изграждане на площадка за разделно събиране на опасни битови отпадъци.
- Обществена поръчка „Определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци в България“ – Извършена е корекция на документацията от страна на техническата помощ по проекта. Същата е предоставена за преглед на НКЗ и изпращане за одобрение към SECO;
- По обществените поръчки с предмети „Извършване на доставка на оборудване“ и „Извършване на доставка на моторни превозни средства“ е извършен преглед на първоначалната документация от страна на експерти от ПУДООС и МО. Забележките на МО са отразени и са изпратени коригирани версии на документациите ;
- Извършен е преглед от ПУДООС на проект на тържни документи за провеждане на процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет: „Начално специализирано и поддържащо обучение на персонала на петте общински центъра в общините: Шумен, Разград, Съединение, Левски и Созопол“ и е изпратен към МО;
- Внесена е от страна на техническата помощ документация по обществена поръчка с предмет „Разработване на ръководство за управление на едрогабаритни отпадъци като част от потока битови отпадъци“ и е извършен преглед от ПУДООС.

➤ **Проект „Модернизирани трамваи за град София“**

Бюджет: 2 550 000 шв. франка БФП или 4 391 457 лв.

Нает е от НКЗ външен верификатор и сертифицикатор, който обработва изпратеното искане за плащане в размер на 8 737 шв. франка или 15 046 лв.

- Доставени в град София са 12 трамваи Ве 4/6 S. Пуснати в експлоатация на 24 април 2017 г. и се движат по линия №8.
- Доставена е част от необходимите резервни части и необходимите материали и сервизно оборудване за адаптацията на трамваите в град София.
- Проведени са необходимите обучения на персонала на „Столичен електротранспорт” ЕАД във връзка с експлоатацията и техническата поддръжка на трамваите.
- Проведена е обществена поръчка и е сключен договор за „Изработване на План за устойчива градска мобилност на Столична община“.
- Първите 20 мотриси вече са доставени в София, като 10 са пуснати в експлоатация по линия № 8 на ”Столичен електротранспорт” ЕАД. Останалите се подготвят за експлоатация.
- Последната партида от 8 трамваи се очаква да пристигне в София през месец ноември 2017 г.
- Очаква се през 2018 г. ще бъде изготвен План за устойчиво развитие на градската мобилност на територията на Столична община.
- През 2018 г. предстои да се вземе решение за разходването на средствата по перо «непредвидени разходи» на проекта.

Насърчаване на частния сектор

- **Проект „Методическа подкрепа за развитие на зелени обществени поръчки в България“**

Бюджет: 463 250 шв. франка БФП или 797 781 лв.

Изплатени средства: 5 141 шв. франка или 8 853 лв. (1,11%)

- Има забавяне в изпълнението на проекта поради ангажиментите на АОП с Националната стратегия в областта на обществените поръчки.
- Подписан е договор за обществената поръчка с предмет "Извършване на писмени и устни преводачески услуги“.
- Подписани са договори за "Изработка и доставка на рекламни материали за осигуряване на информираност и публичност“.

- Подписан е анекс за изменение на Споразумението за проекта, с което срокът за изпълнение е удължен до 31 декември 2018 г.
- Актуализирани са Плана за възлагане на обществени поръчки и Плана за дейностите по проекта.
- Одобрена от швейцарска страна е документацията за основната обществена поръчка по проекта: “Проучване и прогнозиране потенциала на националния пазар за зелени обществени поръчки и изготвяне на практическо помагало за тяхното възлагане”. Предстои нейното възлагане.
- Изготвянето на Помагало е включено сред дейностите в Националната стратегия за развитие на сектора обществени поръчки в България за периода 2014-2020 г.
- Изпратено е писмо за установяване на контакт с швейцарски партньор по проекта;
- Предстои разработване на програми с примерни теми, във връзка с работните посещения и обучителните семинари.
- на обществената поръчка за проучване на националния пазар и изготвяне на практическо помагало,
- Установен е контакт с швейцарски партньор и е поет ангажимент за сътрудничество.

Развитие на човешките ресурси и социалните дейности:

Бюджет: 6 000 000 шв. франка БФП или 10 332 840 лв.

Изплатени средства: 5 828 597 шв. франка или 10 037 660 лв. (97,14%)

➤ Тематичен фонд „Научни изследвания”

Бюджет: 4 000 000 шв. франка БФП или 6 888 560 лв.

Изплатени средства: 3 950 000 шв. франка или 6 802 453 лв. (98,75%)

- Всички 13 проекта са завършени успешно.
- Публикувани са 99 научни статии с резултатите от съвместните изследвания.
- Тече административно и финансово приключване на проектите.
- Удължен е срока на споразумението за този Тематичен фонд до 31.12. 2017 г.

➤ Тематичен фонд „Стипендии”

Бюджет: 2 000 000 шв. франка БФП или 3 444 280 лв.

Изплатени средства: 1 878 597 шв. франка или 3 235 207 лв. (93,93 %)

- Всички 22 проекта са приключили успешно.
- Всички стипендианти са обещаващи млади изследователи с признание в съответните научни направления.

Специално предназначение:

Бюджет: 9 299 189 шв. франка БФП или 16 014 505 лв.

Изплатени средства: 8 238 056 шв. франка или 14 187 086 лв. (88,59 %).

➤ Фонд „Укрепване на партньорство и експертна помощ“

Бюджет: 4 000 000 шв. франка БФП или 6 888 560 лв.

Изплатени средства: 3 871 152 шв. франка или 6 666 666 лв. (96,78 %)

- 24 от общо 26 проекта са приключени успешно. Двата последни проекта (корпоративна и социална отговорност) допринасят съществено за контактите между български и швейцарски предприемачи.
- Проектът „Социален диалог“, след проведената оценка в началото на 2016 г., продължава своя принос за подобряване практиката при решаване на трудови конфликти.
- Проекта „Социален диалог“ намери подкрепа от страна на SECO за обмяна на опит при решаване на трудови конфликти и правото на стачки.
- Много от българските участници в партньорските проекти вече са въввлечени в дейности на швейцарските си партньори извън подкрепата на програмата.
- И през 2017 г. проекта „Networkit SMART“ се очаква да допринесе за споделяне и видимост на постигнато в рамките на Тематичните фондове “Гражданско общество“ и „Партньорства“.

➤ Фонд „Техническа помощ (ФТП)“

Бюджет: 1 090 000 шв. франка БФП или 1 877 133 лв.

Изплатени средства: 209 269 шв. франка или 360 391 лв. (19,20 %).

- Дейностите по ФТП са насочени към подпомагане дейността по управление, включително и комуникация и публичност на програмата.

- С цел подобряване на оперативния капацитет, необходим за реализацията на проектите, а именно за изпълнението на мерките за публичност и комуникация, както и за организиране на семинари / работни срещи за обмен на добри практики / опит с други НКЗ, включително и за укрепване на капацитета на НКЗ за мониторинг на SECO проектите, от страна на НКЗ се подготвя промяна на бюджета по ФТП.
- **Общи изводи и предизвикателства за програмата:**
- Постигнати са значителни резултати по Българо-швейцарската програма за сътрудничество.
- Следва да се продължи работата за постигането на устойчивост и включването на резултатите от проектите в секторните политики, като целта е да се укрепят капацитета, особено в областта на обществените поръчки и да се увеличи видимостта.
- Двата екологични проекта на SECO (пестициди и домашни битови отпадъци) са в закъснение. Българската и швейцарската страна остават твърдо ангажирани с тяхното успешно завършване в оставащата продължителност на програмата.
- Проектът "Модернизирани трамваи за град София" е в изпълнение и се дава като пример за видимостта на Програмата.

Необходимо е да се осигури устойчивост на резултатите от проектите на SDC³³: Правосъдие за младежи, домашни грижи, Домино и ЗОВ чрез интегриране на постиженията им в дневния ред на секторните политики.

Г) ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА ОТ ЕЛЕКТРОННОТО ПОДАВАНЕ НА ПРОЕКТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ПРЕЗ ИСУН 2020.

Информационната система за управление и наблюдение ИСУН 2020 е стартирала успешно през 2015 г. Оперативните програми, които са стартирали най-рано, са обявили приема на проектни предложения на първите си процедури на хартия, но от 2016 г. предоставянето на безвъзмездна финансова помощ по оперативните програми се извършва изцяло електронно. Проектните предложения изцяло подадени по електронен път са 90%

³³ Швейцарска агенция за развитие и сътрудничество

от всички проекти или 12 746 от общо 14 200. Електронизирането на процеса по кандидатстване, оценка и отчитане на проекти, финансирани със средства от фондовете на ЕСИФ има предимства спрямо предишния програмен период: бърз и лесен достъп до информацията за възможностите за финансиране на проекти по всички оперативни програми на едно място, въвеждането на единни образци, възможност за кандидатстване 24 часа, 7 дни в седмицата, отпадане на разходите за пощенски и куриерски услуги, свързани с обмена на документи, отпадане на разходите за складиране и съхранение на архиви.

Екологичните ползи от въвеждането на електронното кандидатстване и отчитане на проекти до момента е значително намаление на потреблението на ресурси. Електронизацията на процесите до момента е довела до спасяването на 950 дървета; намаляване на потреблението на вода и електричество - 954 000 литра вода и 388 000 kW/часа електричество по-малко; генериране на над 3,7 тона отпадъци по-малко и намаляване на въглеродните емисии в атмосферата – около 55 тона по-малко.

Д) ЗАКОНОДАТЕЛНА РАМКА ЗА УСВОЯВАНЕ НА СРЕДСТВАТА ОТ ЕСИФ

След влизане в сила за ЗУСЕСИФ в края на 2015 г., през 2016-та година започва процесът по привеждане на приложимата нормативна уредба в съответствие със Закона като са приети:

- ПМС № 162 от 5 юли 2016 година за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от ЕСИФ за периода 2014-2020 г.;
- ПМС № 161 от 4 юли 2016 година за определяне на правила за координация между управляващите органи на програмите и местните инициативни групи, и местните инициативни рибарски групи във връзка с изпълнението на подхода „Водено от общностите местно развитие” за периода 2014-2020 г.;
- ПМС № 160 от 1 юли 2016 година за определяне правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от ЕСИФ;
- ПМС № 142 от 14 юни 2016 г. за изменение и допълнение на Постановление № 79 на Министерския съвет от 2014 г. за създаване на Комитети за наблюдение на

Споразумението за партньорство на Република България и на програмите, съфинансирани от ЕСИФ, за програмен период 2014–2020 г.;

- ПМС № 189 от 28 юли 2016 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от ЕСИФ, за програмен период 2014–2020 г.;
- ПМС № 243 от 20 септември 2016 г. за приемане на Наредба за определяне на условията, реда, механизма за функциониране на Информационната система за управление на средствата от ЕСИФ (ИСУН) и за провеждане на производства пред Управляващите органи посредством ИСУН;
- Наредба № Н-3 от 8 юли 2016 г. на Министъра на финансите за определяне на правилата за плащания към бенефициентите, за верификация и сертификация на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по оперативните програми и програмите за европейско териториално сътрудничество;
- Наредба № 4 от 22.07.2016 г. на Министъра на финансите за определяне на реда за съгласуване на проектите на документи по чл. 26, ал. 1 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (държавни помощи).

Този процес е приключил с приемането на наредбата за финансовите корекции във връзка с нарушения, установени при изпълнението на проекти, съфинансирани със средства от ЕСИФ (ПМС № 57/2017 г.).

През тази година от Министерски съвет са приети изменения в ПМС № 70/2010 за координация при управлението на средствата от Европейския съюз и ПМС № 189/2016 за определяне на национални правила за допустимост, за привеждането на първия акт в съответствие със ЗУСЕИФ и за подобряване на втория акт въз основа на опита от прилагането му до момента.

Приети от МС са и измененията в ПМС 161/2016 за координация на ВОМР, с което са създадени необходимите предпоставки за съгласуваност и координираност между съответните европейски структурни и инвестиционни фондове, т.е. синхронизирани действия между всички управляващи органи и местните инициативни групи/местните инициативни рибарски групи. Приета е и Националната методология за определяне на

размера на единна ставка за разходи за организация и управление, която ще ускори прилагането на опростени разходи и се очаква да доведе до намаляване на административната тежест както за бенефициентите, така и за самите Управляващи органи.

Докладът е приет единодушно с 6 гласа „за“ на редовно заседание на Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове, проведено на 11 октомври 2017 г.

КРИСТИАН ВИГЕНИН

ПРЕДСЕДАТЕЛ

**КОМИСИЯ ПО ЕВРОПЕЙСКИТЕ
ВЪПРОСИ И КОНТРОЛ НА
ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ**

ПРЕПОРЪКИ, КОМЕНТАРИ И БЕЛЕЖКИ**А. ПРЕПОРЪКИ ОТ Г-Н ПЕТЪР ПЕТРОВ – ЗАМ.-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КЕКЕФ В 44-ТО НС, КАСАЕЩИ МЯРКА 19 „ПОДКРЕПА НА МЕСТНОТО РАЗВИТИЕ“ (ВОМР) ОТ ПРСР 2014-2020 Г.**

1. Поради особеностите на преходния период в България след 1989 г. се стигна до прогресиращ разпад на общностите в най-изостаналите селски райони. В ход е засилен процес на обезлюдяване на периферни региони като няколкостотин села са изчезнали от регистъра на населените места в България. В някои малки общини, където изобщо не са достигнали средства от ПРСР за местно развитие, демографската криза се е задълбочила до крайност. Там, където това е било възможно, помощта по подхода „ЛИДЕР“ е била често единственият източник за подпомагане социално-икономическо съживяване на малките селища.

2. Представители на общинските власти поставят като системен проблем на цялата ПРСР 2014-2020 г. прекъснатата дейност на местните инициативни групи (МИГ) по подхода „ЛИДЕР“ от предишния период 2007-2013 г. Според тях това е довело до загуба на административен капацитет в селските райони и до напускането или респ. излизането на трудовата борса на подготвени специалисти.

3. Поради горните факти при планирането на новия програмен период на ОСП в ЕС е нужно да се отстоява принципа за непрекъсваемост на подхода „ЛИДЕР“ между края на стария и началото на новия програмен период. Ликвидирането на вече създадени структури в селските райони води до трайни отрицателни последствия.

4. В Третата изменена консолидирана версия на ПРСР 2014-2020 г. в т.8.2.15.3.1.1. е отбелязано, че в периода 2007-2013 г. са утвърдени стратегии на 35 МИГ на територията на 57 общини (24,6% от общо 231) .

5. През 2016 г. при първата процедура по подхода „ЛИДЕР“ на Мярка 19 – Водени от общностите местни развития (ВОМР) са внесени 53 стратегии за 99 общини. От тях са одобрени 40 стратегии за 74 общини. При втората процедура до 31.08.2017 г. са подадени 70 стратегии от 119 общини. За да се покрие индикаторът за брой ВОМР се предвижда да се одобрят още 20-23 стратегии на около 35 общини.

6. Покритите индикаторни изисквания ще дадат възможност на близо 45% от общините да се възползват от подхода „ЛИДЕР“, което би било значително постижение. По експертна оценка останалите 55% преобладаващо най-бедни общини в страната ще останат без достъп до програмата. Те ще са за втори 7 годишен период отново сред загубилите и няма да изграждат местен капацитет и дребен бизнес. А подходът ЛИДЕР е ориентиран по дефиницията към тях.

7. Обяснението, че по всички останали мерки на ПРСР няма достатъчно средства би прозвучало неубедително за потенциалните групи от слабите общности, представили своите стратегии в МЗХГ. За разлика от други страни в ЕС у нас е заложена системна слабост при планирането в подхода ЛИДЕР. Чрез заложения равен старт на пазарен принцип, силните и капацитетни общини печелят, стават още по-силни, а най-слабите потъват надолу.

8. За да се изпълни **Цел 3**, формулирана в този Междинен доклад, предвиждаща „Социално-икономическо развитие на селските райони, осигуряващо нови работни места, намаляване на бедността, социално включване и по-добро качество на живот“ е необходимо до крайния срок 31.12.2017 г. да се предприемат мерки, които да дадат възможност на минимум още 25-30 добри стратегии на ВОМР в най-бедните 50 - 60 общини да бъдат утвърдени с право на финансиране, но в чакаща листа.

9. Горните препоръки са важни, защото те касаят основополагащата за цялата философия на ПРСР подход „ЛИДЕР“. Подпомагането може да дойде за сметка на други мерки на ПРСР 2014-2020 г., които по обективни причини не са започнати. То ще бъде допълнено чрез многофондовите стратегии на ВОМР със средства по оперативните програми.

10. Решението да се утвърдят повече кандидати ще остави правна възможност на още стратегии на ВОМР да получат подпомагане, в случай че вече утвърдените 62-63 тръгнат успешно и покажат, че прилаганата нова схема дава очакваните резултати. Ще се отвори допълнителна възможност част от 248 мил. евро от оперативните програми, планирани за похода „ЛИДЕР“ да достигнат най-бедните региони на страната.

В. ПРЕПОРЪКИ, КОМЕНТАРИ И БЕЛЕЖКИ ПОСТЪПИЛИ ОТ ЧЛЕНОВЕТЕ НА ОБЩЕСТВЕНИЯ СЪВЕТ КЪМ КЕВКЕФ

1) От Българска асоциация на консултантите по европейски програми (БАКЕП)

• Обобщени коментари и бележки получени с Писмо Вх. № КЕФ-753-18-64/02.10.2017 г. с техен Изх...№ 61-БП-ДР/02.10.2017 г.:

- ❖ Недостатъчна информация за изпълнението на ПРСР 2007-2013 г.;
- ❖ Наложително е да се предостави обяснение, за разликите в част от програмите, при които размерът на сертифицираните средства е по-голям от техния бюджет;
- ❖ Предоставяне от УО на по-детайлна информация за наложените финансови корекции както за предходния период, така и за настоящия, в това число причините за налагане на финансовите корекции, размери, бройки, степен на обжалване и др.;
- ❖ Предоставяне на подробна информация относно изчисляването стойността на прогнозните плащания до края на 2017 г. и тя да бъде в три сценария – оптимистичен, реалистичен и песимистичен;
- ❖ Предоставяне на информация от всички УО относно Рамката на изпълнение и постигането на междинните цели (по отделни приоритети с включени стойностите на всеки от заложените индикатори и стойностите постигнати към 30.06.2017 г.), причините за непостигането им (там, където се очаква), както и предприети мерки за намаляване непостигането на целите.
- ❖ По отношение на ОПРЧР се счита, че предоставената информация е крайно недостатъчна. Констатирани са липса на информация по отношение на напредъка по отделните оси, липса на информация относно идентифицирани трудности, липса на информация за постигане на междинните цели и липса на информация за риска от автоматичното освобождаване при неизпълнение на плащанията на бюджета по правилото N+3.

От БАКЕП изразяват позиция, че ако докладът бъде допълнен в съответствие с описаните по-горе коментари, ще се постигне съгласуваност на информацията по отделните програми и ще може да стане документ, на чиято основа да се инициират консултации с управляващите органи по отношение на слабостите на програмите и начините за тяхното преодоляване.

2) От Българска асоциация на бенефициентите по европейски програми (БАБЕП)

- Обобщени коментари и бележки получени с Писмо, получено с Вх. № КЕФ-753-18-64/04.10.2017 г. с техен Изх.№ 65/03.10.2017 г.:

Относно постигнатия напредък през програмен период 2014-2020 г. в своето писмо до КЕВКЕФ, БАБЕП обръщат внимание на Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) 2014- 2020 г. В тази връзка от асоциацията изразяват съгласие по отношение на редица сериозни проблеми, свързани с изпълнението на петте приоритета на ПРСР, както и че има „съществен риск за неизпълнение на поставените цели“ по приоритета за насърчаване организацията на хранителната верига и приоритета за насърчаване на социалното приобщаване, намаляване на бедността и икономическото развитие в селските райони. Също така отбелязват, че е от съществено значение е и ниският процент на изпълнение на програмата, който към 30.06.2017 г. е 24.12%, осезаемо по-нисък от напредъка на програми като ОПРЧР (51.59%), ОПРР (58.48%) и др. От БАБЕП се позовават на доклада и отбелязват, че като част от идентифицираните трудности по програмата се посочва и процесът по интегриране на ПРСР в ИСУН 2020, към който „УО на ПРСР и ДФ „Земеделие“ имат резерви по отношение законосъобразността на приемите в ИСУН при така съществуващите разпоредби в Закона за подпомагане на земеделските производители“.

От БАБЕП поясняват, че резервите относно въвеждането на ИСУН по време на настоящия програмен период включват редица допълнителни аргументи, сред които съществуващите рискове от утежняване на бюрократичния процес поради невъзможност за извършване на риск анализи, рискове от забавяне на разплащането на средства поради невъзможност за електронно осчетоводяване, рискове от забавяне на процеса на кандидатстване поради високата компютърна неграмотност на бенефициентите и др. От дотук изброените проблеми БАБЕП изразяват позиция, че въвеждането на ИСУН през настоящия програмен период всъщност крие опасност от засилване, вместо разрешаване на горепосочения риск за неизпълнение на поставените цели. Това заключение идва и в контекста на ниския процент на изпълнение на ПРСР 2014-2020 г., достигнат до средата на програмния период, чието увеличение ще бъде допълнително забавено по въвеждането на ИСУН. От асоциацията посочват, че данните от Междинния доклад подкрепят техните опасения, свързани с преждевременното интегриране на ПРСР в ИСУН 2020. и че едно евентуално отлагане на процеса по въвеждане на системата за следващия програмен период ще намали рисковете, увеличавайки шанса за успешно осъществяване на поставените за настоящия период цели.